

ÁLLAMI
SZÁMVEVŐSZÉK

Tájékoztató

az Állami Számvevőszék
2015. évi szakmai tevékenységéről és
beszámoló az intézmény
működéséről az Országgyűlés részére

2016. április

B/10303

www.asz.hu

ÁLLAMI
SZÁMVEVŐSZÉK

Tájékoztató

az Állami Számvevőszék
2015. évi szakmai tevékenységéről és
beszámoló az intézmény
működéséről az Országgyűlés részére

2016. április

Domokos László
elnök

B/10303

ISSN 2063-546X

www.asz.hu

TARTALOMJEGYZÉK

■ ELNÖKI KÖSZÖNTŐ.....	7
■ AZ ÁSZ ELMÚLT ÉVE.....	11
■ AZ ÁSZ 2015. ÉVI SZAKMAI TEVÉKENYSÉGE	20
1. A jelentések hasznosulása.....	20
1.1. ÁSZ tapasztalatok hasznosulása az országgyűlési munkában	21
1.2. Hasznosulás a jogszabály véleményezésben.....	22
1.3. Intézkedési kötelemmel járó megállapításokon alapuló javaslatok és intézkedési tervek	24
1.4. Ellenőrzéshez kapcsolódó jogkövetkezmények.....	25
1.5. Utóellenőrzések	30
1.6. Szakmai kapcsolatok.....	31
1.7. Társadalmi szintű hasznosulás és nyilvánosság.....	32
2. Az ellenőrzési témaválasztás és tervezés	35
2.1. Az ellenőrzési témaválasztás és kockázatelemzés.....	35
2.2. Az ÁSZ ellenőrzési terve.....	37
3. Államadósság-mutató alakulására, az államháztartás hiányára, valamint az ország versenyképességére hatással lévő szervezeteket érintő ellenőrzések	39
3.1. A zárszámadás ellenőrzése	39
3.2. A Nemzeti Adó- és Vámhivatal ellenőrzése.....	41
3.3. Adó- és járulékkedvezmények igénybevétele ellenőrzése	41
3.4. Az Országos Betétbiztosítási Alap ellenőrzése	42
3.5. Az egyensúlyjavító intézkedések ellenőrzése.....	43
3.6. Az EU támogatások felhasználásának rendszere ellenőrzése	44
4. Államadósság-mutató alakulására, az államháztartás hiányára, valamint az ország versenyképességére hatással lévő szervezeteket érintő ellenőrzések – Központi alrendszer egyes költségvetési intézményei.....	45
4.1. Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal ellenőrzése.....	45
4.2. Nemzeti Munkaügyi Hivatal ellenőrzése.....	46
4.3. A Nemzeti Információs Infrastruktúra Fejlesztési Intézet ellenőrzése	46
4.4. Közigazgatási és Elektronikus Közszolgáltatások Központi Hivatala ellenőrzése	47
4.5. A központi alrendszer egyes intézményei pénzügyi és vagyongazdálkodásának ellenőrzése	48

5. Államadósság-mutató alakulására, az államháztartás hiányára, valamint az ország versenyképességére hatással lévő szervezeteket érintő ellenőrzések – Oktatás, kutatás-fejlesztés, innováció.....	49
5.1. Felsőoktatási intézmények ellenőrzése	49
5.2. A Magyar Tudományos Akadémia egyes kutatóintézeteinek ellenőrzése	50
5.3. A Magyar Orvosi Kamara ellenőrzése	51
5.4. A Kormányzati Informatikai Fejlesztési Ügynökség ellenőrzése	52
5.5. A Földművelésügyi Minisztérium egyes agrárkutató intézetei és egyes génmegőrzési intézményei gazdálkodásának ellenőrzése.....	52
5.6. Nemzeti Innovációs Hivatal ellenőrzése.....	53
6. Államadósság-mutató alakulására, az államháztartás hiányára, valamint az ország versenyképességére hatással lévő szervezeteket érintő ellenőrzések – Önkormányzati alrendszer egyes intézményei	55
6.1. A forrásmegosztás ellenőrzése	55
6.2. Az önkormányzatok belső kontrollrendszerének ellenőrzése	56
6.3. Az önkormányzatok pénzügyi és vagyongazdálkodása szabályszerűségének ellenőrzése.....	58
6.4. Az önkormányzati vagyongazdálkodás szabályszerűségi ellenőrzése	59
6.5. A helyi nemzetiségi önkormányzatok gazdálkodásának ellenőrzése	60
6.6. Az országos nemzetiségi önkormányzatok gazdálkodásának ellenőrzése	60
7. Állami és önkormányzati vagyon feletti tulajdonosi joggyakorlás ellenőrzése	62
7.1. Az állami vagyon feletti tulajdonosi joggyakorlással kapcsolatos tevékenységek ellenőrzés	62
7.2. Diákhitel Központ Zrt. ellenőrzése	63
7.3. Az állami tulajdonban álló erdőgazdasági társaságok vagyongazdálkodási tevékenységének ellenőrzése	64
7.4. Az állami tulajdonban (résztulajdonban) lévő gazdálkodó szervezetek vagyonmegőrzési és gazdálkodási tevékenységének ellenőrzése	64
7.5. Önkormányzati hulladékgazdálkodó és távhőszolgáltató társaságok ellenőrzése	65
8. Korlátozott ellenőrzési jogkörrel végezhető ellenőrzések.....	67
8.1. A Magyar Nemzeti Bank ellenőrzése	67
8.2. A pártok, pártalapítványok ellenőrzése	68
8.3. Kampánypénzek ellenőrzése	69
8.4. Az időközi országgyűlési képviselő-választási kampányokra fordított pénzeszközök elszámolásának ellenőrzése	70
8.5. A 2014. évi választásokra fordított pénzeszközök felhasználásának ellenőrzése	71
9. Utóellenőrzések.....	72
9.1. A Magyar Posta Zrt. utóellenőrzése	72
9.2. A légszennyezés elleni intézkedések utóellenőrzése.....	72
9.3. Az önkormányzatok pénzügyi gazdálkodási helyzetének, szabályszerűségének utóellenőrzése	73

10. Tanácsadói és elemzői tevékenység.....	74
10.1. A központi költségvetési javaslat véleményezése	74
10.2. A Költségvetési Tanács feladatellátásának támogatása.....	74
10.3. Az ÁSZ tanácsadó tevékenységének támogatása	75
10.4. Versenyképesség fokozásával kapcsolatos tanulmányok	76
10.5. A pénzügyi tudatosság erősítése	77
10.6. Államenedzsment megújítása	79
10.7. Integritás felmérés/projekt.....	80
■ A SZERVEZET MŰKÖDÉSE, FEJLESZTÉSE	83
1. A működést támogató szakmai eredmények.....	83
1.1. Módszertani fejlesztés	83
1.2. Szervezetfejlesztés eredményei	86
1.3. Önértékelés és társintézményi felülvizsgálat	88
1.4. Nemzetközi aktivitás.....	89
2. A működést támogató szervezeti eredmények	90
2.1. Minőségirányított működés és azok színterei	90
2.2. Belső kontrollrendszer.....	91
2.3. Humánpolitikai eredmények	93
2.4. A gazdálkodás eredményessége	95
■ AZ ÁSZ 2015. ÉVI GAZDÁLKODÁSA.....	99
1. Az Állami Számvevőszék költségvetési beszámolója	99
1.1. A költségvetési előirányzatok és teljesülésük alakulása	99
■ MELLÉKLETEK	103
I. sz. melléklet: Témacsoportos ellenőrzések, illetve pártok és pártalapítványok törvényességi ellenőrzése	103
II. sz. melléklet: Elemzések, tanulmányok	108
III. sz. melléklet: Könyvvizsgálói jelentés	110

ELNÖKI KÖSZÖNTŐ

Tisztelt Olvasó!

A 2015-ös esztendő a hasznosulás kiteljesedésének éve volt az Állami Számvevőszék életében. Ellenőrzési megállapításaink, elemzési következtetéseink, valamint a megismert „jó gyakorlatok” széleskörű megosztásával megfeleltünk a küldetésünkben megfogalmazottaknak: szilárd szakmai alapon álló, értékteremtő ellenőrzéseinkkel előmozdítottuk a közpénzügyek átláthatóságát és hozzájárultunk a „jól irányított állam” nemzetközi elveinek megszilárdításához hazánkban.

Munkánk gyakorlati hasznosulásához elengedhetetlen, hogy kommunikációnk világos és közérthető legyen. Ennek érdekében állandóan megújuló honlapunkon folyamatos információt szolgáltatunk ellenőrzéseink eredményeiről, tájékoztatjuk az érdeklődőket, felhasználókat, ellenőrzötteket, döntéshozókat szakmai munkánkról ezzel is támogatva tevékenységünk átláthatóságát, munkánk nyilvánosságát.

2015-ben folytatódott a számvevőszéki munka hasznosulására vonatkozó alapelvek intézményesítése, beépítése a mindennapi munkafolyamatokba. Aktívan támogattuk az Országgyűlés munkáját, nagy hangsúlyt helyeztünk a folyamatos társadalmi tájékoztatásra, az intézményi átláthatóságra, valamint fokozottan éltünk a törvényekben meghatározott eljárás kezdeményezési lehetőségeinkkel. Visszajelzéseink javaslatokat, értelmezést jelentettek a döntéshozók és az ellenőrzött szervezetek számára.

A közérthetőség erősítése, a hasznosság fokozása érdekében – az előző években megkezdett munkát folytatva – 2015-ben megújítottuk a számvevőszéki jelentések formátumát és struktúráját, ami az ellenőrzések módszertani megújulásának, valamint a minőségbiztosítási rendszer fejlesztésének kézzel fogható eredménye.

Az Állami Számvevőszék az elmúlt évek során a szervezeti megújítással párhuzamosan módszertanait is folyamatosan fejlesztette, amelyhez a minőségirányítási folyamatok újragondolása is szervesen kapcsolódott. Az ÁSZ hitvallása, hogy nem minőségirányított produktumokra van szükség, hanem minőségközpontú folyamatokra, amelyek önmagukban hordozzák a kimenetek színvonalát.

Az ÁSZ a minőségirányított működés kialakításával és a módszertani megújulással olyan legfőbb ellenőrző intézménnyé vált, amely az állampolgárok bizalmát élvező, szakmailag megkerülhetetlen alkotmányos szervezatként képes támogatni a jól irányított állam működését.

Az ÁSZ törvény megfogalmazásával összhangban a jól irányított államnak megfelelően szervezetünk 2015. évben is közfeladat ellátást valósított meg, mely a demokratikus állam részeként segítette elő a közpénzekkel, állami és önkormányzati vagyonnal való felelős gazdálkodást. A valós tapasztalatokon alapult javaslatainkat, megállapításainkat az Országgyűlés, a különböző bizottságok és az egyéb ellenőrző szervek a törvényhozásban, saját munkájukban, működési fókuszterületükön hasznosították.

Kockázatelemzési tevékenységünknek köszönhetően azokon a területeken végeztünk ellenőrzéseket, ahol társadalmi szinten a legnagyobb hozzáadott értéket érhattük el. Tovább csökkentettük a fehér foltokat, a „még ellenőrizetlen területeket”; számos olyan szervezetet, önkormányzatot ellenőriztünk, ahová korábban nem jutott el az ÁSZ.

2015. évben 221 jelentést, 26 tanulmányt, elemzést hoztunk nyilvánosságra, illetve a jó minőségű törvényalkotás céljával 12 tájékoztatót készítettünk az országgyűlési képviselők részre, négy saját szervezésű „jó gyakorlatok”

szemináriumot rendeztünk és több tucat külső konferencián, egyéb rendezvényen osztottuk meg széleskörű tapasztalatainkat.

2015. évben számos önkormányzati és állami tulajdonú gazdasági társaságot ellenőriztünk. Ennek keretében sor került az önkormányzati távhő- és hulladékgazdálkodó társaságok, az állami erdőgazdaságok ellenőrzésére, továbbá befejeztük az állami felsőoktatási intézmények rendszerszintű ellenőrzését.

Az ország jövője szempontjából meghatározó területeken – mint a hatékony adóbeszedés, a jól működő pénzügyi felügyelet és az uniós pénzek felhasználása – végzett ellenőrzéseink is hasznosultak. Az ÁSZ ellenőrzései hozzájárulnak a NAV működési és szervezeti megújításához, az adóbeszedés és hátralékkezelés hatékonyságának a növeléséhez. A Magyar Nemzeti Bank (MNB) és a korábbi Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyelete (PSZÁF) ellenőrzésével ráirányítottuk a figyelmet a pénzügyi felügyelet korábbi hiányosságaira, ezzel támogattuk az MNB kontroll-mechanizmusainak megerősítését. A Nemzeti Fejlesztési Ügynökség (NFÜ) rendszerellenőrzése, az ellenőrzési tapasztalatok összegzése alátámasztotta a hazai uniós támogatási intézményrendszer átalakításának indokoltságát.

Az állami és önkormányzati gazdasági társaságok ellenőrzési tapasztalatai alapján az érintett gazdálkodók menedzsment megújítása érdekében megfogalmazásra kerültek a szemléletváltatra vonatkozó javaslataink. Kormányzati szinten kimondásra került, hogy az állami társaságok menedzsmentjének megújítására feltétlenül szükség van.

Eredményeinket az Országgyűlés 2015 júliusában határozatban ismerte el, egyúttal megbízta az ÁSZ-t, hogy szélesítse a vezetői rendszerekre vonatkozó tanácsadó tevékenységét és támogassa az etikus közpénzügyi vezetőképzést.

Ennek jegyében törvényben meghatározott tanácsadó tevékenységünk során megfogalmaztuk javaslatainkat az állammenedzsment megújítása érdekében, amely Kormányhatározatban hasznosult. Hozzájárultunk a duális képzés és továbbképzés feltételeinek megvalósításához, létrejött egy egyetemi képzési rendszer, amely a következő években a közszféra teljesítményének mérését kutatja, oktatja majd. A társadalmi felelősségvállalás jegyében pedig – a 2014-ben meghozott országgyűlési határozatnak megfelelően – az elmúlt esztendőben is kezdeményező tagjai voltunk a magyar lakosság pénzügyi kultúráját fejlesztő nemzeti összefogásnak.

Az ÁSZ a költségvetési hiány és az államadósság alakulása szempontjából értékelte a 2015. évi költségvetéshez év közben két alkalommal benyújtott, a költségvetés egyenlegét érintő törvénymódosításokat, elemzést készített a 2015. I. félévi költségvetési folyamatokról, a 2014. évi költségvetési folyamatok makrogazdasági összefüggéseiről, valamint a 2016. évi költségvetés tervezetéről.

Elemzéseivel az ÁSZ hozzájárult ahhoz, hogy a Költségvetési Tanács (továbbiakban: KT) 2015-ben valamennyi döntését megalapozottan és konszenzussal hozta meg, és a Kormány, illetve az Országgyűlés a Költségvetési Tanács számos javaslatát figyelembe vette a költségvetéssel összefüggő döntései során. Ily módon az ÁSZ segítő tevékenysége is azt a célt szolgálta, hogy az Országgyűlés megalapozott, alátámasztott, a kockázatokat kezelő, valamint az adósság csökkentését lehetővé tevő átláthatóbb költségvetést fogadjon el és ezek a szempontok a költségvetés évközi módosításai során is érvényesüljenek.

A költségvetés stabilizálódására tekintettel a Költségvetési Tanács munkájában is nagyobb hangsúlyt kapott a magyar gazdaság versenyképességének növelése. Az ÁSZ több, a versenyképesség szempontjából meghatározó tényezőről, illetve területről (beruházások, energiaszektor, tudományos kutatások) készült elemzését bocsátotta a KT rendelkezésre, ezzel támogatva a szakmai munkát.

Ellenőrzési munkánk során kiemelten kezeltük a választásokra fordított pénzeszközök tervezésének, felhasználásának, elszámolásának szabályszerűségét. A központi költségvetésből biztosított pénzeszközök felhasználásáról az ÁSZ tájékoztatta az Országgyűlést.

Az ÁSZ 2015-ben tovább lépett előre a korrupció elleni küzdelem, az integritásalapú szervezeti kultúra terjesztése terén. Ötödik alkalommal végezte el a magyar közszféra korrupciós kockázatait feltérképező integritás felmérést, amelyhez a megelőző évi részvételi rekordhoz képest 2015-ben mintegy ezerrel több szervezet csatlakozott.

Az ÁSZ továbbra is vizsgálta, hogy az egyes állami intézmények a korábbinál több korrupcióellenes módszert alkalmaztak-e. Öt éve vehetnek részt programunkban a közintézmények, s az eredmények egyértelmű javulást mutattak.

Amellett, hogy ellenőrzési tevékenységünkben is kiemelten kezeljük a korrupcióellenes fellépést, saját működésünkben is irányadónak tartjuk az integritás-szemléletet, példamutató szervezetként az integritás-felmérést mi magunk is elvégeztük.

A 2015. évben is aktív résztvevői voltunk a számvevőszékek nemzetközi együttműködésének, megosztottuk és hasznosítottuk a megismert „jó gyakorlatokat”. Elláttuk az EUROSAI kapacitásfejlesztési munkacsoportjának vezetését, továbbá részt vettünk több kooperatív ellenőrzés lebonyolításában és előkészítésében, amellett, hogy nemzetközi együttműködés keretében alanyai voltunk külső szervezetek által végzett értékeléseknek és társintézményi felülvizsgálatnak is.

Továbbra is célunk, hogy az ellenőrzéseinkkel, elemzéseinkkel, folyamatos tudásmegosztó tevékenységünkkel átláthatóbbá és eredményesebbé tegyük a közpénzek felhasználását, a közvagyon kezelését, és hozzájáruljunk a közszolgáltatásokat nyújtó intézmények és rendszerek hatékonyabb működéséhez. Küldetésünk, hogy ellenőrzéseink, elemzéseink hasznosulásával olyan pozitív változásokat indítsunk el, illetve támogassuk célra tartottságukat és fenntartásukat, amelyek kedvező hatással vannak a magyar polgárok mindennapi életére.

Változatlanul hisszük, hogy a demokratikus állam megvalósításának és fenntartásának alapvető eleme a jól működő, átláthatóságot teremtő ellenőrzés, az alapos, a jó törvényhozást támogató, nemcsak nevében, hanem funkciójában is garanciát jelentő számvevőszéki feladatteljesítés.

Domokos László

Elnök

Állami Számvevőszék

AZ ÁSZ ELMÚLT ÉVE

Az Állami Számvevőszék életében a 2015 év a módszertani megújulás éve volt. Az ÁSZ módszertana megújításának háttérében a nemzetközi ellenőrzés-szakmai standardok körében történt megújulás is szerepet játszott. Folytatódott a számvevőszéki munka hasznosulására vonatkozó alapelvek intézményesítése. A minőség iránti követelmény beépült a szervezet stratégiájába, kultúrájába, működési eljárásaiba, tevékenységeibe egyaránt.

Az ÁSZ stratégiája és szervezetfejlesztési eredményei

Az elmúlt években végrehajtott szervezetfejlesztő tevékenységünk alapvető feladata volt, hogy a változások hozzájáruljanak a szervezet hatékonyságának és eredményességének növeléséhez, melynek eredményeképpen a belső környezet tekintetében megerősíthetőek a jól működő folyamatok, valamint fejleszthetőek a kevésbé jól működő rendszerek annak érdekében, hogy a feladatok ellátását a lehető leghatékonyabban szolgálják. A 2015. évben a megvalósítás eredményeként fejlődött a szervezet adaptációs képessége és integrációs szintje, átláthatóbbá, kiszámíthatóbbá vált működése, a stratégiánk kiteljesedéseként a megváltozott szervezeti folyamatok a mindennapok részévé váltak.

A folyamatok átalakításával összhangban új, az azt támogató szervezeti felépítés kialakítására volt szükség, amely rugalmasan tudott alkalmazkodni a változásokhoz, a belső szükségletekhez. A hagyományos osztályokra tagoltság helyett a korábbiakban már kialakított mátrix-jellegű szervezet és az erőforrások optimális felhasználása érdekében folyamatosan alkalmazott projektszerű munkavégzés lehetővé tette, hogy a 2015. évben egy jóval hatékonyabb szervezeti működést valósíthassunk meg, mely a megváltozott környezetbe a gyakorlatban is implementálta és koherens módon alkalmazta megközelítésünket.

Stratégiánkban megfogalmazottak szerint is elsődleges a „folyamatos szervezeti megújulás”, amellyel a belső kontrollrendszernek, irányításnak is lépést kell tartania. E gondolatot vezérelvként alkalmazva a szervezeti változásokkal összhangban folyamatosan aktualizáljuk és fejlesztjük a kontrollkörnyezetet, a kockázatkezelési rendszert, a kontrolltevékenységeket, az információs és kommunikációs rendszert és a monitoring rendszert egyaránt.

Az Állami Számvevőszék stratégiájában megfogalmazásra került, hogy segíti az integritás alapú, átlátható és elszámoltatható közpénzfelhasználás megteremtését, elkötelezett híve a minőségközpontú működésnek és törekszik az ellenőrzési tevékenységre jellemző hibák, hiányosságok megelőzésére, az ellátandó feladatokkal összhangban álló optimális szervezeti felépítés kialakítására.

Elmondható, hogy a számvevőszéki munka eredményeként az integritás fogalomköre mára beépült a Számvevőszék ellenőrzési módszertanába, megjelent a közintézmények gondolkodásában, egyúttal egyre nagyobb hatást gyakorol a közsféra szervezeti kultúrájára.

A 2015. évben tovább folytatódott a számvevőszéki munka hasznosulására vonatkozó alapelvek intézményesítése, beépítése a mindennapi munkafolyamatokba a hatékonyság fenntartásának és növelésének szem előtt tartásával. A változó kihívásokhoz igazodó szervezeti keretek kiépítése mellett a minőség iránti követelmény beépült a szervezet stratégiájába, kultúrájába, működési eljárásaiba, tevékenységeibe. A hangsúly áthelyeződött a minőségirányított produktumokról az objektív és szakszerű végrehajtást biztosító – a kimenetek minőségét is garantáló – minőségirányítási folyamatokra, működésre.

A szervezeti átalakításhoz és a minőségirányított működéshez szervesen kapcsolódott a szervezet egészét felölelő – a számvevőszéki függetlenség egyik elemeként önállóan eldönthető és végrehajtható – működési, módszertani megújulás.

A módszertani megújulás éve

Az ÁSZ – függetlenségének egyik sarokköveként – ellenőrzéseinek szakmai szabályait, módszereit maga alakítja ki, irányadónak tekintve az INTOSAI (Legfőbb Ellenőrző Intézmények Nemzetközi Szervezete) nemzetközi standardjait. Az INTOSAI által a 2013. év végén elfogadott nemzetközi ellenőrzési standardok megújítása lehetőséget kínál arra, hogy az ÁSZ is korszerűsítse ellenőrzési módszertanát mindhárom fő ellenőrzési típusra, azaz a megfelelési, a pénzügyi és a teljesítmény-ellenőrzésre vonatkozóan.

Az ÁSZ ellenőrzés-szakmai módszertanának megújítása *A számvevőszéki ellenőrzés általános alapelvei, A megfelelési ellenőrzés alapelvei*, valamint *A teljesítmény-ellenőrzés alapelvei* című módszertani dokumentumok bevezetésével vette kezdetét. A számvevőszéki ellenőrzés alapelvei a nyilvánosság – célzott felhasználók, adófizetők – és az ellenőrzést végzők részére egyaránt szólnak, ezzel is támogatva az ÁSZ tevékenységének átláthatóságát.

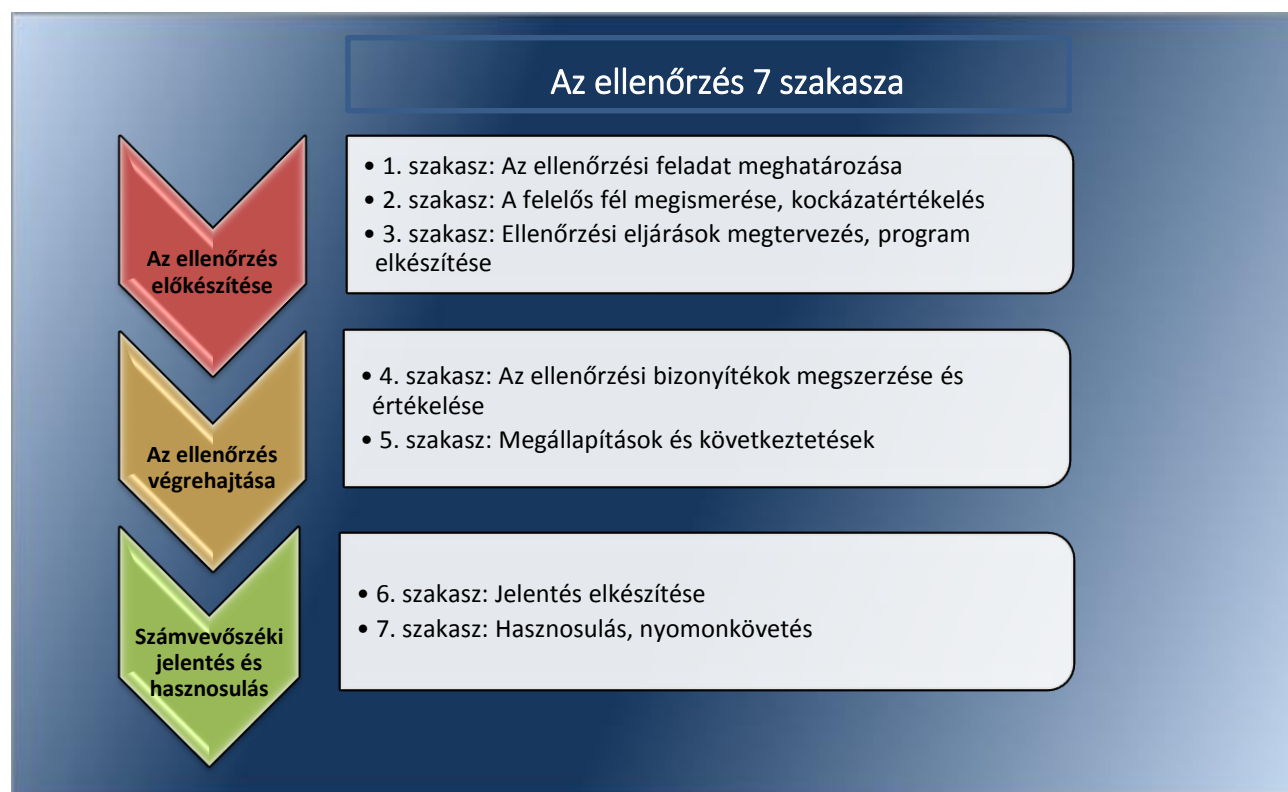
E megújulás keretében felkészülünk arra, hogy a jövőben evalvációs (értékelő típusú) ellenőrzéseket végezzünk, amelyek során az intézmények működésén, a beruházások vagy projektek eredményességén és hatékonyságán túlmenően értékelésre kerül annak társadalmi hasznossága, hasznosulása, célszerűsége is.

Az ellenőrzés hét szakasza

A teljes ellenőrzési folyamat – az ellenőrzések megtervezésétől, azok végrehajtásán keresztül, az ellenőrzési megállapítások és javaslatok megfogalmazásáig, valamint azok hasznosulásáig – arra irányul, hogy támogassa a közpénzek szabályos, eredményes, hatékony, gazdaságos, elszámoltatható, átlátható felhasználását, a közpénzügyi rendszer fejlesztését, valamint azt, hogy a nemzeti vagyon a lehető legnagyobb biztonságban legyen.

Az ellenőrzések témáinak meghatározása, majd az egyes ellenőrzési témákhoz kapcsolódóan a konkrét ellenőrzési helyszínek kiválasztása során az ÁSZ erőforrásai eredményes, hatékony és gazdaságos felhasználásra törekszik, ezért a tervezést a témaválasztáshoz szükséges információk feldolgozása és elemzés előzi meg.

1. ábra

A zárszámadás új módszertana

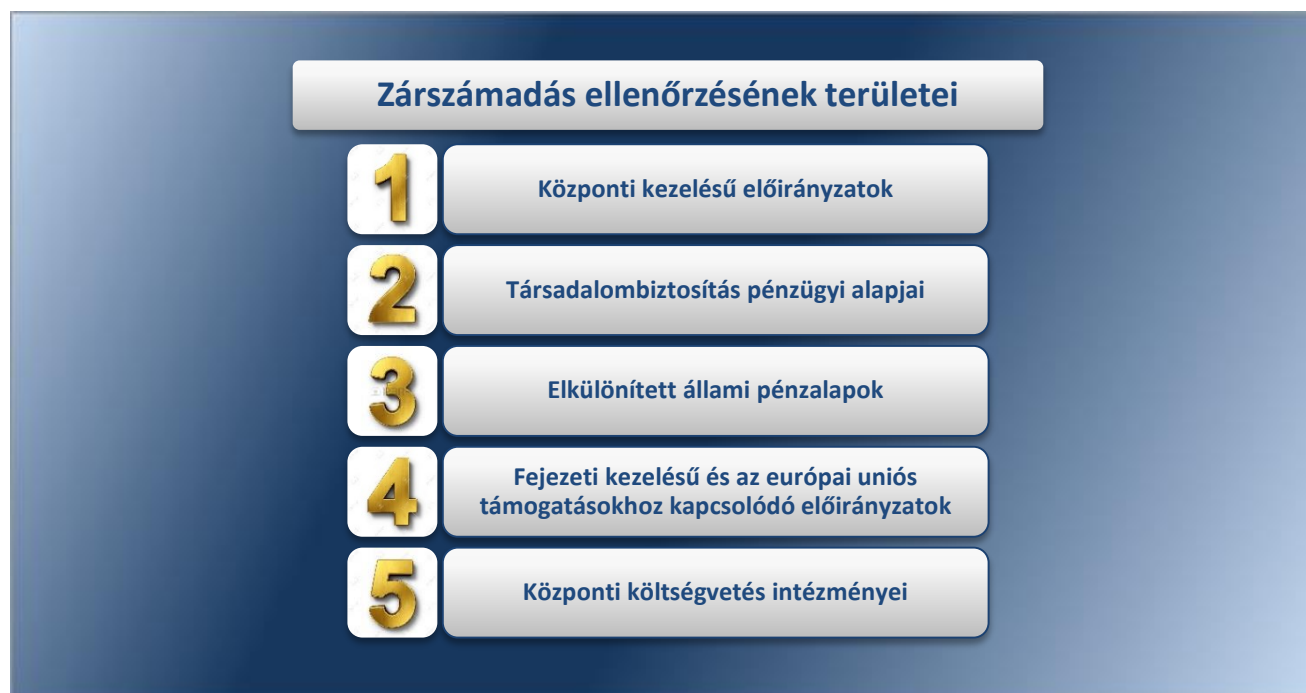
Az Állami Számvevőszék 2015-ben megújított módszertan alapján végezte el a 2014-es központi költségvetés végrehajtásának ellenőrzését. A módszertan megújítására alapvetően két okból volt szükség. Egyrészt, 2014. január 1-étől új pénzügyi és költségvetési számviteli szabályok léptek hatályba, melyek az eredményszemléletű számvitel rendszerének bevezetésével jártak. Másrészt, az ÁSZ módszertana megújításának háttérében a nemzetközi ellenőrzés-szakmai standardok körében történt megújulás is szerepet játszott. Az INTOSAI 2013 októberében új ellenőrzési alapelveket fogadott el, amely az ellenőrzés típusok megújulását – így a megfelelőségi ellenőrzés-típus bevezetését is – maga után vonta. Így újította meg az ÁSZ az ellenőrzés-szakmai szabályait. Elfogadta és közzétette a megfelelőségi ellenőrzés alapelveit. Ez pedig maga után vonta a zárszámadás ellenőrzései során alkalmazandó elvek és követendő eljárások megújítását is.

Az ÁSZ stratégiai céljai között szerepelt, hogy a zárszámadás ellenőrzésének hatékonyabb és eredményesebb megvalósítása érdekében az eddigiektől eltérő megközelítésű, tartalmú és eljárású ellenőrzési modellt alakítson ki, és továbbra is támogassa az Országgyűlés munkáját a megalapozott döntés meghozatalában. Ezt a stratégiai célt teljesítve újította meg és tette közzé honlapján 2015 januárjában a zárszámadás ellenőrzésének új módszertanát.

Az új módszertan eredményeként a zárszámadás ellenőrzése 2015-ben először lefedte a központi alrendszer kiadásainak és bevételeinek 100%-át.

A zárszámadás ellenőrzésének módszertanát az ÁSZ úgy alakította ki, hogy az alkalmazott ellenőrzési eljárások alapján megalapozott véleményt mondhasson a költségvetés egészének végrehajtásáról. Az ellenőrzés átfogó és objektív képet ad a 2014. évi zárszámadási törvényjavaslatban szereplő adatok megbízhatóságáról. Az ellenőrzés öt fő területre terjed ki: a központi kezelésű előirányzatokra, a társadalombiztosítás pénzügyi alapjaira, az elkülönített állami pénzalapokra, a fejezeti kezelésű és az európai uniós támogatásokhoz kapcsolódó előirányzatokra, valamint a központi költségvetés intézményeire.

2. ábra

Az ÁSZ a zárszámadás ellenőrzése során statisztikai módszereket alkalmaz, annak szabályai szerint jár el, ennek megfelelően az ellenőrzött tételek alapján vonja le megállapítását a teljes sokaságra. A statisztikai mintavétel során a lényegességi küszöbértéket az ÁSZ a központi költségvetés kiadási, illetve a bevételi főösszegének 2%-ában határozta meg. Az ÁSZ további specifikus lényegességi küszöbértéket is meghatározott az egyes részterületek tekintetében, az adott részterület kiadási, bevételi összegei teljesítési adatainak 2%-ában.

Az ÁSZ 2015-ben a gazdálkodás és az előirányzat-felhasználás szabályszerűségét, a költségvetési gazdálkodásra vonatkozó szabályokkal való összhangját valamennyi ellenőrzési területen az új módszertannal értékelte.

Új formátumú jelentés

A 2015. évben mérőföldkőhöz érkezett a módszertani megújulás folyamata, egyúttal megszületett annak első új típusú terméke is. A számvevőszéki jelentések formátumának megújítása a felhasználói igények, továbbá a nemzetközi minták elemzésén alapult.

Az ellenőrzési jelentések közérthetőségének, célra tartottságának javítása érdekében az ÁSZ 2015-ben megkezdte az áttérést a jelentések új formátumban való készítésére. Ennek támogatására az ellenőrzési programok struktúrája, formátuma is megreformálásra került. A második félévtől az új ellenőrzési programok a megújult formátum szerint készültek, továbbá az év folyamán nyolc, már folyamatban lévő témacsoportos ellenőrzés programja is az új formátumnak megfelelően került átdolgozására.

A közpénzügyek átláthatóságának, rendezettségének előmozdítása

Integritás szemlélet erősítése

Az ÁSZ stratégiai célja, hogy szerepet vállal a korrupció és a csalás elleni küzdelemben, közreműködik a korrupciós kockázatok és a korrupció elleni fellépés hatékony eszközeinek beazonosításában, használatuk elterjesztésében, az integritás alapú közigazgatási kultúra kialakításában. Ennek egyik fontos eszköze, hogy az integritás szemlélet érvényesülését a belső kontrollrendszer kialakítása és működtetése ellenőrzése keretében értékeljük, amely az intézményi integritás és belső kontrollok erősítésében, a korrupciós kockázatok csökkentésében hasznosulhat. A másik, jelentős közérdeklődésre is számot tartó és önkéntes válaszadáson alapuló eszköz a minden évben végrehajtott integritás felmérés, amelynek eredményeit az ÁSZ tanulmányok formájában hozta nyilvánosságra.

Az ÁSZ ötödik alkalommal végezte el a magyar közszféra korrupciós kockázatait feltérképező integritás felmérést, amelyhez a tavalyi részvételi rekordhoz képest idén mintegy ezerrel több, 2557 szervezet csatlakozott. A hosszú távú együttműködést vállalt intézmények száma is emelkedett, 2015-re meghaladta a 2100-at. Az ÁSZ további célkitűzése az integritás felmérések kiterjesztése a közpénzek és a közvagyon felhasználásának minden területére. Ennek jegyében 2015 decemberében elindította integritás felmérését a többségi állami tulajdonú gazdasági társaságok körében, 2016 őszétől pedig a többségi önkormányzati tulajdonú gazdasági társaságokat is bevonja a felmérésbe.

Állammenedzsment megújítása

Az Állami Számvevőszék állami és önkormányzati tulajdonban lévő gazdasági társaságoknál végzett ellenőrzései rávilágítottak, hogy a nem megfelelő vezetésnek, valamint a nem elégséges tulajdonosi kontrollnak súlyos következményei lehetnek. A feltárt hiányosságok és a beazonosított kritikus területek tekintetében az előremutató, rendszerszerű megoldások elmaradása előbb-utóbb nehéz helyzetbe hozhatja a költségvetést, illetve az állampolgárok is saját bőrükön érezhetik a káros hatásokat. Ezért szükség van az államháztartás ellenőrzési rendszerét képező belső kontrollrendszer, azon belül a belső ellenőrzés és a kormányzati szintű ellenőrzés megerősítésére az állammenedzsment működésével szemben támasztott követelmények eredményesebb érvényre juttatásához. Az ÁSZ – mint a harmadik védelmi vonal – felhívta a kormány figyelmét a kockázatokra, a Kormány pedig bejelentette, hogy átalakítja az állami tulajdonú gazdasági társaságok menedzsment rendszerét az ÁSZ ellenőrzési tapasztalataira támaszkodva.

Az Állami Számvevőszék stratégiai célja, hogy tanácsadási tevékenységének keretében szorgalmazza a közpénzek felhasználásához, a jogszabályi, közpolitikai beavatkozásokhoz eredményességi kritériumok meghatározását, valamint a célokhoz teljesítmény-mérésre alkalmas indikátorok hozzárendelését. A közpénzfelhasználás célszerűségének és eredményességének javítása érdekében az ÁSZ 2015-ben több alkalommal ismertette ellenőrzési tapasztalatain alapuló javaslatait az állammenedzsment megújítására vonatkozóan. Javaslatainak fő üzenete, hogy egyértelmű célkitűzésekre, eredményes gazdálkodásra és folyamatos tulajdonosi ellenőrzésre van szükség, ami együtt jár a teljesítményhez kötött javadalmazási rendszer újragondolásával is.

Önteszt rendszer megerősítése

Az ÁSZ közpénzügyi támogató, tanácsadó szerepéhez illeszkedően és az ellenőrzési tapasztalatai alapján önteszteket állított össze, első lépésként az egyházi intézmények, a települési és helyi nemzeti önkormányzatok számára, melyet 2014. év novemberében a honlapján elérhetővé tett. Az önteszt rendszer 2015. évben tovább bővült a központi költségvetési szervek belső kontrollrendszer kialakítására és működésére vonatkozó öntesztekkel a 2013. és 2014. évekre.

Az ÁSZ célja, hogy ellenőrzési tevékenységén túl, az önteszt-rendszerével is támogassa a közpénzt felhasználó szervezetek szabályszerű működését és így módon az állammenedzsmentet a gazdasági társaságokon kívüli területeken is.

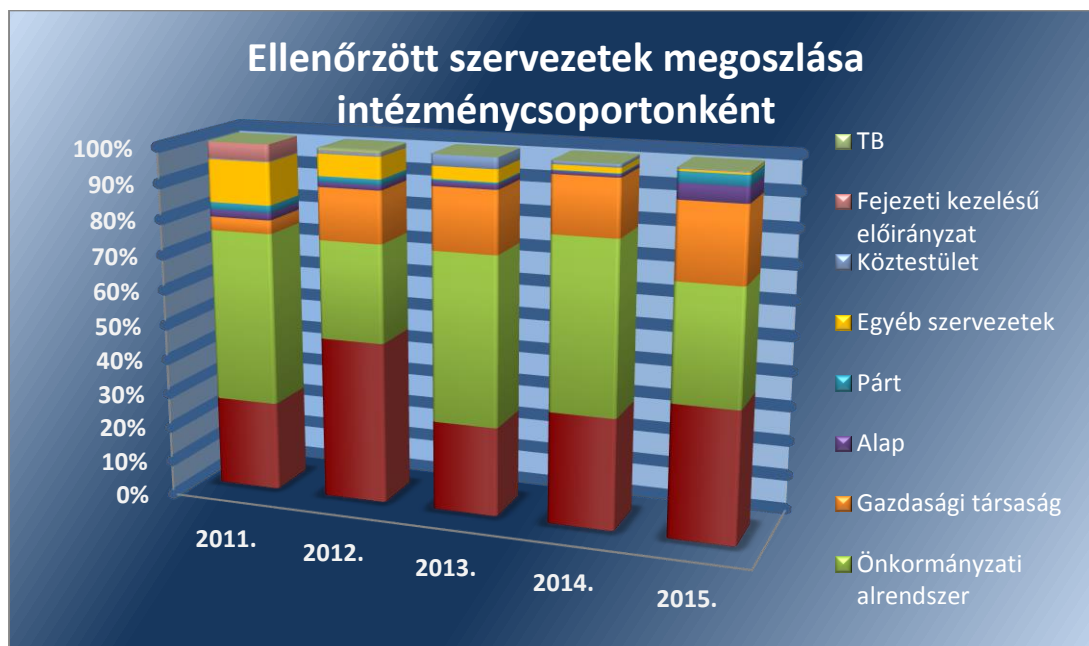
2015. évi ellenőrzések fókuszterületei

Az Állami Számvevőszék az Országgyűlés legfőbb pénzügyi és gazdasági ellenőrző szerveként az Országgyűlésnek alárendelve látja el feladatát. A 2011. július 1-jétől hatályos, első sarkalatos törvényként elfogadott új ÁSZ törvény széles ellenőrzési jogköröket biztosít az ÁSZ számára. E felhatalmazás alapján az ÁSZ ellenőrzi a központi és az önkormányzati alrendszer intézményeit, az államháztartásból származó források felhasználását, a nemzeti vagyon kezelését, az államháztartás számviteli rendjének betartását, továbbá az államháztartás belső kontrollrendszerének működését.

A fentieket szem előtt tartva rendszerszemléletű, holisztikus megközelítésű, egymásra épülő, összefoglaló értékelésre lehetőséget adó, megalapozott ellenőrzéseket végezve az Állami Számvevőszék valódi értéket teremt, ellenőrzéseivel előmozdítja a közpénzügyek átláthatóságát, rendezettségét és hozzájárul a jól irányított államhoz, a jó kormányzáshoz.

Ellenőrzéseinek célja, hogy elősegítse a közpénzekkel, valamint az állami és önkormányzati vagyonnal való átlátható, elszámoltatható és felelős gazdálkodást. Az ellenőrzések témaválasztásuk, megközelítésük, valamint megállapításaik és javaslataik által hozzáadott értéket teremtenek, tágabb értelemben az egész társadalom számára hasznosulnak. Az Állami Számvevőszék az elmúlt 5 évben tendenciájában egyre nagyobb lefedettséget ért el a központi és az önkormányzati alrendszer szervezeteinek ellenőrzésével. Emellett az állami és önkormányzati többségi tulajdonú gazdasági társaságok ellenőrzésére is nagy hangsúlyt helyezett a 2011-2015 években. Az ellenőrzött szervezetek megoszlása alapján az ÁSZ ellenőrzéseinek több mint kétharmada a központi és az önkormányzati alrendszer intézményeit érintette. Az ellenőrzött szervezetek megoszlásának alakulását a 2011-2015. időszakra a 3. ábra mutatja be.

3. ábra

Az ÁSZ ellenőrzési terve

Az Állami Számvevőszék számára meghatározott tevékenységi területek kapcsán az új ÁSZ törvény széles jogköröket biztosít az ellenőrzések témaválasztásához és végrehajtásához. A 2015. évben a témacsoportos ellenőrzések (egységes program alapján végzett, kiemelt működési területekre vonatkozó, összehasonlító ellenőrzésre lehetőséget adó ellenőrzések) mellett, az egyedi ellenőrzések továbbra is fókuszterületet képeztek. Ezen esetekben az ÁSZ kockázati rendszerének felmérése alapján kerültek kiválasztásra az ellenőrzött szervezetek és egyedi ellenőrzési program alapján végeztük az ellenőrzéseket.

Az ÁSZ az ellenőrzési tevékenységét az előzetesen jóváhagyott ellenőrzési terv alapján végezte, amelyet féléves tervezési ciklusonként hozott nyilvánosságra és juttatta el az Országgyűlés részére. Az ÁSZ célzott adatbekérésen és adatfeldolgozáson alapuló kockázatelemző rendszerére támaszkodva végezte monitoring tevékenységét és dolgozta ki a témajavaslatokat a féléves gördülő tervezéshez.

Az ÁSZ ellenőrzési tevékenységét alapvetően a törvény által részére előírt, meghatározott gyakorisággal elvégzendő feladatok végrehajtásából eredő kötelezettségek határozták meg, amelyek jelentős erőforrásokat kötöttek le. Ilyen ellenőrzés volt 2015-ben elsődlegesen Magyarország 2014. évi központi költségvetése végrehajtásának ellenőrzése, illetve Magyarország 2016. évi központi költségvetéséről szóló törvényjavaslat véleményezése.

Az ÁSZ középtávú ellenőrzési koncepciójában foglaltakkal összhangban évente végezte az állami bevételek és kiadások legmeghatározóbb szereplőinek, a Nemzeti Adó- és Vámhivatalnak és a Magyar Államkincstárnak az ellenőrzését is, tekintettel arra, hogy e szervezetek szabályszerű feladatellátása közvetetten hatást gyakorol az Alaptörvényben meghatározott mértékű államháztartási hiány alakulására. A 2015. évben végzett ellenőrzések során e szervezetek azon tevékenységi területei kerültek fókuszba, amelyek a korábbi ellenőrzési tapasztalatok, illetve a feldolgozott kockázatjelzések alapján kiemelt rizikófaktorúnak bizonyultak és korábban nem kaptak ellenőrzési figyelmet.

Az ÁSZ ellenőrzéseinek 2015-ben is egyik kiemelt területe volt az önkormányzati szektor vagyongazdálkodása és pénzügyi helyzete, valamint a belső kontrollrendszerek kialakítása és működtetése. Az ellenőrzések célja volt, hogy a megállapítások és a javaslatok az önkormányzati adósságállomány újratermelődésének megakadályozása érdekében hasznosuljanak.

2015. második félévétől a Kormány felkérésére, új elemként, a kockázatelemzéssel kiválasztott önkormányzatok ellenőrzése kiegészült annak értékelésével, hogy az adott önkormányzat egyes befektetési döntései és azok végrehajtása, elszámolása megfelelt-e a vonatkozó jogszabályoknak és belső szabályozásnak.

A témacsoportos önkormányzati ellenőrzésekhez kapcsolódóan 2015. második félévében elindítottuk az önkormányzati adósságrendezési eljárások lefolytatásának szabályszerűségi ellenőrzését, amelynek megállapításai mind a törvényhozás számára, mind az önkormányzatok adósságának hatékonyabb kezelésében hasznosulhatnak.

Az államadósságra gyakorolt explicit és implicit kockázatok miatt is kiemelt jelentőségű önkormányzati és állami tulajdonú gazdasági társaságok fontos közfeladatokat látnak el, ezért 2015-ben is kiemelt ellenőrzési szempont volt e közszolgáltatások nyújtásának, a társaságok pénzügyi-és vagyongazdálkodásának szabályszerűsége.

2015-ben Budapest közlekedése került fókuszba, amelynek keretében megtörtént a fővárosi közösségi közlekedés 2010. évi intézményi átalakításának ellenőrzése.

Az oktatási intézmények tevékenysége, annak színvonala hosszútávon meghatározza egy ország versenyképességét, ezért kiemelten fontos ezen intézmények szabályszerű és gazdaságos működése. Az e témában 2013-ban indult témacsoportos ellenőrzések 2015-ben az egyházak által fenntartott felsőoktatási intézmények ellenőrzésével kerültek lezárásra.

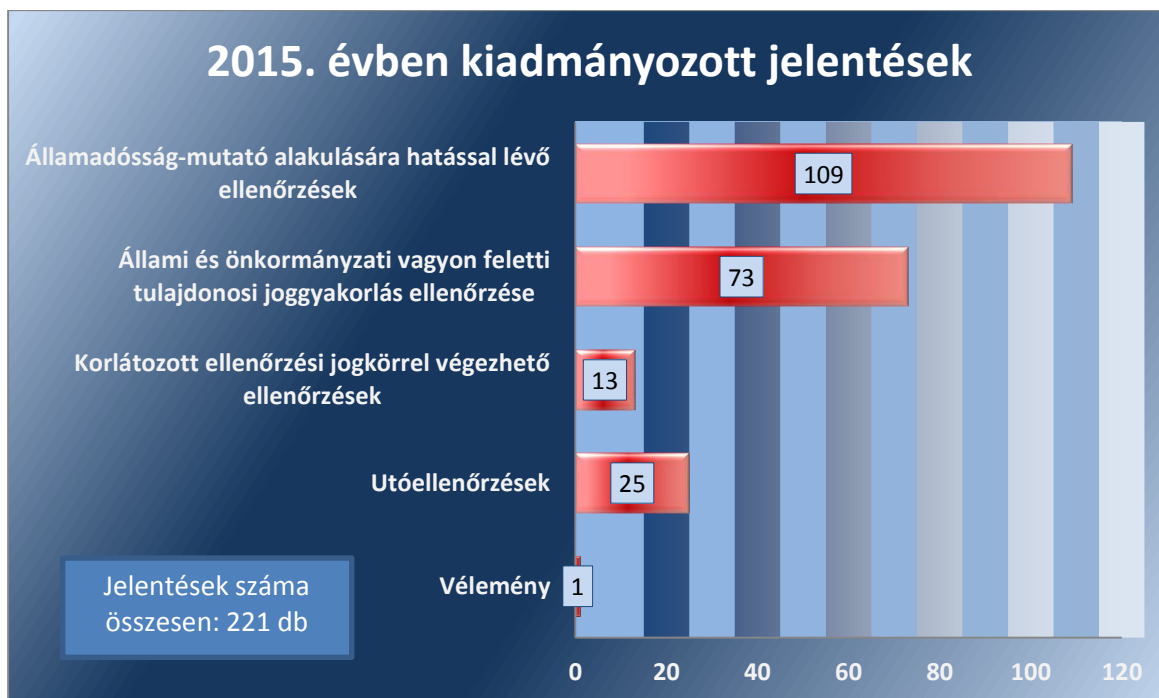
Az ÁSZ középtávú ellenőrzési koncepciójának központi eleme az államadósság-mutató javítása, mint alkotmányos cél elősegítése. A megbízható, valós képet tükröző nemzeti vagyongkimutatás elkészítéséhez nélkülözhetetlen az azt alátámasztó, szervezeti szintű megbízható vagyonmérlegek és vagyonleltárak rendelkezésre állása, ezért ellenőrzéseinkben ez súlypontként jelent meg.

Az ÁSZ kiemelt figyelmet fordít a jövő nemzedékért viselt – Alaptörvényben is rögzített – társadalmi felelősségre és ellenőrzéseivel, valamint tapasztalatai összegzésével arra törekszik, hogy hozzájáruljon a fenntartható fejlődést érintő nemzeti célkitűzések teljesítéséhez. Ennek érdekében az ÁSZ középtávú ellenőrzési koncepciójával összhangban a fenntartható és gazdaságos energia-szolgáltatás, a versenyképesség javítása, a kutatások hasznosulásának mérése, valamint a környezeti fenntarthatóság ellenőrzését is végezte. Az ÁSZ folytatta és a következő három évben is folytatni kívánja a témacsoportos ellenőrzéseket, amelyek nagyszámú szervezet hatékony ellenőrzésére alkalmasak.

A 2015. évi I. és II. félévi ellenőrzési terveiben az ÁSZ 47 ellenőrzési témát határozott meg. A 2015. évben ebből 11 új korábban még nem ellenőrzött területet, témát ellenőrzött az ÁSZ. A témacsoportos ellenőrzések között megjelentek a köztestületek, a nem állami humánszolgáltatók, a megyei hatókörű városi múzeumok és az önkormányzati adósságrendezés. Az egyedi ellenőrzésekkel érintett új területek közé tartozott az államháztartás információs rendszere, az államháztartás központi alrendszerének adósságát kezelő rendszer, az adatvédelem hazai keretrendszere, a szén-dioxid kvóttákkal való gazdálkodás, a diplomás pályakövetés rendszere, illetve a turizmusfejlesztési intézkedések és az Országos Tudományos Kutatási Alapprogramok.

Az ÁSZ 2015. évben 221 db számvevőszéki jelentést hozott nyilvánosságra, ellenőrzött helyszínek száma összesen 717 volt.

4. ábra

Államadósság-mutató alakulására, az államháztartás hiányára, valamint az ország versenyképességére hatással lévő szervezeteket érintő ellenőrzések

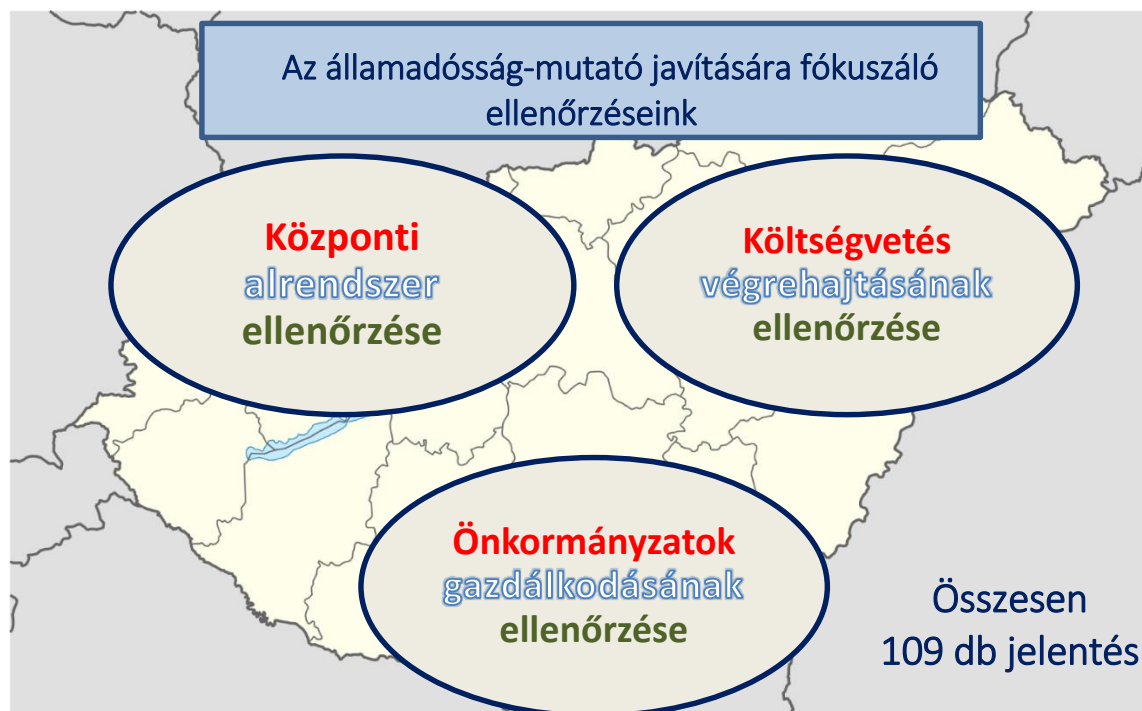
Az ÁSZ középtávú ellenőrzési koncepciójának központi eleme – a makrogazdasági kockázatokra fókuszálva – az államadósság-mutató javítása. Ennek érdekében az ÁSZ a közszféra azon szervezeteinek ellenőrzésére fordít kiemelt figyelmet, amelyek tevékenysége jelentősebb mértékben járul hozzá az államadósság-mutató alakulásához. A kockázatelemzések alapján több intézményi kör gazdálkodása, közpénzfelhasználása bizonyult kockázatosnak, amely közvetve veszélyeztetheti az államadósság-csökkentés céljának megvalósítását. Az ÁSZ ezért a témában többnyire témacsoportos ellenőrzéseket végzett, amelyekkel az államháztartás valamennyi részterületére, valamint azon kívüli szervezetekre is kiterjedően tudott még több szervezetet hatékonyan ellenőrizni.

Ehhez a témakörhöz kapcsolódóan került sor 2015. évben a Költségvetés végrehajtásának ellenőrzésére, a központi alrendszer intézményeinek, továbbá az önkormányzati alrendszerhez kapcsolódó ellenőrzések lefolytatására.

A közpénzek felhasználásában jelentős részt képviselő, központi alrendszerbe tartozó intézmények pénzügyi és vagyongazdálkodási tevékenységük, feladatellátásuk súlya miatt jelentős hatást gyakorolhatnak a költségvetés egyensúlyának fenntartására. Közfeladat ellátásuk vonatkozásában hatással vannak az állampolgárok életminőségére, jogaik és kötelezettségeik gyakorlására.

Az ÁSZ ellenőrzéseinek egyik kiemelt fókussterülete az önkormányzati szektor vagyongazdálkodása és pénzügyi helyzete, valamint a belső kontrollrendszerek kialakítása és működtetése. Az ellenőrzések célja, hogy a megállapítások és a javaslatok az önkormányzati adósság újratermelődésének megakadályozása érdekében hasznosuljanak. Az önkormányzati témacsoportos ellenőrzésekhez kapcsolódóan került sor a helyi és országos nemzetiségi önkormányzatok gazdálkodásának ellenőrzésére is.

5. ábra

Állami és önkormányzati vagyon feletti tulajdonosi joggyakorlás ellenőrzése

Az Állami Számvevőszék a jogszabályi előírásnak megfelelően évente ellenőrzi az állami vagyon feletti tulajdonosi joggyakorlással kapcsolatos tevékenységeket. Témacsoportos ellenőrzés keretében államháztartáson kívüli, kormányzati szektorba sorolt, állami tulajdonban (résztulajdonban) lévő gazdálkodó szervezetek vagyonmegőrzési és gazdálkodási tevékenységének ellenőrzésére került sor.

Az Országgyűlés az ÁSZ tv. 2011. évi módosításával tette lehetővé, hogy az ÁSZ ellenőrzései kiterjedjenek az önkormányzati többségi tulajdonú társaságokra is, ennek keretében 2015. évben sor került a hulladékgazdálkodási és távhőszolgáltatási tevékenységet folytató gazdasági társaságok ellenőrzésére.

Az ÁSZ a társaságok 2009 és 2014 első féléve közötti vagyongazdálkodási, vagyonérték-megőrző és vagyongyarápítási tevékenységének szabályszerűségét értékelte.

Korlátozott ellenőrzési jogkörrel végezhető ellenőrzések

A korlátozott ellenőrzési jogkörrel végezhető ellenőrzések hatókörét is törvény szabályozza. A korlátozott ellenőrzési jog folyamánként a helyszíni ellenőrzés nem feltétlenül terjed ki a vizsgált szerv minden tevékenységére, működésének átfogó szabályszerűségére, vagy feladat-ellátásának megalapozottságára.

A korlátozott ellenőrzési jogkörrel végezhető ellenőrzések keretében az Állami Számvevőszék elvégezte a Magyar Nemzeti Bank (MNB), a pártok és pártalapítványok, a kampánypénzek, az időközi országgyűlési képviselő-választási kampányokra fordított pénzeszközök elszámolásának, továbbá a 2014. évi választásokra fordított pénzeszközök felhasználásának ellenőrzését.

Utóellenőrzések

Az önálló utóellenőrzések lefolytatásával a 2015. évben is valódi változásokat kezdeményeztünk a közpénzügyek rendezettségére vonatkozóan. Az utóellenőrzéseink keretében ellenőrzött, megvalósult intézkedési tervek által csökkent a szervezeteknél felmerült szabálytalanságok, hibák felmerülésének valószínűsége.

Az Állami Számvevőszékről szóló törvény 2011. július 1-jei hatályba lépésével lezárult a következmények nélküli ellenőrzések korszaka Magyarországon. A számvevőszéki jelentésben foglalt megállapításokhoz az ellenőrzött szervezet vezetőjének törvényi kötelezettsége intézkedési tervet összeállítani és a jelentés kézhezvételétől számított harminc napon belül az Állami Számvevőszék részére megküldeni. Az intézkedési tervben az ellenőrzött szervezet által meghatározott feladatok végrehajtását az Állami Számvevőszék – törvényi felhatalmazása alapján – utóellenőrzés keretében ellenőrizheti.

Az ÁSZ kiemelt figyelmet fordít ellenőrzési megállapításai hasznosítására, amely visszacsatolást jelent a döntéshozók és az ellenőrzött szervezetek számára, és egyben támogatja a közpénzek szabályos és eredményes felhasználásának megvalósulását. Az utóellenőrzések hozzájárulnak ahhoz, hogy az Állami Számvevőszék ellenőrzéseivel valódi változást érjen el a közpénzügyek rendezettsége tekintetében.

A 2015. évben ennek keretében került sor a Magyar Posta Zrt., a légszennyezés elleni intézkedések és az önkormányzatok pénzügyi gazdálkodási helyzetének, szabályszerűségének utóellenőrzésére.

AZ ÁSZ 2015. ÉVI SZAKMAI TEVÉKENYSÉGE

A 2015. évben tovább folytatódott a számvevőszéki munka hasznosulására vonatkozó alapelvek intézményesítése, beépítése a mindennapi munkafolyamatokba a hatékonyság fenntartásának és növelésének szem előtt tartásával. Az ÁSZ kiemelt figyelmet fordít ellenőrzési megállapításai hasznosítására, amely visszacsatolást jelent a döntéshozók és az ellenőrzött szervezetek számára, és egyben támogatja a közpénzek szabályos és eredményes felhasználásának megvalósulását. Az elvégzett ellenőrzésekhez kapcsolódnak az ÁSZ szervezeti keretein belül készülő és középtávon is hangsúlyos szerepet kapó elemzések és tanulmányok, amelyek tágabb összefüggések megállapításaival, mélyrehatóbb következtetések levonásával járulnak hozzá a jól irányított állam működéséhez és az ÁSZ tanácsadói tevékenységének kiterjesztéséhez.

1. A jelentések hasznosulása

Az Állami Számvevőszék kiemelten kezeli az Országgyűlés munkájának támogatását, illetve részt vesz a jogalkotásban a jogszabály véleményezésben. Az ellenőrzött szervezeteknél az intézkedési kötelemmel járó megállapításokon alapuló javaslatok, valamint az ellenőrzött szerv vezetője által elkészített intézkedési terv képezi a hasznosulás alapját. Az ÁSZ proaktív kommunikációs tevékenységet folytat, és folyamatos tájékoztatás ad a tevékenységéről a társadalmi szintű hasznosulás és a nyilvánosság biztosítása érdekében.

6. ábra

1.1. ÁSZ tapasztalatok hasznosulása az országgyűlési munkában

Az ÁSZ stratégiaileg is kiemelt küldetése, hogy tapasztalataival segítse a „jól irányított állam” működését. Ennek segítése és az ÁSZ tevékenysége során szerzett tapasztalatok hasznosulásának egyik fontos része az Országgyűléssel való együttműködés, melynek keretében az ÁSZ ellenőrzéseivel és tanácsaival támogatja az Országgyűlés munkáját. Az együttműködés eredményeképp az Országgyűlési bizottságok számos számvevő-széki jelentést és dokumentumot tárgyaltak meg 2015-ben.

TELJESÍTMÉNYÜNK SZÁMOKBAN AZ ORSZÁGGYŰLÉS TÁMOGATÁSA TEKINTETÉBEN

49	Számvevőszéki dokumentumot tárgyaltak meg az Országgyűlési bizottságok
33	Bizottsági ülésen tárgyaltak számvevőszéki anyagokról
31	Ülésnapon hivatkoztak a képviselők az Állami Számvevőszékre
32	Bizottsági ülésen vettek részt az Állami Számvevőszék munkatársai
12	Tájékoztató készült az országgyűlési képviselők részére

Együttműködés az Országgyűléssel

Az ÁSZ az ellenőrzéseiből szerzett tapasztalatait mind az Országgyűlés részére az adott jogalkotási témában írt tájékoztató anyagokkal, mind az Országgyűlés előtti felszólalások során, továbbá a jogszabályok véleményezésében is hasznosította.

Az ellenőrzési tapasztalatok hasznosulása, az Országgyűlés munkájának támogatásának eredménye számokban is tükröződik, hiszen a 2015-ös évben az ÁSZ jelentésekre, megállapításokra 31 ülésnapon történt hivatkozás a képviselők által, továbbá három országgyűlési irományszámmal ellátott ÁSZ anyag került megvitatásra a plenáris üléseken. 2015-ben az Országgyűlési bizottságok munkája, valamint a törvényalkotás során a képviselők változatlanul támaszkodtak a számvevőszéki jelentésekben foglalt megállapításokra, javaslatokra, és hasznosítják azokat.

Az ÁSZ az Országgyűlés munkája során felmerült kiemelt témákat figyelembe vette az ellenőrzési témaválasztásainál és számos esetben készített a jelentéseiben foglaltakon alapuló tájékoztató anyagokat. Ezáltal az ÁSZ az ellenőrzési tapasztalatait a minél jobb hasznosulás érdekében célzottan, a felmerült témához illeszkedően gyűjtötte össze, mellyel több esetben aktív módon reagált az Országgyűlés tevékenységére, az ott elhangzottakra.

Számvevőszéki jelentések az Országgyűlés bizottságainak munkájában

Az Országgyűlési bizottságok elé 2015-ben összesen 49 számvevőszéki jelentés került.

A 2016. évi költségvetésről szóló ÁSZ vélemény, a 2014. évi zárszámadási törvényjavaslatról készített jelentés és az ÁSZ 2014. évi tevékenységéről szóló beszámoló mellett, az ÁSZ 17 önkormányzati tulajdonban működő színházi társaság, 28 nemzetiségi önkormányzat, továbbá az önkormányzatok ellenőrzésének tapasztalatairól számolt be.

Felszólalások

Az Országgyűlési törvény előírja, hogy az Országgyűlés bármely ülésén – a zárt ülést is beleértve – az Állami Számvevőszék elnöke részt vehet, és bármikor felszólalhat, továbbá bármelyik képviselő kérdést intézhet hozzá. A számvevőszéki jelentések megállapításainak, javaslatainak törvényalkotásban történő hasznosulása érdekében az ÁSZ elnöke 2015. évben több törvény parlamenti vitájában is felszólalt.

Az Állami Számvevőszék elnöke a **2016. évi költségvetés** általános vitájában felszólalva ismertette az Állami Számvevőszék véleményét a törvényjavaslatról. Az ÁSZ elnöke a **2014. évi költségvetés végrehajtásáról** szóló törvényjavaslat általános vitájában elhangzott expozéjában osztotta meg az ellenőrzés tapasztalatait.

Az Állami Számvevőszék hangsúlyozottan képviselte véleményét Magyarország 2016. évi központi költségvetésének megalapozásáról szóló törvényjavaslat tárgyalása során. A költségvetési szervek irányítóinak hatáskörére vonatkozó felszólalásban a költségvetési egyensúly betartásának felelősségi kérdései, a költségvetési szervek irányítóinak és vezetőinek felelősségével kapcsolatos kérdések kerültek kiemelésre.

Az állami fenntartású felsőoktatási intézményrendszer 2014. évben megkezdett teljes körű ellenőrzésének lefolytatása során szerzett ellenőrzési tapasztalatait a felsőoktatás szabályozásáról szóló törvény módosítása kapcsán 2015. évben az ÁSZ elnöke megosztotta Parlamenttel. Felszólalásában felhívta a figyelmet arra, hogy a felsőoktatási intézmények gazdálkodása során – a pazarlás elkerülése és a szabályszerű gazdálkodás biztosítása érdekében – szükséges a rendszeres fenntartói ellenőrzés, ezért javasolta, hogy a törvény ne csak az ellenőrzést, de annak gyakoriságát is írja elő a fenntartó számára.

Tájékoztatók a képviselők részére

Az Állami Számvevőszék törvényben meghatározott feladata, hogy tapasztalataival támogassa a jól irányított államot, a „jó kormányzást”, valamint az Országgyűlés törvényalkotó munkáját. Lényeges feladata a Parlament tájékoztatása annak érdekében, hogy a számvevőszéki jelentések, az abban foglalt megállapítások, összefüggések és javaslatok hozzájáruljanak a döntés-hozók megalapozott törvényalkotásához. Az ÁSZ célja, hogy az ellenőrzései, elemzései olyan pozitív változásokat indítsanak el, amelyek jobbá, biztonságosabbá teszik az állampolgárok életét.

Az Állami Számvevőszék az Országgyűlés legfőbb pénzügyi-gazdasági ellenőrző szerve, ezért kiemelt hangsúlyt fektet munkájának hasznosulására. A Parlamentnek a számvevőszéki jelentések hasznosulásában kiemelt jelentősége van. A jelentésekben szereplő megállapítások, összefüggések és javaslatok a törvényalkotókat támogatják abban, hogy döntéseiket ellenőrzésekkel alátámasztott információk alapján hozzák meg. Ezen célok elérése érdekében az Állami Számvevőszék 2015-ben a következő témákban készített tájékoztató anyagokat az Országgyűlés részére: a nemzeti parkok, az ENSZ Éghajlatváltozási Keretegyezmény, a Gazdasági Versenyhivatal, a Nyugdíjreform és Adósságcsökkentő Alap, a Nemzeti Földalapkezelő Szervezet, a többségi tulajdonú hulladék-gazdálkodó társaságok, a távhőszolgáltató társaságok, a felsőoktatási intézmények, az uniós források felhasználása, a NÉBIH és a korrupció elleni küzdelem.

1.2. Hasznosulás a jogszabály véleményezésben

Az ÁSZ az ellenőrzési tapasztalataival nem csupán az Országgyűlést és bizottságait támogatja a törvényalkotásban, hanem a kormányzatot is jogalkotási tevékenységében. Az új ÁSZ törvény előírja, hogy az Állami Számvevőszék jogállását, feladatkörét érintő, továbbá az államháztartás működési és számviteli rendjéről, valamint a költségvetési szervek belső ellenőrzéséről szóló jogszabálytervezeteket már a közigazgatási egyeztetés során – megfelelő határidő tűzésével – meg kell küldeni az Állami Számvevőszék részére véleményezésre, illetve ezen jogszabályok előkészítésében részt vesz az Állami Számvevőszék elnöke is.

Aktív együttműködés

A kormányzati jogalkotási munka támogatása részben konkrét törvényi előírások szerint történik, részben viszont – az Állami Számvevőszék alkotmányos szerepéből adódóan – saját kezdeményezés alapján. Az ÁSZ e munkája során minden esetben cél a jó minőségű jogszabályalkotás támogatása, továbbá az, hogy a jogszabályi hiányosságok orvoslása során hasznosuljon mindaz a tapasztalat, tudás, információtömeg, amelynek birtokába az ÁSZ a széles körben lefolytatott ellenőrzései eredményeként kerül.

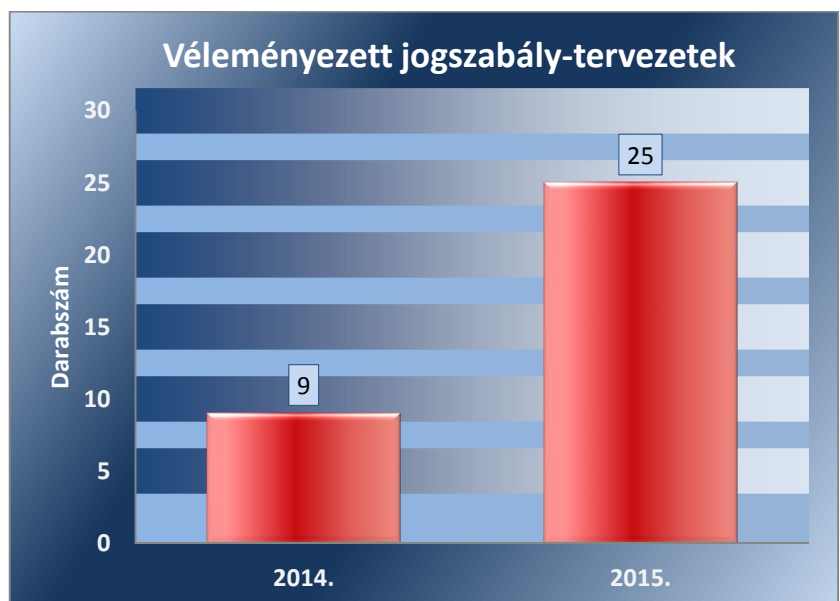
Annak érdekében, hogy az ÁSZ valamennyi, a működését, alaptevékenységét érintő jogszabálytervezetet megfelelő időben – akár már a jogalkotási folyamat kezdeti stádiumában – támogatni tudja ellenőrzési és elemzési tapasztalataival, magának is aktívan, kezdeményezően kell eljárnia az illetékes kormányzati szervek irányában. Ezért az Állami Számvevőszék a közigazgatási egyeztetésen és a parlamenti felszólalásokon kívül több alkalommal kezdeményezően lépett fel, több jelzést tett a Kormányzat részére a jogszabályok a törvényi előírások kapcsán, valamint felhívta a figyelmet a minőségi jogalkotás érdekében elengedhetetlen szakmai együttműködés fontosságára, különös tekintettel, az államháztartási szabályrendszerrel összefüggő aktuális kérdésekre.

Véleményezett tervezetek

Az ÁSZ jogszabály-véleményező munkája során a 2015. évben közel 25 jogszabály-tervezet került áttekintésre. Ezen túlmenően az ÁSZ, a jogszabályi környezetet vagy a jogalkalmazást érintő ellenőrzési tapasztalatait felhasználva folyamatosan támogatta az illetékes minisztériumok, kormányzati szervek munkáját. Az ÁSZ aktívan közreműködött a Nyílt Kormányzati Együttműködés (OGP) keretében Magyarország által tett vállalásokról szóló második akcióterv, a 2016. évi költségvetési törvényt megalapozó törvényjavaslatban az Áht. és az Ávr. – irányítói felelősséggel összefüggésben történő – módosításának véleményezésében.

A 7. ábra a véleményezett jogszabály-tervezetek számát mutatja be 2014. és 2015. években.

7. ábra

VÉLEMÉNYEZETT TERVEZETEK TÍPUSAI	
✓	Törvények
✓	Kormányrendeletek

Az ÁSZ észrevételeivel segítette továbbá az állami vezetői juttatások csökkentésével kapcsolatos egyes törvények, az új közbeszerzési törvény, a nemzetiségek jogairól, illetve a nemzeti vagyonról szóló törvények, valamint Magyarország helyi önkormányzatairól szóló törvény módosításával kapcsolatos parlamenti munkát.

Országgyűlés által megállapított többlet feladatok

Az Országgyűlés az ÁSZ 2014. évi beszámolójának tárgyalásával és elfogadásával együtt elismerte a szervezet korrupciós kockázatok feltérképezésére irányuló tevékenységét és az integritásalapú szervezeti kultúra elterjesztése érdekében végzett tevékenységét. Ennek fejlesztéseként támogatta, hogy a közpénzekkel és közvagyonnal való gazdálkodásban érintett szervezetek tekintetében az ÁSZ szélesítse a vezetői rendszerekre vonatkozó tanácsadó tevékenységét és támogassa az etikus közpénzügyi vezetőképzést.

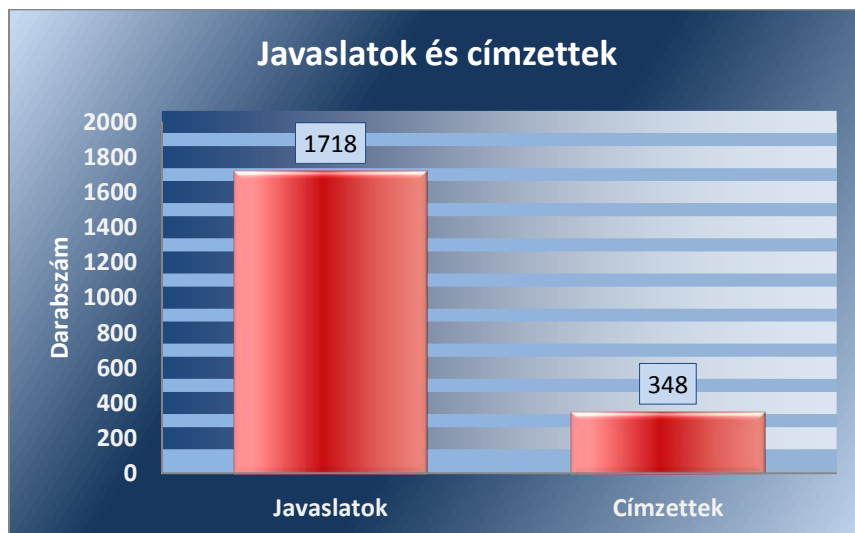
1.3. Intézkedési kötelelemmel járó megállapításokon alapuló javaslatok és intézkedési tervek

A számvevőszéki jelentések ellenőrzött szervezeteknél történő hasznosulásának alapját az intézkedési kötelelemmel járó megállapításokon alapuló javaslatok, valamint az ellenőrzött szerv vezetője által elkészített intézkedési terv képezi.

Intézkedési kötelelemmel járó megállapításokon alapuló javaslatok

A 2015. évben kiadmányozott 221 számvevőszéki jelentésben 1718 intézkedési kötelelemmel járó megállapításokon alapuló javaslatot fogalmazott meg az ÁSZ az ellenőrzött szervek részére. A 2015. évben tovább folytatódtak az önkormányzati tulajdonú gazdasági társaságok ellenőrzései. Az előző évhez képest több mint kétszeresére nőtt az önkormányzati tulajdonú gazdasági társaságok ellenőrzése során megfogalmazott javaslatok száma. Míg 2014-ben 104 javaslat, addig 2015-ben 229 javaslat fogalmazódott meg a témában. Lezárultak az országos nemzetiségi önkormányzatok ellenőrzései is, amelyek során összesen 240 javaslatot fogalmazott meg az ÁSZ. A 8. ábra a javaslatok és címzettek alakulását mutatja be 2015. évben.

8. ábra

**TELJESÍTMÉNYÜNK SZÁMOKBAN
A JAVASLATOK ÉS CÍMZETTJEIK
VALAMINT AZ INTÉZKEDÉSI
TERVEK TEKINTETÉBEN**

1718	Intézkedési kötelemmel járó megállapításon alapuló javaslat száma
348	Címzettek száma
487	Véleményezett intézkedési tervek száma

Intézkedési tervek

A számvevőszéki jelentés megállapításai alapján intézkedési terv készítése az ellenőrzött szerv vezetőjének törvényben rögzített kötelezettsége, amelynek megszegéséhez az ÁSZ törvény jogkövetkezményeket rendel. Az ÁSZ a tavalyi évben összesen 487 intézkedési terv meghatározott szempontok szerinti értékelését végezte el. Több, mint 200 ellenőrzést zárt le az ÁSZ, mivel az intézkedési tervek összhangban voltak az ÁSZ által tett megállapításokkal és javaslatokkal.

Közreműködési kötelezettség

Az ÁSZ törvény immár öt éve írja elő az ellenőrzött szervek közreműködési kötelezettségét, amely – egyéb más kötelezettség mellett – az ellenőrzés végrehajtásához szükséges dokumentumok, adatok rendelkezésre bocsátásának, illetve az intézkedési terv készítésének kötelezettségét foglalja magában. A közreműködési kötelezettség nem teljesítése törvényben meghatározott jogkövetkezménnyel járhat.

Az ÁSZ a 2015. évben összesen tíz esetben kezdeményezett intézkedést közreműködési kötelezettség megszegése miatt, ezek többsége választásokhoz kapcsolódó közpénz elszámoltatását érintette. Adatszolgáltatási közreműködési kötelezettségét kilenc ellenőrzött szervezet nem teljesítette. Az adatbekérések az ellenőrzött szervezetek vezetői részére szabályszerűen kézbesített számvevőszéki megkeresésekkel történtek, amelyek az ellenőrzési programban előírtaknak megfelelő adatszolgáltatási kötelezettség teljesítésére irányultak. Az együttműködés keretében a fokozatosság elvét szem előtt tartva többször biztosítottunk lehetőséget az ellenőrzött szervezeteknek az adatszolgáltatásra.

Az ÁSZ törvény 33. § (3) bekezdés a) pontjában foglalt intézkedés kezdeményezése azért vált szükségessé, mert az ellenőrzött szervezetek képviselői írásban nyilatkoztak arról, hogy az ellenőrzés által kért releváns dokumentumokat, illetve adatokat nem tudják az ellenőrzés rendelkezésére bocsátani.

Az ÁSZ az intézkedési terv készítési kötelezettség teljesítésének naprakész nyomon követhetősége érdekében meghatározott tartalmú informatikai adatbázist alakított ki és alkalmaz.

Az elnöki figyelemfelhívó levelek

Az ÁSZ elnöke a 2015. évben kiadmányozott számvevőszéki jelentésekhez kapcsolódóan összesen 77 figyelemfelhívó levelet küldött az ellenőrzött szervek vezetőinek. Ebben jellemzően a szabályszerűségi ellenőrzések során feltárt azon működési, és/vagy gazdálkodási egyedi kockázatokra, illetve kockázatos területekre hívta fel az ÁSZ az ellenőrzött szervek vezetőinek figyelmét, amelyek kezelése az ÁSZ megítélése szerint szükséges a közpénzek védelme, az Alaptörvényben, illetve az államháztartási szabályokban foglaltak teljes körű érvényre juttatásának elősegítése érdekében.

1.4. Ellenőrzéshez kapcsolódó jogkövetkezmények

Az ÁSZ tv. 1. § (5) bekezdése általános felhatalmazást biztosít az Állami Számvevőszék részére arra az esetre, ha az ellenőrzés végrehajtása során valamely hatóság, szakmai érdekképviselői szervezet értesítése indokolt az ellenőrzés során megállapított szabálytalanság kapcsán.

Mi az az értesítés?

Az ÁSZ tv. 1. § (5) bekezdése felhatalmazza az Állami Számvevőszéket, hogy megállapításai alapján az ellenőrzött szervezetekkel és a felelős személyekkel szembeni eljárás kezdeményezése érdekében értesítse az illetékes szervezetet.

Nyomozó hatóságok értesítése

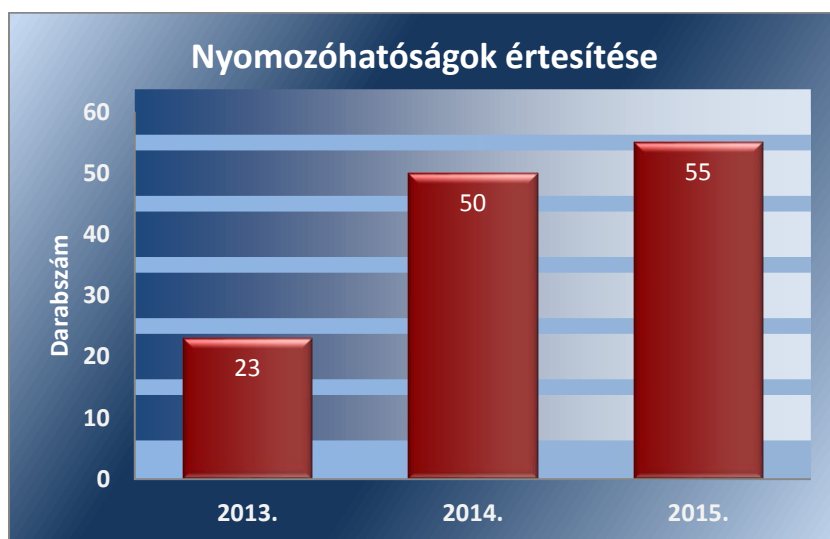
Az ÁSZ tv. 1. § (5) bekezdésében szereplő általános felhatalmazás mellett az ÁSZ tv. 30. § (1) bekezdése szerint, ha az Állami Számvevőszék az ellenőrzése során bűncselekmény gyanúját állapítja meg, megállapításait köteles az illetékes hatósággal haladéktalanul közölni. Egyéb jogellenes cselekmény esetén a felelősség tisztázását, érvényesítését kezdeményezheti.

Az ÁSZ a 2015. évben 55 alkalommal értesítette az illetékes nyomozó hatóságot. Az értesítést követően már a nyomozó hatóságok tárják fel a tényállást, az ÁSZ-nak nincs ráhatása az ügyre. Amennyiben a nyomozás során szükséges, az ÁSZ további adatokat szolgáltat a nyomozást végző szerv megkeresésére.

A nyomozó hatósági értesítések 40%-át önkormányzatok, 18%-át központi alrendszer intézményei, 15%-át gazdasági társaságok, 11%-át nemzeti önkormányzatok, 11%-át a kampánypénzek ellenőrzése, 5%-át egyéb szervezetek ellenőrzése kapcsán tette az ÁSZ.

A nyomozóhatóság felé történő értesítések alakulását a 2013-2015. években a 9. ábra mutatja be.

9. ábra

TELJESÍTMÉNYÜNK SZÁMOKBAN A HATÓSÁGI ELJÁRÁSOK KEZDEMÉNYEZÉSE TERÉN

55	Nyomozó hatóságok értesítése
36	Közbeszerzési jogorvoslati eljárás kezdeményezése
50	Kormányhivatalok értesítése
53	Egyéb (NAV, MKK, NMHH, KLIK, Cégbíráóság)

Hasznosulás: folyamatban lévő nyomozások

Az ÁSZ által a nyomozó hatóságoknak – a korábbi évekre is kiterjedően – megküldött értesítések alapján 74 ügyben van folyamatban nyomozás. A nyomozások elrendelése jellemzően az alábbi bűncselekmények elkövetésének gyanúja miatt történt:

- hűtlen kezelés,
- számviteli rend megsértése,
- költségvetési csalás.

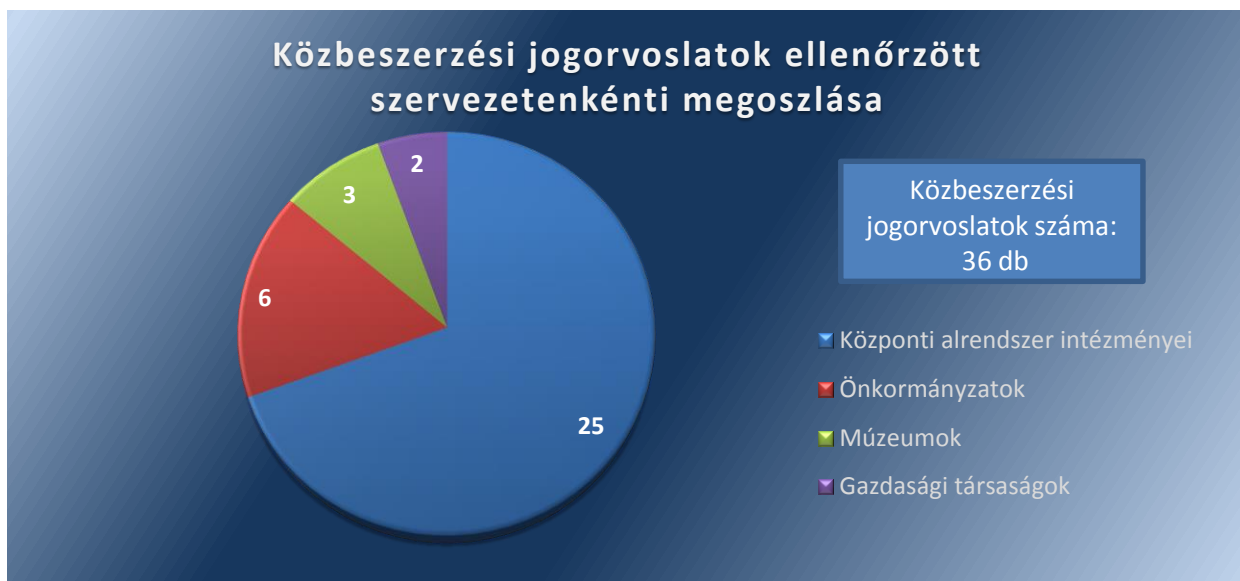
Közbeszerzési jogorvoslati eljárás kezdeményezése

Az ÁSZ 2015. évben 36 esetben kezdeményezte közbeszerzési jogorvoslati eljárás megindítását a Közbeszerzési Döntőbizottságnál. 2015. január 1-jétől a Kbt. 140. § (2) bekezdése megváltozott. Ettől az időponttól a jogorvoslat benyújtására nyitva álló szubjektív határidő a jogsértés tudomásra jutásától számított 30 nappól 60 napra nőtt. Az objektív határidő – bizonyos esetekben – a szerződés megkötésétől számított 3 évről 5

évre változott. A törvénymódosítás által hosszabb idő áll rendelkezésre a közbeszerzésekkel kapcsolatos jogorvoslati eljárások kezdeményezésére, mely támogatja az ellenőrzések következményeinek érvényesítését.

A 36 jogorvoslati kezdeményezés közül 33 esetben (92%) közbeszerzési eljárás jogtalan mellőzését tártuk fel. A fentiekben érintett közbeszerzési ügyekben összesen több, mint egymilliárd forint beszerzési értékre vonatkozóan tártunk fel a Kbt. rendelkezéseibe ütköző szabálytalanságokat. A közbeszerzési jogorvoslatok ellenőrzött szervezetek szerinti megoszlását mutatja be a 10. ábra.

10. ábra

A közbeszerzési szabálytalanságok esetén kezdeményezett jogorvoslati eljárásokban szinte kivétel nélkül megállapították a jogsértést és számos esetben bírság kiszabására is sor került. Mindez támogatja a közbeszerzési törvény hatálya alá tartozó szervezetek körében a beszerzések jogszerű végrehajtását, a közpénzek elköltésének átláthatóságát.

A közbeszerzési jogorvoslati kezdeményezések számának emelkedését mutatja be a 11. ábra.

11. ábra

Kormányhivatalok értesítése

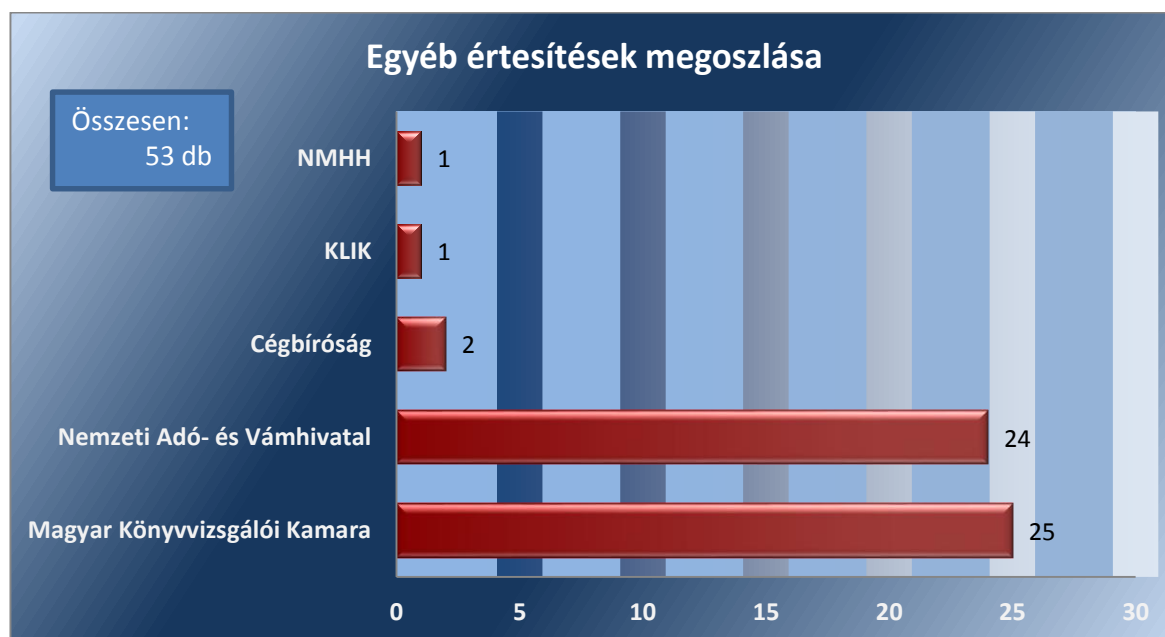
Az ÁSZ 2015. évben az önkormányzatok ellenőrzése kapcsán 50 ügyben (40 esetben helyi önkormányzatot, 8 esetben nemzeti önkormányzatot, 2 esetben önkormányzati gazdasági társaságot érintően) értesítette az önkormányzat törvényességi felügyeletét ellátó illetékes fővárosi vagy megyei kormányhivatalt. Az értesítéseket az indokolta, hogy a számvevők olyan ténymegállapításokat tettek, melyek orvoslására az önkormányzat működése feletti törvényességi felügyeletet gyakorló fővárosi vagy megyei kormányhivatal – a felügyeleti jogköréből eredően – közvetlenebb és ezáltal hatékonyabb eszközökkel rendelkezik.

Egyéb értesítések

Az ÁSZ az ellenőrzések során tett megállapítások alapján a nyomozó hatóságon, a Közbeszerzési Döntőbizottságon, valamint az önkormányzatok törvényességi felügyeletét ellátó kormányhivatalokon túl más hatóságokat, érdekképviselői szerveket is értesített. 2015. évben – elsősorban gazdasági társaságok ellenőrzése során – több esetben is szükséges volt a Magyar Könyvvizsgálói Kamara (MKVK) értesítése az ellenőrzött szervezetnél feltárt könyvvizsgálati szabálytalanság miatt. Az MKVK-n túl több esetben értesítettük a Nemzeti Adó- és Vámhivatalt a felmerült számlázási, adózási problémák kapcsán.

Az egyéb értesítések megoszlását mutatja be a 12. ábra.

12. ábra

Kampánypénzek ellenőrzése kapcsán küldött értesítések

A 2015. évi hatósági értesítések összesített adataiban jelentős részt képviselnek a kampánypénzek ellenőrzése kapcsán küldött hatósági értesítések. Az ÁSZ a törvényi kötelezettségének eleget téve 2015-ben több ellenőrzés keretében értékelte a 2014. évi országgyűlési választás kampányára fordított pénzeszközök felhasználását.

Az ÁSZ 6 alkalommal értesítette az illetékes nyomozó hatóságot, ezen túlmenően 15 alkalommal értesítette a Nemzeti Adó- és Vámhivatalt a felmerült szabálytalanságokról.

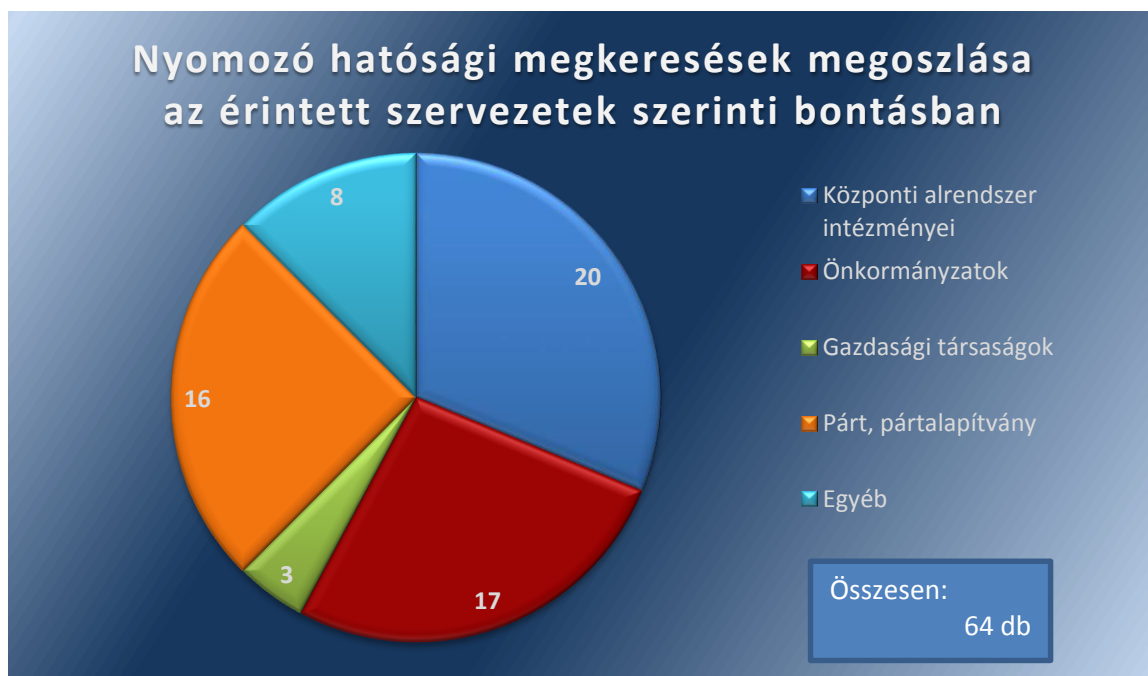
A kampánypénzek ellenőrzése során a választási kampányban használt sajtótermékek kapcsán feltárt hiányosságok miatt az ÁSZ megkereste a Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóságot (NMHH).

Ennek eredményeként a Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság 38 esetben indított hatósági eljárást olyan, a választási kampányban részt vevő kiadvánnyal összefüggésben, mely sajtótermékek jellege ellenőrzésünk során nem volt megállapítható. A hatósági eljárás biztosítja a sajtótermékek jogszabályoknak megfelelő kiadását, működtetését.

Együttműködés a nyomozó hatóságokkal

A büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény 71. § (1) bekezdése szerint a bíróság, az ügyész és a nyomozó hatóság állami és helyi önkormányzati szervet, hatóságot, köztestületet, gazdálkodó szervezetet, alapítványt, közalapítványt és egyesületet kereshet meg tájékoztatás adása, adatok közlése, átadása, illetőleg iratok rendelkezésre bocsátása céljából. Az ÁSZ a 2015. évben 64 nyomozó hatósági megkeresésre adott választ, mellyel érdemben támogattuk a büntetőeljárásokat lefolytató nyomozó hatóságok munkáját. A megkeresések egy részében a nyomozó hatóságok az ÁSZ által kezdeményezett ügyben kértek a nyomozáshoz szükséges további dokumentumokat, információkat. A megkeresések másik részét a nyomozó hatóságok már folyamatban lévő, nem az ÁSZ értesítése alapján indult büntetőeljárásokban küldték. Az ÁSZ-nál ugyanis az ellenőrzésekhez kapcsolódóan adott esetben lehetnek olyan dokumentumok, információk, amelyek a büntetőeljárás lefolytatása szempontjából jelentőséggel bírnak. A nyomozó hatósági megkeresések megoszlását mutatja be a 13. ábra.

13. ábra

1.5. Utóellenőrzések

Az Állami Számvevőszékről szóló törvény 2011. július 1-jei hatályba lépésével lezárult a következmények nélküli ellenőrzések korszaka Magyarországon. A számvevőszéki jelentésben foglalt megállapításokhoz az ellenőrzött szervezet vezetőjének törvényi kötelezettsége intézkedési tervet összeállítani és azt a jelentés kézhezvételétől számított harminc napon belül az Állami Számvevőszék részére megküldeni. Az intézkedési tervben az ellenőrzött szervezet által meghatározott feladatok végrehajtását az Állami Számvevőszék – törvényi felhatalmazása alapján – utóellenőrzés keretében ellenőrizheti. Az ÁSZ kiemelt figyelmet fordít ellenőrzési megállapításai fokozottabb hasznosítására, amely visszacsatolást jelent a döntéshozók és az ellenőrzött szervezetek számára, és egyben támogatja a közpénzek szabályos és eredményes felhasználásának megvalósulását. Az utóellenőrzések hozzájárulnak ahhoz, hogy az Állami Számvevőszék ellenőrzéseivel valódi változást érjen el a közpénzügyek rendezettsége tekintetében.

Az Állami Számvevőszék Stratégiájában foglaltak szerint annak érdekében, hogy a számvevőszéki munka eredménye minél jobban hasznosuljon, nagyobb hatást érjen el, célzottabbá tette az utóellenőrzések rendszerét. Az utóellenőrzés keretében az ÁSZ az intézkedési tervben foglalt feladatok végrehajtását értékeli, melynek eredménye az ellenőrzött szervezet szabályszerű működésére kockázati szempontból jelzésértékű.

A végre nem hajtott intézkedések a felelős vezetői magatartásban, a szabályszerű működésben kockázatot jeleznek, ezért azok kezelése, illetve mérséklése érdekében további intézkedések megtétele szükséges. Amennyiben az utóellenőrzés során az ÁSZ megállapítja, hogy az ellenőrzött szervezet az intézkedést igénylő megállapítások kezelésére készített intézkedési tervben vállalt feladatait nem teljes körűen hajtotta végre, az ÁSZ további lépéseket tehet.

Az ellenőrzött szervezet szabályszerű működése és a feltárt kockázatok kezelése érdekében, a fokozatosság elvének érvényesítése mellett, az ÁSZ törvényben meghatározott eszközöket alkalmazhatja. Így az ÁSZ figyelemfelhívó levéllel fordulhat az ellenőrzött szervezet vezetőjéhez, ellenőrzést végezhet, jelzéssel élhet az irányító szerv felé, kezdeményezheti, hogy az Országgyűlés illetékes bizottsága tárgyalja meg a jelentést és annak megállapításait, valamint hallgassa meg az ellenőrzött szervezet vezetőjét, továbbá rendeltetésellenes vagy pazarló felhasználás feltárása esetén vagyonmegóvási intézkedéseket is kezdeményezhet az illetékes hatóságoknál.

1.6. Szakmai kapcsolatok

Az ÁSZ 2015. évben is nagy hangsúlyt helyezett szakmai kapcsolatrendszerének minőségi továbbfejlesztésére. Az ellenőrzési tapasztalatok megosztása érdekében országos szakmai fórumokon az ÁSZ elnöke és vezetői szakmai előadásokat tartottak. Az intézményi kapcsolatok fejlesztésére kapcsolattartási stratégia és optimalizációs terv készült.

Mi a „jó gyakorlatok” szeminárium?

Az ÁSZ ellenőrzései során nemcsak hibákat tár fel, hanem találkozik előremutató gazdálkodási megoldásokkal, jó gyakorlatokkal. Az ÁSZ ennek értékét felismerve 2010-ben úgy döntött, hogy népszerűsíti ezeket a jó gyakorlatokat és „A jó példa legyen ragadós! Legjobb gyakorlatok a közpénzek felhasználásánál” címmel szemináriumsorozatot indított. Az elmúlt öt évben az ÁSZ összesen 12 „jó gyakorlatok” szemináriumon osztotta meg ellenőrzési tapasztalatait, ezzel is támogatva az ellenőrzött szervezeteket.

Ellenőrzési tapasztalatok megosztása

2015-ben az ÁSZ négy „jó gyakorlatok” szemináriumot szervezett. Márciusban a transzparencia és integritás hazai és nemzetközi vonatkozásai, májusban a felsőoktatási intézmények, októberben pedig az önkormányzatok közműtársaságainak ellenőrzési tapasztalatai kerültek a fókuszba. Novemberben a közbeszerzések témájában nemzetközi rendezvény házigazdája volt az ÁSZ. A négy rendezvényen – 120 közbegyongot kezelő és közpénzt használó szervezet képviselőjében – mintegy 400-an vettek részt. 2014-ben két „jó gyakorlatok” szeminárium volt, így a 2015. évben duplájára emelkedett a tudásmegosztást támogató konferenciák száma. Az Állami Számvevőszék 2014-ben rendezett első alkalommal olyan többnapos nemzetközi szemináriumot, amelynek célja a legjobb hazai és nemzetközi gyakorlatok megosztásán keresztül az integritás alapú közgazgatási kultúra elterjesztése és a transzparens államműködés fejlesztésének elősegítése volt az érintett – elsősorban fejlődő – országokban. Az ÁSZ által 2015-ben második alkalommal szervezett nemzetközi integritás szemináriumon négy kontinens, 15 országának 25 számvevőszéki szakértője vett részt. Mindemellett az ÁSZ vezetői és szakértői 2015-ben is számos külső felkérésnek tettek eleget, és mintegy 40 alkalommal tartottak előadásokat konferenciákon, szakmai rendezvényeken.

Kapcsolattartás és együttműködés

Az intézményi kapcsolattartás területének átfogó felülvizsgálata keretében összegeztük az elmúlt négy év tapasztalatait, egységes kapcsolattartási stratégiát készítettünk. Megújítottuk és kibővítettük a kapcsolattartást vezérlő ÁSZ irányelveket, továbbá optimalizációs tervet dolgoztunk ki az intézményi kapcsolatok fejlesztése céljából. Az Állami Számvevőszék, stratégiai céljaival összhangban, az elmúlt öt év alatt széles kapcsolatrendszert épített ki. A kapcsolatrendszer szakmai-tudományos és hasznosulási lehetőségei, potenciálja jelentős, ugyanakkor tovább fejleszthető. 2015-ben ezért bővítés helyett a megállapodások minőség és tartalom-központú fejlesztésére helyeztük a hangsúlyt. Az Országgyűlés közigazgatási vezetői rendszerekre vonatkozó határozatával összhangban megújítottuk az ÁSZ és a Miskolci Egyetem megállapodását, amelyben fokozott hangsúlyt helyeztünk az állammenedzsment fejlesztésére. Az együttműködéssel hozzájárultunk a duális képzés és továbbképzés feltételeinek megvalósításához létrejött egy egyetemi képzési rendszer, amely a közszféra teljesítményének mérését kutatja, oktatja majd. A társadalmi felelősségvállalás jegyében pedig – a 2014-ben meghozott országgyűlési határozatnak megfelelően – 2015-ben is kezdeményező tagja voltunk a magyar lakosság pénzügyi kultúráját fejlesztő nemzeti összefogásnak.

TELJESÍTMÉNYÜNK SZÁMOKBAN SZAKMAI KAPCSOLATOK

5	Hazai és nemzetközi rendezvény
40	Szakmai előadás
3	Új együttműködési megállapodás

A társadalmi felelősségvállaláshoz kapcsolódóan szándéknyilatkozatot írtunk alá a Nemzeti Művelődési Intézettel a felnőtt lakosság pénzügyi kultúrájának fejlesztése céljából. Megújítottuk továbbá a 2014-es együttműködésünket az ISACA Magyarországi Egyesülettel az informatikai alapú ellenőrzések fejlesztése érdekében. Az ÁSZ 2015. év végén 23 együttműködési megállapodással, 1 társintézményi együttműködéssel (MPGEE) és 7 együttműködési szándéknyilatkozattal rendelkezett.

1.7. Társadalmi szintű hasznosulás és nyilvánosság

Az ÁSZ ellenőrzéseivel szemben alapvető elvárás a magas fokú társadalmi hasznosulás. A Számvevőszék az ISSAI 12 „A számvevőszékek tevékenységének értéke és haszna – minőségi javulás az állampolgárok életében” című nemzetközi standard alapján elkészítette és az ÁSZ ellenőrzéseinek hivatalos szakmai szabályai közé emelte „A számvevőszéki munka hasznosulására vonatkozó alapelvek” című módszertani dokumentumot. Ennek értelmében az ÁSZ proaktív kommunikációs tevékenységet folytat, és folyamatos tájékoztatást ad a tevékenységéről.

Mi a hasznosulás?

Az ÁSZ tevékenységének végső célja a hasznosulás, ami történhet, úgy, hogy az ellenőrzött intézkedések hoznak és gazdálkodásuk és működésük megváltozik a számvevőszéki megállapítások alapján. Kiemelt hasznosulási szint, ha egy jelentés tapasztalatai beépülnek a jogszabályokba az Országgyűlés törvényalkotó munkáján keresztül. A hasznosulás történhet úgy is, hogy az ÁSZ hatósági eljárást kezdeményez a megállapításai alapján. A hasznosulás fontos eleme a társadalmi szint, a jelentések segítségével az állampolgárok tájékoztatást kapnak az általuk befizetett adóforintok felhasználásáról.

TELJESÍTMÉNYÜNK SZÁMOKBAN A KOMMUNIKÁCIÓ TEKINTETÉBEN

5723 Hír a szemlézett magyar médiában

1293 Hír az ÁSZ Hírportálon

45 Elektronikus sajtótájékoztató

14 Hagyományos sajtótájékoztató

Társadalmi hasznosulás

2015. január 1. és 2015. december 31. között az Állami Számvevőszék 221 jelentést hozott nyilvánosságra. A 2015-ben nyilvánosságra hozott jelentések közvéleményhez való eljuttatása érdekében 14 hagyományos sajtótájékoztatót és 45 úgynevezett elektronikus sajtótájékoztatót rendeztünk a helyi médiumok informálása érdekében.

A 14. ábra a sajtótájékoztatók számát mutatja be típusonként a 2015. évben.

14. ábra

2015-ben az ÁSZ 18 hivatalos sajtóközleményt adott ki és mintegy 100 sajtómegkeresést, meghívást kezelt, válaszolt meg, utóbbi szám mintegy 25%-kal emelkedett a 2014-es adathoz képest.

Az aktív társadalmi tájékoztatást mutatja, hogy 2015-ben összesen 5723 hír, hivatkozás jelent meg a magyar médiában az Állami Számvevőszék ellenőrzéseivel, tevékenységével kapcsolatban. Ez a szám 2014-ben 4395 volt, ami több mint 30%-os emelkedést jelent. A sajtóhírek mintegy 75%-ának az ÁSZ volt a közvetlen, elsődleges forrása.

Mi a reklám egyenérték?

Print AVE-érték: A nyomtatott sajtóban megjelent cikk terjedelme és adott újság hirdetési áraiból számított összeg forintban kifejezve. Megmutatja, hogy mennyibe került volna a pozitív hírt fizetett hirdetésként feladni listaáron számolva.

Az online felületeken megjelent cikkekhez valamivel több, mint 88 millió látogatás kötődött, a nyomtatott sajtóban pedig csaknem 140 millió forintos reklámegyenértéket képeztek az ÁSZ tevékenységéről megjelent írások.

Médiaelemzések

Az ÁSZ folyamatosan nyomon követi munkája hasznosulását és az egyes hasznosulási területekről (ellenőrzöttek, államszabályozás, jogi eljárások, társadalmi szint) értékeléseket, elemzéseket készít, amelyek során kvantitatív és kvalitatív megközelítést is alkalmaz.

Az utóbbi médiaelemzésekből kiderül, hogy a számvevőszéki említést tartalmazó hírek, hivatkozások valamivel több mint 60%-a online oldalakon és mintegy 20-20%-a nyomtatott sajtóban, illetve rádiókban és televíziókban jelent meg.

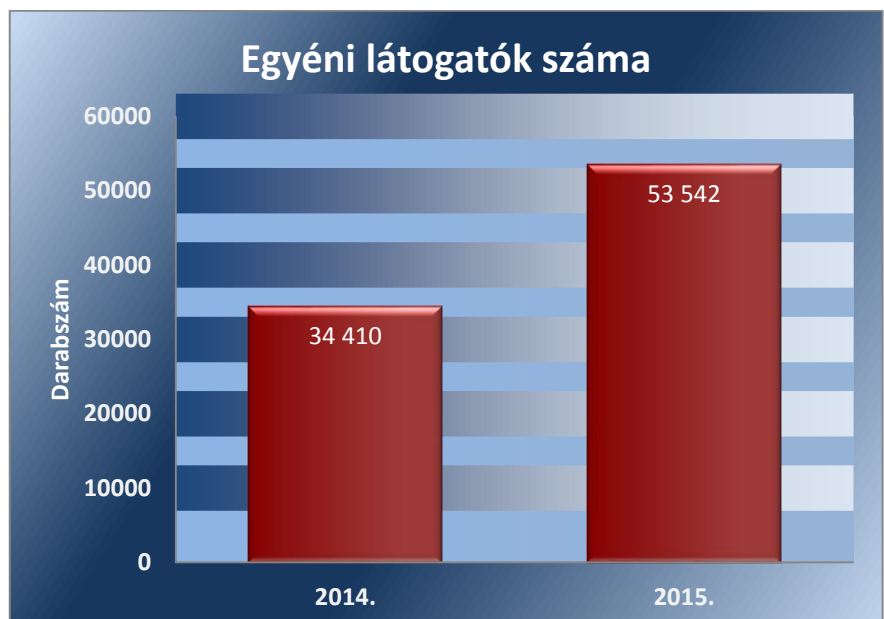
Online kommunikáció

Az ÁSZ hírportálja (www.aszhirportal.hu) betekintést nyújt az intézmény mindennapi munkájába, és ezzel nemzetközi szinten is kiemelkedő módon teszi átláthatóvá a közpénzből fenntartott hivatal működését. A látogatók nyomon követhetik az ellenőrzések folyamatát a tervezéstől, a témaválasztáson keresztül, az ellenőrzések különböző szakaszain át, egészen a hasznosulásig.

2015-ben az Állami Számvevőszék munkatársai összesen 1293 új cikket jelentettek meg a Hírportálon. A publikált cikkek száma minden hónapban meghaladta 80-at – havi átlagban 105 új cikk jelent meg.

Az egyedi látogatók száma több mint 55%-kal, a publikált cikkek-, és az oldalletöltések száma több mint 30%-kal emelkedett 2015-ben az előző év adataihoz képest az ÁSZ Hírportálján. Az összes oldalletöltések száma pedig megközelítette a 400 ezret. Mindez azt mutatja, hogy az Állami Számvevőszék kiemelkedő mértékben biztosította az átláthatóságot a mindennapi munkájával, tevékenységével kapcsolatban és folyamatosan beszámol az ellenőrzési megállapításairól, elemző következtetéseiről. Az egyéni látogatók számát mutatja be a 15. ábra 2014-2015. években.

15. ábra

Kapcsolatban az állampolgárokkal – közérdekű bejelentések

Az ÁSZ-hoz a 2015. évben 321 névvel ellátott közérdekű bejelentés érkezett, melyek több mint egyharmada – 138 db bejelentés – állami és önkormányzati vagyongazdálkodással volt kapcsolatos.

A 16. ábra szemlélteti a közérdekű bejelentések és ezen belül az állami és önkormányzati vagyongazdálkodás témájú bejelentések alakulását.

16. ábra

Mi a közérdekű bejelentés?

A közérdekű bejelentés a vonatkozó törvény értelmében minden olyan az ÁSZ-hoz érkezett bejelentés, amely olyan körülményre hívja fel a figyelmet, amelynek orvoslása vagy megszüntetése a közösség vagy az egész társadalom érdekét szolgálja. A közérdekű bejelentés javaslatot is tartalmazhat.

A bejelentések száma évről évre enyhén növekszik, ezért a gazdálkodási és közpénzügyi kockázatok felmérése szempontjából növekvő jelentőséggel bír.

A beérkező közérdekű bejelentések hasznosítása alapvetően kétféleképpen történik. A panaszokkal és közérdekű bejelentésekkel kapcsolatos eljárási rend szerint a közérdekű bejelentésből származó információ egyrészt – az ÁSZ ellenőrzési tervében szereplő ellenőrzéshez kapcsolódó bejelentés esetén – a folyamatban lévő ellenőrzések során kerül hasznosításra. Erre 2015. évben 32 bejelentés esetében – 28 különböző intézményhez kapcsolódva – került sor.

Másrészt e közérdekű jelzéseket az ÁSZ kockázati tényezőként veszi figyelembe ellenőrzéseinek tervezésénél, s – kockázatelemzést követően – a bejelentésekben foglalt releváns adatokat, tényeket beépíti az ellenőrzési tervekbe, adott ellenőrzési programokba. Ennek keretében az ÁSZ 2015. évben 209 db közérdekű bejelentést küldött meg – 194 db különböző intézményhez kapcsolódva – hasznosításra a kockázatelemzési területe számára.

2. Az ellenőrzési témaválasztás és tervezés

Az Állami Számvevőszék témaválasztási és tervezési rendszerét alapvetően meghatározzák a törvényekben meghatározott ellenőrzési kötelezettségek és felhatalmazások. A törvényi előírás alapján kötelezően végrehajtandó ellenőrzési feladatokon túl célzott és időszaki ellenőrzéseket folytatunk le, amelyek a társadalmi és gazdasági problémákra fókuszálva képesek hozzájárulni a jó kormányzáshoz, a jól irányított államhoz és a közpénzügyek átláthatóságának, rendezettségének előmozdításához.

2.1. Az ellenőrzési témaválasztás és kockázatelemzés

Az ÁSZ az ellenőrzési kötelezettségeken felüli témajavaslatokat célzott adatgyűjtésen és adatfeldolgozáson alapuló kockázatelemző rendszerre támaszkodva dolgozza ki, ami az ellenőrzések minőségének és hatékonyságának javítását támogatja. Az ellenőrzések témáinak meghatározását, majd az egyes ellenőrzési témákhoz kapcsolódóan a konkrét ellenőrzési helyszínek kiválasztását alapos előkészítő munka előzi meg. 2015-ben is nagy hangsúlyt fektettünk a kockázatelemzésre és a programkészítést megalapozó előtanulmányok készítésére.

Mit jelent a holisztikus ellenőrzési megközelítés?

A holisztikus ellenőrzési megközelítés esetén egy rendszer vagy a rendszer egy vetületének egészére kiterjedő ellenőrzésről beszélünk, amely a rendszerhibák feltárásával és a kapcsolódó intézkedést igénylő megállapításokon keresztül képes hozzájárulni annak hatékony, eredményes és gazdaságos működéséhez.

Mi a kockázatelemzés?

A kockázatelemzés fogalma alatt a kockázatok azonosításának (jellege, érintettjei, felmerülési helye szerinti meghatározásának), értékelésének (hatásuk nagysága, bekövetkezés valószínűsége, relevancia és prioritások) folyamatát értjük.

Ellenőrzési témaválasztás

Közérdek, hogy az ÁSZ ellenőrzési erőforrásai optimális felhasználásával ott ellenőrizzen, ahol erre a leginkább szükség van.

A kockázatelemzés és -értékelés eredményeire fokozottan támaszkodó, holisztikus megközelítésű szemléletet is alkalmazó, az ÁSZ stratégiájával összhangban történő ellenőrzési témaválasztás az alapja az ÁSZ tervezésének. Ez támogatja az ellenőrzések magas fokú hasznosulását.

Kockázatelemzés

A különböző forrásokból származó információk és adatok elemzésével, az azokból azonosítható kockázatok értékelésével alapozzuk meg az ellenőrzési témaválasztást, az előtanulmányok készítését, valamint a témacsoportos ellenőrzések helyszíneinek kiválasztását.

A kockázatelemzés során egyaránt támaszkodunk a belső és a külső adatforrásokra. A belső információs bázist a korábbi és a folyamatban lévő ellenőrzések tapasztalatai, illetve a szervezeten belüli jelzések képezik. Utóbbiak közül kiemelt fontosságúak a számvevőszéki ellenőrzések lezárását követően készített kockázatjelzések, amelyek támogatják az ellenőrzött területeken további kockázatok beazonosítását, új fókuszterületek meghatározását.

Mindez kiegészül a külső forrásokból, elsősorban az Országgyűléstől és a médiából származó információkkal és jelzésekkel. A beszámolóval érintett 2015. évben 74 releváns média-, és egyéb jelzést vettünk nyilvántartásba. Külső jelzéseként tekintünk ezeken felül az Állami Számvevőszékhez érkező közérdekű bejelentésekre, panaszokra is, amelyek esetében azonosítjuk a kockázatokot és a kockázattal érintett szervezeteket.

Kiemelten kezeltük az országgyűlési és önkormányzati képviselőktől, kormányhivataloktól a korábbi években érkezett jelzéseket, bejelentéseket. Ezek a jelzések hasznosultak a témaválasztás során többek között a széndioxid kvótákkal való gazdálkodás, a parlagfű elleni védekezés, az energia szektor egyes ágazatai, valamint a Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatala gazdálkodásának ellenőrzése során.

A kockázatelemzési szempontrendszerbe beépítjük az ÁSZ tanácsadó tevékenységének hangsúlyos részét képező integritás felmérés eredményeit. Az ÁSZ folyamatosan törekszik kockázatelemző rendszerének újabb információs forrásokkal való bővítésére, amellyel szélesebb bázisra építve, megalapozottabban tud hozzájárulni az ellenőrzések tervezéséhez. Az ÁSZ kockázatelemzését a 17. ábra mutatja be.

17. ábra

Kockázatelemzés támogatja a témacsoportos ellenőrzések helyszíneinek nagy elemszámú alapsokaságokból (az államháztartás központi és önkormányzati alrendszerének szervezetei, gazdasági társaságok, stb.) történő kiválasztását. A kockázatelemzés szempontjai között szerepel többek között a kockázattal érintett közpénz és köztvagyon nagysága, a költségvetési beszámoló adataiból képzett mutatók változásai. Figyelembe vesszük a szervezeti és jogszabályi változásokat, a korábbi ellenőrzések tapasztalatait, illetve egyes kiemelt kockázatokat, például a közérdekű bejelentéssel való érintettséget, a végrehajtási és adósságrendezési eljárásokat, adótartozásokat. A kockázatelemzés eredményei alapján kockázati rangsort állítunk fel és a kiválasztott szervezetek az elkövetkező időszak témacsoportos ellenőrzéseinek helyszínéül szolgálhatnak.

Az ellenőrzések tervezésének alapjai – előtanulmányok

Az ÁSZ ellenőrzési tevékenysége az ellenőrzési témák meghatározásától a számvevőszéki jelentések hasznosulásáig hét, jól elkülöníthető szakaszra tagolódik.

Az ellenőrzési folyamat indításának (1. szakasz) fókuszában a témaválasztás mellett az ellenőrzési program elkészítését megalapozó, a tervezett ellenőrzés részletes céljait, hatókörét és kockázatait meghatározó előtanulmány áll. A jellemzően egyedi ellenőrzési témákhoz készülő előtanulmányok az ellenőrzések célra tartottsága szempontjából kiemelkedő jelentőséggel bírnak.

2.2. Az ÁSZ ellenőrzési terve

Az ÁSZ ellenőrzési tevékenységét ellenőrzési terv alapján végzi, ami az ÁSZ honlapján mindenki számára hozzáférhető. 2012 óta a korábbi éves helyett féléves, gördülő tervezést támogató ellenőrzési tervet hirdetünk meg, amely nagyobb rugalmasságot biztosít a szervezet számára.

Féléves gyakorisággal közzétett ellenőrzési terv

Az ÁSZ tevékenységét megalapozó ellenőrzési tervét a **gördülő tervezés** módszerével alakítja ki, azt félévente teszi közzé és juttatja el az Országgyűlés részére. Az ellenőrzési terv a törvény által az ÁSZ részére előírt, meghatározott gyakorisággal illetve eseményhez kötötten kötelezően elvégzendő ellenőrzési feladatokból, és az ÁSZ Elnökének döntése alapján meghatározott ellenőrzési témákból tevődik össze. A törvényi előírásokon alapuló ellenőrzési témák a központi költségvetés tervezését és végrehajtását, az állami vagyon feletti tulajdonosi joggyakorlást, a pártok, pártalapítványok gazdálkodását, a közpénzek választásokkal kapcsolatos felhasználását, valamint a fővárosi forrásmegosztást jelentik. Az ÁSZ Elnökének döntése szerinti ellenőrzési témák meghatározására a kockázatelemzésen alapuló témajavaslatok figyelembevételével kerül sor.

Az ÁSZ 2015. I. és II. félévi ellenőrzési terve **összesen 47 ellenőrzési témát** tartalmazott. Ezen belül 9 volt törvényi előírásokon alapuló ellenőrzés, 38 pedig az ÁSZ saját döntése alapján végzett ellenőrzés. 2015-ben összesen 11 új, korábban még nem ellenőrzött területet, témát lefedő ellenőrzés, közöttük 7 egyedi és 4 úgynevezett témacsoportos ellenőrzéssel érintett terület szerepelt az ÁSZ terveiben.

A **témacsoportos ellenőrzések között** új területként jelentek meg a köztestületek, a nem állami humánszolgáltatók, a megyei hatókörű városi múzeumok és az önkormányzati adósságrendezés.

Az ellenőrzési témák megbontását a 18. ábra mutatja be.

Mit jelent a gördülő tervezés?

A gördülő tervezés olyan rugalmas tervezési technológia, amely a kockázatok felmérését és értékelését folyamatossá téve, egy évnél rövidebb tervidőszak kijelölése mellett alkalmas a tervezés és a megvalósítás időbeli közelítésére. Ez a módszer ellenőrzési szempontból gyorsabb hasznosulást, illetve hatékonyabb, eredményesebb és társadalmilag hasznosabb ellenőrzések lefolytatását teszi lehetővé.

18. ábra

Mit jelent a témacsoportos ellenőrzés?

Az adott terület – például önkormányzatok, önkormányzati és az állami többségi tulajdonú gazdasági társaságok működésének legfontosabb területeit lefedő – összehasonlítható értékelésére lehetőséget adó, egységes program alapján elvégzett ellenőrzések, amelyek ellenőrzésszervezési módszerként nagymértékben elősegítik az ellenőrzések hatékonyságát.

A témacsoportos ellenőrzések

A témacsoportos ellenőrzés rendszerének alkalmazása eredményes eszköz az ellenőrzési tevékenység hatékonyságának növelésére, mert azonos ellenőrzési program alapján lehetőség van nagyobb számú szervezet ellenőrzésére. A 2012-ben bevezetett témacsoportos ellenőrzésekkel egy-egy témában az államháztartás különböző részterületein, valamint az államháztartáson kívüli szervezetekre kiterjedően végez az ÁSZ ellenőrzéseket. Az azonos területen több éven keresztül folyamatosan végzett témacsoportos ellenőrzéseket rendszeresen megújuló, időszakonként aktualizált programok alapján folytatja le.

A témacsoportos ellenőrzések keretében az ÁSZ többek között olyan területeken folytatta korábban megkezdett ellenőrzéseit, mint a központi alrendszer intézményei, egyes államháztartásból támogatásban részesült szervezetek, az állami tulajdonban lévő gazdálkodó szervezetek, valamint az önkormányzatok és az önkormányzati többségi tulajdonban álló gazdasági társaságok. E témák 2015-ös ellenőrzési tervekbe való beépítésével, az ellenőrzött területek kiterjesztésével tovább szűkültek az ellenőrzéssel még nem érintett „fehér foltok”.

A központi költségvetés végrehajtásának ellenőrzése

Az ÁSZ stratégiai céljai között szerepelt, hogy a zárszámadás ellenőrzésének hatékonyabb és eredményesebb megvalósítása érdekében az eddigiektől eltérő megközelítésű, tartalmú és eljárású ellenőrzési modellt alakítson ki, és továbbra is támogassa az Országgyűlés munkáját a megalapozott döntés meghozatalában. Az Állami Számvevőszék 2015-ben a megújított módszertan alapján végezte el a 2014-es központi költségvetés végrehajtásának ellenőrzését. A korábbiaktól eltérő megközelítés alkalmazásával 2015-ben sikerült elérni, hogy a zárszámadás ellenőrzése a központi alrendszer kiadásainak és bevételeinek 100%-át lefedje.

3. Államadósság-mutató alakulására, az államháztartás hiányára, valamint az ország versenyképességére hatással lévő szervezeteket érintő ellenőrzések

Az ÁSZ középtávú ellenőrzési koncepciójának központi eleme – a makrogazdasági kockázatokra fókuszálva – az államadósság-mutató javítása, mint alkotmányos cél elősegítése. Ennek érdekében az ÁSZ a közszféra azon szervezeteinek ellenőrzésére fordít kiemelt figyelmet, amelyek tevékenysége jelentősebb mértékben járul hozzá az államadósság-mutató alakulásához. Évente végezzük az állami bevételek és kiadások legmeghatározóbb szereplőinek ellenőrzését azokra a tevékenységi területekre fókuszálva, amelyek a korábbi ellenőrzési tapasztalatok alapján kockázatosnak minősülnek. E szervezetek szabályszerű feladatellátása közvetetten hatást gyakorol az államháztartási hiány alakulására. A kockázatelemzések alapján több intézményi kör gazdálkodása, közpénzfelhasználása bizonyult kockázatosnak, amely közvetve veszélyeztetheti az államadósság-csökkentés céljának megvalósítását.

3.1. A zárszámadás ellenőrzése

Az Állami Számvevőszék egyik legfőbb törvényi kötelezettségének eleget téve minden évben ellenőrzi a központi költségvetés végrehajtását. 2015. évben a zárszámadási törvényjavaslatban szereplő adatok megbízhatóságának, a központi alrendszer bevételi és kiadási előirányzatai teljesítése szabályszerűségének és megbízhatóságának, az államadósságra vonatkozó előírások érvényesülésének, valamint a törvényjavaslat összeállítása szabályszerűségének ellenőrzésére új módszertani útmutató alapján került sor.

Közzétételi sorszám és link	15167	■ Megállapítások
Sajtó-összefoglaló	15167-O	

A zárszámadási ellenőrzés megállapításait tartalmazó számvevőszéki jelentés a bekeretezett közzétételi sorszámmra kattintva elérhető, illetve az ÁSZ honlapjáról (www.asz.hu) letölthető. A sajtó számára készített – a főbb megállapításokat is tartalmazó – összefoglaló az „O” megjelölésű linken érhető el.

Ellenőrzött területek

A zárszámadási ellenőrzés a központi alrendszeren belül kiterjedt a központi kezelésű előirányzatokra, a társadalombiztosítás pénzügyi alapjaira, az elkülönített állami pénzalapokra, a fejezeti kezelésű és azon belül az európai uniós támogatásokhoz kapcsolódó előirányzatokra, valamint a központi költségvetés intézményeire. A költségvetési intézményeken belül külön ellenőriztük az Országgyűlés felé beszámolásra kötelezett intézményeket, az alkotmányos fejezetek intézményeit. A központi költségvetési szervek közül 68 intézménynél folytattunk le ellenőrzést. Ezek közül több intézményt „A központi alrendszer egyes intézményei ellenőrzése” keretében is értékelt az ÁSZ.

Új módszertan

A módszertani megújulást egyrészt a Számvevőszék munkájában irányadónak tekintett, az INTOSAI által 2013-ban kifejlesztett ellenőrzési alapelvek indokolták, másrészt a tavaly hatályba lépett új pénzügyi és költségvetési számviteli szabályok követelték meg. Az új módszertanban a Számvevőszék statisztikai módszertant alkalmazott, minden területen

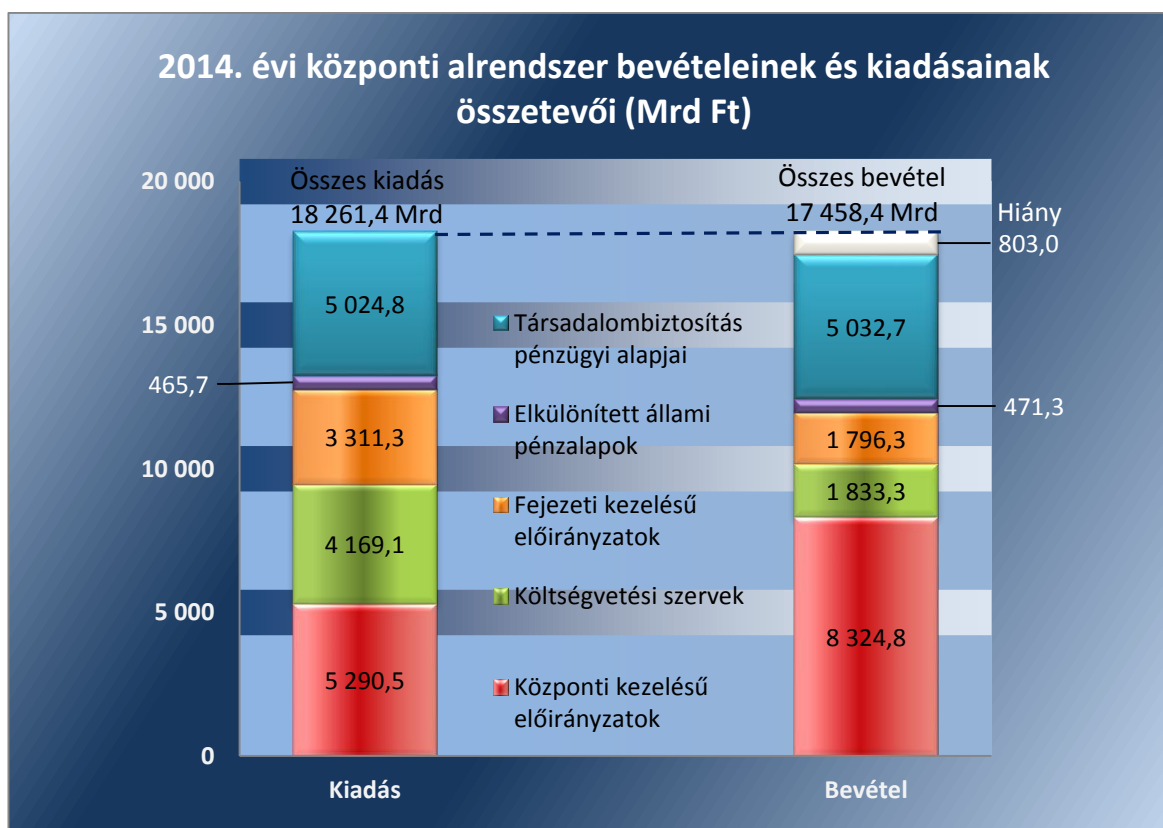
statisztikai mintavétellel kiválasztott tételeket ellenőrzött. Az ellenőrzéseket szabályszerűségi és megbízhatósági szempontok figyelembevételével folytattuk le. Szabályszerűségi ellenőrzés keretében az előirányzatokkal való gazdálkodás szabályszerűségét, a bevételek és a kiadások elszámolásának szabályszerűségét, az államháztartás számviteli rendjének a betartását, illetve az elszámolások költségvetési gazdálkodásra vonatkozó szabályokkal való összhangját vizsgáltuk. A belső kontrollrendszer keretében az ellenőrzött szervezetek belső kontrollkörnyezetét értékeltük.

Az ellenőrzés lefedettsége

Az ellenőrzés lefedte a központi alrendszer bevételeinek és kiadásainak a 100%-át. A megbízhatósági ellenőrzés során feltárt, a pénzforgalom és a zárszámadási törvényjavaslat adatainak megbízhatóságát befolyásoló hibákat értékeltük, majd azokat a lényegességi küszöbértékhez viszonyítottuk, így a teljes sokaságra kivetítettük.

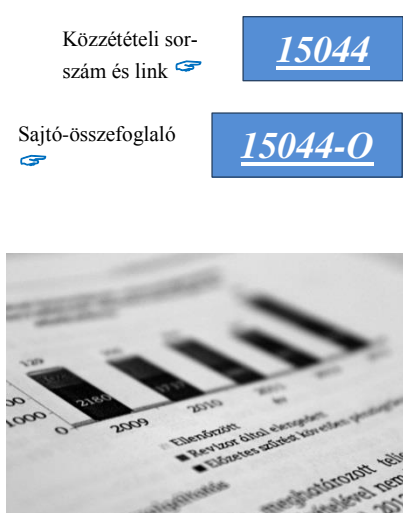
A 2014. évi központi alrendszer bevételeinek és kiadásainak összetevőit a 19. ábra mutatja be.

19. ábra

3.2. A Nemzeti Adó- és Vámhivatal ellenőrzése

Az „ellenőrök ellenőrzése” stratégiai terület keretében a NAV végrehajtási és hátralékezelési tevékenysége, a kiemelt adózói körben végzett adóztatási és ellenőrzési feladatok ellátása, a belső kontrollrendszer kiépítése és működése, valamint az EUOFISC rendszer működése szabályszerűségét értékeltük.

Közzétételi sorszám és link

15044

Sajtó-összefoglaló

15044-O

Megállapítások

A Nemzeti Adó- és Vámhivatal ellenőrzésének megállapításait tartalmazó számvevőszéki jelentés a bekeretezett közzétételi sorszámmra kattintva elérhető, illetve az ÁSZ honlapjáról (www.asz.hu) letölthető. A sajtó számára készített – a főbb megállapításokat is tartalmazó – összefoglaló az „O” megjelölésű linken érhető el.

Következtetések

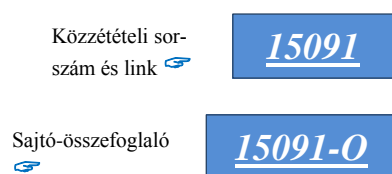
Az adó- és vámterületen külön-külön alkalmazott folyószámlarendszerek egységesítése nem történt meg, ami a megújulás hiányának kérdését veti fel. A késedelmes jogszabálykövetések miatt fennállt a kockázata annak, hogy a különböző szervezeti egységekben dolgozók eltérő módon, vagy nem vették figyelembe a megváltozott jogszabályi előírásokat. Nem volt kiépített a hátralékezelés egységes, jól átlátható és naprakész rendszere. Az egységes szabályozással nem rendelkező eljárások döntési szabadságot, ezáltal egymástól eltérő feladat-ellátást tettek lehetővé a különböző szervezeti egységekben.

Javaslatok

Az ellenőrzés megállapításai alapján a hiányosságok megszüntetése érdekében javaslatokat fogalmaztunk meg a NAV elnökének, amelyek a belső kontrollrendszerhez, a hátralékezeléshez, a kiemelt adózókkal kapcsolatos tevékenységhez, valamint az informatikai rendszerekhez kapcsolódtak. A javaslatokra az intézkedési tervet az ellenőrzött szervezet elkészítette, amelyet az ÁSZ tudomásul vett.

3.3. Adó- és járulékkedvezmények igénybevétele ellenőrzése

A 2009-2013. években az adózók által a START Program és a Munkahelyvédelmi Akcióterv keretében igénybe vett adó- és járulékkedvezmények összege meghaladta a 350 milliárd Ft-ot. A foglalkoztatási célú fejlesztési adókedvezmények összege közel 150 milliárd Ft volt. A 2009. január 1. és 2013. december 31. közötti időszakra kiterjedően értékeltük a foglalkoztatási célú adó- és járulékkedvezmények rendszere szabályszerűségét. Az ellenőrzés a Nemzetgazdasági Minisztérium (NGM), a Nemzeti Adó- és Vámhivatal (NAV), valamint öt önkormányzat érintett tevékenységére terjedt ki.

Közzétételi sorszám és link

15091

Sajtó-összefoglaló

15091-O

Megállapítások

Az Adó- és járulékkedvezmények igénybevétele ellenőrzésének megállapításait tartalmazó számvevőszéki jelentés a bekeretezett közzétételi sorszámmra kattintva elérhető, illetve az ÁSZ honlapjáról (www.asz.hu) letölthető. A sajtó számára készített – a főbb megállapításokat is tartalmazó – összefoglaló az „O” megjelölésű linken érhető el.

Következtetések

Az elmúlt évek kormányzati célkitűzései között kiemelt feladatként szerepelt a foglalkoztatottság bővítése, amelynek ösztönzése – többek között – az adó- és járulékkedvezmények biztosításán keresztül valósult meg. A kedvezményként nyújtott támogatások felhasználása nem volt átlátható és megfelelően ellenőrzött, jogszabály nem fogalmazott meg ellenőrzési kötelezettséget az adóhatóság számára a foglalkoztatási célú társadalombiztosítási járulék és a szociális hozzájárulási adó kedvezmények igénybevétele jogszerűségének ellenőrzésére. Az ellenőrzött önkormányzatoknál a helyi iparűzési adóbevallások adattartalma nem biztosította a foglalkoztató előző időszakra igénybe vett adóalap-mentesség feltételéül szabott létszámtartási kötelezettségének ellenőrizhetőségét.

Javaslatok

Az ellenőrzés megállapításai alapján javasoltuk a nemzetgazdasági miniszternek a foglalkoztatási célú adó- és járulékkedvezményekkel kapcsolatos tevékenységek szabályszerű ellátásához szükséges kontrollkörnyezet hiányosságainak megszüntetését, a fejlesztési adókedvezmény igénybevételehez kapcsolódó bejelentések megvizsgálását és annak dokumentálását. A NAV elnökének javasoltuk a fejlesztési adókedvezmények igénybevételehez kapcsolódó, jogszabályoknak megfelelő ellenőrzés végrehajtását. A javaslatokra az intézkedési terveket az ellenőrzött szervezetek elkészítették, amelyeket az ÁSZ tudomásul vett.

3.4. Az Országos Betétbiztosítási Alap ellenőrzése

A 2011. január 1 - 2013. december 31. közötti időszakra kiterjedő ellenőrzés célja annak megállapítása volt, hogy az OBA működése és gazdálkodása szabályos volt-e, feladatait a jogszabályi előírásoknak megfelelően látta-e el. Értékeljük az OBA belső szabályozási rendszerét, a tagdíjak beszedésének jogszabályi megfelelőségét, a gazdálkodás, valamint a kártalanítási tevékenység szabályszerűségét és a korábbi ÁSZ ellenőrzések megállapításainak hasznosulását.

Közzétételi sorszám és link

15024

Sajtó-összefoglaló

15024-O

Megállapítások

Az Országos Betétbiztosítási Alap ellenőrzésének megállapításait tartalmazó számvevőszéki jelentés a bekeretezett közzétételi sorszámmal kiegészítve elérhető, illetve az ÁSZ honlapjáról (www.asz.hu) letölthető. A sajtó számára készített – a főbb megállapításokat is tartalmazó – összefoglaló az „O” megjelölésű linken érhető el.

Következtetések

Az OBA közfeladatot lát el, tevékenysége közérdeket szolgál, amit nem költségvetési forrásokból, hanem döntően a tagintézetek díjbefizetéseiből származó bevételekből finanszíroz. A megtakarítások védelmét, az OBA kártalanítási kötelezettségének teljesíthetőségét – az elmúlt időszakban előfordult pénzügyi fizetőképességi problémákra tekintettel – fokozott társadalmi érdeklődés kíséri. Az OBA feladata, hogy a tagintézeteknél elhelyezett és biztosított betétek befagyása esetén kártalanítást fizessen a betéteseknek, valamint ezzel kapcsolatosan tájékoztassa őket, így fontos szerepe van a társadalmi felelősségvállalásban.

Javaslatok

Az OBA Igazgatótanácsa elnökének javasoltuk, hogy intézkedjen a betéteseket megillető, ki nem fizetett tőke és kamat összegének, mint kötelezettségnek a mérlegben való szerepeltetéséről, valamint a betéteseket megillető, ki nem fizetett tőke és kamat analitikus nyilvántartás pontos vezetéséről. A javaslatokra az intézkedési tervet az ellenőrzött szervezet elkészítette, amelyet az ÁSZ tudomásul vett.

3.5. Az egyensúlyjavító intézkedések ellenőrzése

Az egyes egyensúlyjavító intézkedések és azok hatása a költségvetés végrehajtására címmel végzett ellenőrzés célja az volt, hogy rendszerellenőrzés keretében értékelje a kormányok által 2007. és 2013. között végrehajtott egyensúlyjavító intézkedések szerepét, jellemzőit, a döntések előkészítését, végrehajtását. Az ellenőrzés értékelte a költségvetési törvényekben, jogszabályokban, kormányhatározatokban megjelenő bevételt növelő és kiadást csökkentő, illetve az államháztartási egyensúly javítása érdekében tett intézkedések hatását a költségvetés végrehajtására, különös tekintettel az államháztartás hiányára és az államadósság alakulására, valamint a központi alrendszer érintett intézményeire.

Közzétételi sorszám és link

15031

Megállapítások

Az egyensúlyjavító intézkedések ellenőrzésének megállapításait tartalmazó számvevőszéki jelentés a bekeretezett közzétételi sorszámra kattintva elérhető, illetve az ÁSZ honlapjáról (www.asz.hu) letölthető. A sajtó számára készített – a főbb megállapításokat is tartalmazó – összefoglaló az „O” megjelölésű linken érhető el.

Sajtó-összefoglaló

15031-O

Következtetések

Az ellenőrzés megállapította, hogy a 2007 és 2013 között hozott intézkedések növekvő mértékben járultak hozzá a költségvetési egyensúly javításához. A költségvetési gazdálkodás feltételeit kiszámíthatóbbá tette, hogy az időszak elejét jellemző utólagos zárolások helyett 2012-2013-ra lényegesen megnőtt az előzetes tartalékképzés szerepe a hiánycél tartásában. Az ellenőrzés hiányosságokat állapított meg az intézkedések előzetes hatásvizsgálatával kapcsolatban.

Javaslatok

Javaslatot fogalmaztunk meg a nemzetgazdasági miniszternek, hogy az NGM által előkészített, nem technikai jellegű törvénytervezetek előterjesztése előtt – a jogszabályban előírtaknak megfelelően – készüljenek hatásvizsgálatok, hatásvizsgálati lapok. A javaslatra az intézkedési tervet az ellenőrzött szervezet elkészítette, amelyet az ÁSZ tudomásul vett.

3.6. Az EU támogatások felhasználásának rendszere ellenőrzése

Az ÁSZ a 2007-2013. időszakra vonatkozóan értékelte a Nemzeti Fejlesztési Ügynökség (NFÜ) és a Közreműködő Szervezetek (KSz) európai uniós támogatások felhasználásához kapcsolódó tevékenységét. Az ÁSZ megállapította, hogy a programozási időszakra kialakított szabályozási környezet és a végrehajtására 2006-ban létrehozott NFÜ intézményrendszere összességében megteremtette a feltételeket az EU támogatások szabályszerű és eredményes felhasználásához. Az NFÜ az uniós forrásokat szabályszerűen kezelte, azonban az intézményrendszer összevonása ellenére a pályázati kiírások és ezzel párhuzamosan a kifizetések késleltetve kezdődtek meg.

Közzétételi sor-
szám és link

15037

Megállapítások

Az EU támogatások felhasználásának rendszere ellenőrzésének megállapításait tartalmazó számvevőszéki jelentés a bekeretezett közzétételi sorszámmra kattintva elérhető, illetve az ÁSZ honlapjáról (www.asz.hu) letölthető. A sajtó számára készített – a főbb megállapításokat is tartalmazó – összefoglaló az „O” megjelölésű linken érhető el.

Sajtó-összefoglaló

15037-O

Következtetések

A munkaerő-piaci rugalmasság javítására, az atipikus foglalkoztatási formák ösztönzésének támogatására fordított uniós pénzeszközöknél a források odaítélése, folyósítása, elszámolása és felhasználása az ellenőrzött időszakban szabályszerű volt.

Javaslatok

Az ÁSZ a Miniszterelnökséget vezető miniszternek fogalmazott meg javaslatot, mely szerint kiemelten kísérfje figyelemmel a támogatások kifizetéseit az uniós források teljes körű felhasználása érdekében. A javaslatra az intézkedési tervet az ellenőrzött szervezet elkészítette, amelyet az ÁSZ tudomásul vett.

4. Államadósság-mutató alakulására, az államháztartás hiányára, valamint az ország versenyképességére hatással lévő szervezeteket érintő ellenőrzések – Központi alrendszer egyes költségvetési intézményei

Az államháztartás központi alrendszerén belül a közpénzek közel negyedét felhasználó költségvetési intézmények a költségvetés egyensúlyának fenntartására, az állami vagyonnal való gazdálkodás minőségére jelentős hatást gyakorolnak. A közfeladatok ellátásával, a közszolgáltatások nyújtásával az állampolgárok széles rétegével kerülnek kapcsolatba. A központi intézmények ellenőrzése során a szervezet belső kontrollrendszere kialakításának és működtetésének szabályszerűségét, az erőforrások szabályszerű, gazdaságos, hatékony és eredményes gazdálkodásához szükséges követelmények kialakítását, valamint a pénzügyi és vagyongazdálkodás jogszabályoknak való megfelelését értékeltük.

4.1. Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal ellenőrzése

Az Állami Számvevőszék a központi alrendszer pénzügyi és vagyongazdálkodásának ellenőrzése keretében elvégezte a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal (NÉBIH) ellenőrzését.

Közzétételi sorszám és link

15122

Sajtó-összefoglaló

15122-O

Megállapítások

A NÉBIH ellenőrzésének megállapításait tartalmazó számvevőszéki jelentés a bekeretezett közzétételi sorszámmra kattintva elérhető, illetve az ÁSZ honlapjáról (www.asz.hu) letölthető. A sajtó számára készített – a főbb megállapításokat is tartalmazó – összefoglaló az „O” megjelölésű linken érhető el.

Következtetések

A NÉBIH belső kontrollrendszerének kialakítása és működtetése, valamint pénzügyi- és vagyongazdálkodása kisebb hiányosságok mellett szabályszerű volt az ellenőrzött 2008-2013. évek közötti időszakban.

Javaslatok

Az ÁSZ a földművelésügyi miniszternek az erőforrásokkal való hatékony gazdálkodásra irányuló ellenőrzések elvégzése érdekében tett javaslatot. A NÉBIH elnökének hét javaslatot fogalmazott meg, a kontroll környezetéhez, a kockázatkezeléshez, a belső ellenőrzésre vonatkozó nyilvántartások vezetéséhez, a gazdálkodási jogkörök jogszabályoknak megfelelő gyakorlásához, a vagyontárgyak bérbeadásának átláthatóságához, valamint a tevékenysége során a teljesítmény követelmények érvényesítéséhez kapcsolódóan. A javaslatokra az intézkedési terveket az ellenőrzött szervezetek elkészítették, amelyeket az ÁSZ tudomásul vett.

4.2. Nemzeti Munkaügyi Hivatal ellenőrzése

A központi alrendszer egyes intézményeinek ellenőrzése keretében 2014-ben megkezdődött az Nemzeti Munkaügyi Hivatal (NMH) ellenőrzése. Az NMH többszöri átalakulást követően 2014. december 31-én jogutód nélkül megszűnt. Az ellenőrzési program ellenőrzési céljaként, illetve fókuszkérdéseiként meghatározott, a Nemzeti Munkaügyi Hivatal pénzügyi és vagyongazdálkodása jogszabályi előírásoknak és belső szabályzatainak való megfelelése a dokumentumok hiánya miatt nem volt ellenőrizhető, az ellenőrzés végrehajtása meghiúsult. Az Állami Számvevőszékről szóló 2011. évi LXVI. törvény 28. § (5) bekezdése és 33. § (3) bekezdés a) pontja, továbbá az ügyészségről szóló 2011. évi CLXIII. törvény 5. § (2) bekezdése alapján az ÁSZ a közreműködési kötelezettség megszegése miatt az illetékes hatóság felé jelzéssel élt.

Közzétételi sorszám és link	15092	Megállapítások
Sajtó-összefoglaló	15092-O	

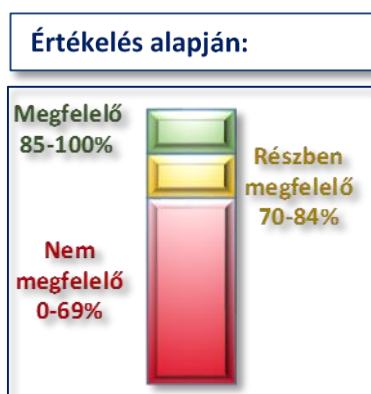
Az NMH ellenőrzésének megállapításait tartalmazó számvevőszéki jelentés a bekeretezett közzétételi sorszámmra kattintva elérhető, illetve az ÁSZ honlapjáról (www.asz.hu) letölthető. A sajtó számára készített – a főbb megállapításokat is tartalmazó – összefoglaló az „O” megjelölésű linken érhető el.

4.3. A Nemzeti Információs Infrastruktúra Fejlesztési Intézet ellenőrzése

A NIIFI a Nemzeti Információs Infrastruktúra Fejlesztési Programmal kapcsolatos fejlesztési és működtetési feladatok ellátásáért felelős központi intézet. Meghatározó szerepet tölt be a legújabb hálózati technológiák magyarországi fejlesztésében és alkalmazásában, az informatikai infrastruktúra országos fejlődésében. A NIIFI feladatstruktúrája az ellenőrzött időszakban három alkalommal változott. A 2013. évi költségvetési törvény a NIIFI kiadási előirányzatának főösszegét 1549,2 millió, költségvetési támogatását 835,9 millió, intézményi működési bevételi előirányzatát 713,3 millió Ft-ban határozta meg.

Közzétételi sorszám és link	15124	Megállapítások
Sajtó-összefoglaló	15124-O	

A NIIFI ellenőrzésének megállapításait tartalmazó számvevőszéki jelentés a bekeretezett közzétételi sorszámmra kattintva elérhető, illetve az ÁSZ honlapjáról (www.asz.hu) letölthető. A sajtó számára készített – a főbb megállapításokat is tartalmazó – összefoglaló az „O” megjelölésű linken érhető el.

Következtetések

A belső kontrollrendszer elemei közül a kontrolltevékenység és a monitoring rendszer részben, a kontrollkörnyezet kialakítása és működtetése, a kockázatkezelési rendszer, valamint az információs és kommunikációs rendszer összességében szabályszerűen működött az ellenőrzött időszakban, biztosítva ezzel a szabályszerű feladatellátást és közpénzfelhasználást. A pénzügyi gazdálkodás területén a kiadási előirányzatok felhasználásához kapcsolódó kulcskontrollok működése 2008-2011 között részben volt szabályszerű, mely a folyamatba épített és a vezetői ellenőrzés hiányosságát jelzi. A számviteli elszámolás tekintetében az ÁSZ nem tárt fel szabálytalanságot. A vagyongazdálkodás területéhez kapcsolódó szabályzatok hiánya, a leltározás végrehajtásában és a leltárak adat-tartalmában feltárt szabálytalanságok kockázatot jeleznek a vagyonnal való felelős és szabályszerű gazdálkodás terén.

Javaslatok

Az ÁSZ a NIIFI igazgatójának javasolta a közzétételi kötelezettség, a béren kívüli juttatások és a kontrollok működtetése tekintetében a jogszabályi előírások betartását, a kötelezettségvállalást nem igénylő kifizetések rendjének szabályozását, továbbá a NIIFI tevékenységére vonatkozó hatékonysági, eredményességi és gazdaságossági követelmények kialakítását és annak érvényesítését. Az ellenőrzés javaslatot fogalmazott meg a nemzeti fejlesztési miniszternek az erőforrásokkal való szabályszerű és hatékony gazdálkodásra vonatkozó követelmények kialakítására, valamint a feltárt munkajogi felelősség kivizsgálására és kezelésére. A javaslatokra az intézkedési terveket az ellenőrzött szervezetek elkészítették, amelyeket az ÁSZ tudomásul vett.

4.4. Közigazgatási és Elektronikus Közszolgáltatások Központi Hivatala ellenőrzése

A Közigazgatási és Elektronikus Közszolgáltatások Központi Hivatala (KEKKH) az elektronikus közszolgáltatásokhoz, valamint egyes központi közigazgatási nyilvántartási rendszerekhez kapcsolódó adatkezelési és hatósági feladatokért, továbbá a nem polgári célú frekvenciagazdálkodással kapcsolatos közigazgatási feladatokért felelős központi hivatal.

Közzétételi sorszám és link

15137

Sajtó-összefoglaló

15137-O

Megállapítások

A KEKKH ellenőrzésének megállapításait tartalmazó számvevőszéki jelentés a bekeretezett közzétételi sorszámmra kattintva elérhető, illetve az ÁSZ honlapjáról (www.asz.hu) letölthető. A sajtó számára készített – a főbb megállapításokat is tartalmazó – összefoglaló az „O” megjelölésű linken érhető el.

Következtetések

A KEKKH 2008-ban nem rendelkezett SZMSZ-el, ezáltal nem volt szabályozás a feladatkörök meghatározására és a felelősségi körök elhatárolására. A belső kontrollrendszer elemei közül egyedül a kockázatkezelési rendszer kialakítása nem valósult meg a teljes ellenőrzött időszakban, de hiányosságokat a további pilléreknél is tárt fel az ellenőrzés.

A pénzügyi gazdálkodás ellenőrzéséhez kapcsolódó megállapítások szerint a kulcskontrollok működtetése az ellenőrzött időszak elején nem volt megfelelő, később azonban megfelelően gyakorolták a gazdálkodási jogköröket. Az előirányzat-módosítások megfelelték az előírásoknak. Szabálytalanságot tárt fel az ellenőrzés az előirányzat-maradvány analitikus nyilvántartásában, mert az nem egyezett meg a jóváhagyott előirányzat-maradvány összegével. A nyilvántartás és a kulcskontrollok ellenőrzése során feltárt hiányosságok és szabálytalanságok kockázatot jeleznek a szabályszerű közpénzfelhasználásban. A vagyongazdálkodás területén a leltárkészítés és kiértékelés nem az előírásoknak megfelelően történt, az értékvesztést nem a jogszabályi előírásoknak megfelelően számolták el. Az önköltség-számítási szabályzat nem volt megfelelő, az eszközök és források értékének megállapításánál, nyilvántartásánál a jogszabályi előírásokat részben tartották be. A feltárt szabálytalanságok veszélyt jelentettek a vagyonnal való szabályszerű gazdálkodásra.

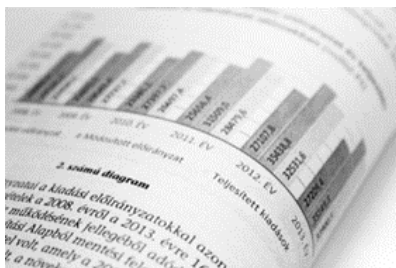

Javaslatok

Az ellenőrzés javaslatot fogalmazott meg a KEKKH elnökének a megfelelő kontrollkörnyezet és a kockázatkezelési rendszer kialakítására és működtetésére, a Hivatal tevékenységére vonatkozó hatékonysági, eredményességi és gazdaságossági követelmények kialakítására és érvényesítésére, a kiadási előirányzatok felhasználása és a mérlegtételek értékelése során a jogszabályi előírások betartására. A belügyminiszternek az erőforrásokkal való szabályszerű és hatékony gazdálkodásra vonatkozó követelmények kialakítására, valamint azok számonkérésére tett javaslatot az ÁSZ. A javaslatokra az intézkedési terveket az ellenőrzött szervezetek elkészítették, amelyeket az ÁSZ tudomásul vett.

4.5. A központi alrendszer egyes intézményei pénzügyi és vagyongazdálkodásának ellenőrzése

Az Állami Számvevőszék a központi alrendszer egyes intézményei pénzügyi és vagyongazdálkodásának ellenőrzése során a Földmérési és Távérzékelési Intézet (továbbiakban: FÖMI), a Közlekedésfejlesztési Koordinációs Központ (továbbiakban: KKK) és az Országos Mentőszolgálat (továbbiakban: OMSz) gazdálkodását ellenőrizte. Az ellenőrzés típusa megfelelőségi ellenőrzés volt teljesítményellenőrzéssel kiegészítve. A közpénzek felhasználásában és az állami vagyonnal való gazdálkodásban a központi alrendszer egyes intézményei meghatározó súlyt képviselnek. Éppen azért az ellenőrzések főbb célja annak megállapítása volt, hogy a 2008-2013. közötti időszakban ezen intézmények a jogszabályi előírások betartásával működtek és gazdálkodtak-e.

Megállapítások

A 3 intézmény ellenőrzésének megállapításait tartalmazó számvevőszéki jelentések az 1. számú melléklet 2. pontjában az intézmény nevére kaptatva érhetőek el, illetve az ÁSZ honlapjáról (www.asz.hu) letölthetőek.

Következtetések

Az irányító szervek a közfeladat ellátására vonatkozó és az erőforrásokkal való hatékony gazdálkodásához szükséges követelményeket nem alakították ki, ennek következtében az ellenőrzött intézmények sem gondoskodtak arról, hogy tevékenységükben és céljaikban mérhető hatékonysági, eredményességi és gazdaságossági kritériumok meghatározásra kerüljenek.

A költségvetés tervezés és az előirányzat gazdálkodás során előforduló hiányosságok évközi likviditási nehézséget okoztak.

Javaslatok

Az irányító szerveknek javaslatot fogalmaztunk meg az erőforrásokkal való hatékony gazdálkodásra vonatkozó követelmények érvényesítéséről, számonkéréséről, ellenőrzéséről. A FÖMI, a KKK és az OMSz működése szabályszerűségének javítása és a fenntarthatóság érdekében javaslatok kerültek megfogalmazásra az érintett vezetők részére.

Az ÁSZ javaslatai legnagyobb arányban a belső kontrollrendszert érintő hiányosságokra irányultak, a kontrolltevékenység és környezet megfelelő működésének betartására és javítására, valamint a rendelkezésre álló erőforrásokkal való hatékony gazdálkodásra hívták fel a figyelmet. A javaslatokra az intézkedési terveket az ellenőrzött szervezetek elkészítették, amelyeket az ÁSZ tudomásul vett.

5. Államadósság-mutató alakulására, az államháztartás hiányára, valamint az ország versenyképességére hatással lévő szervezeteket érintő ellenőrzések – Oktatás, kutatás-fejlesztés, innováció

Az ÁSZ Magyarország versenyképessége szempontjából kiemelkedő fontosságúnak tartja a tudásteremtést és a tudásmegosztást. Ezért ellenőrzéseinek az egyik fókuszterületét a felsőoktatás és a kutatás, innováció jelentette. Az e területeken működő egyetemek, kutatóintézetek gazdálkodásának megfelelőségi ellenőrzése számos a belső kontrollrendszerrel, illetve a pénzügyi és vagyongazdálkodással kapcsolatos hiányosságot tárt fel. Az ellenőrzési megállapításaink alapján született – összességében több száz intézkedést tartalmazó – intézkedési tervek végrehajtása révén ezen intézmények gazdálkodása kiegyensúlyozottabbá, átláthatóbbá válik. Ezáltal javulnak szakmai tevékenységük anyagi feltételei, ami közvetetten hozzájárul tudásteremtő, tudásmegosztó tevékenységük eredményesebbé tételéhez is.

5.1. Felsőoktatási intézmények ellenőrzése

Az Állami Számvevőszék a felsőoktatás társadalmi, gazdasági szerepét, jelentős közpénzfelhasználását, továbbá az intézményrendszert érintő jogszabályi változásokat figyelembe véve valamennyi állami felsőoktatási intézményre kiterjedő témacsoportos ellenőrzéseket folytatott. Értékelte az állami felsőoktatási intézmények pénzügyi és vagyongazdálkodásának, a belső kontrollrendszer működésének, a fenntartó tevékenységének szabályszerűségét, az egyházi fenntartású felsőoktatási intézményeknél pedig az államháztartásból juttatott, nem hitéleti célra biztosított támogatások felhasználásának szabályszerűségét.

Tanulmány link

T/381

Megállapítások

A 21 felsőoktatási intézmény ellenőrzésének megállapításait tartalmazó számvevőszéki jelentések az 1. számú melléklet 1. pontjában az intézmény nevére kattintva érhetőek el, illetve az ÁSZ honlapjáról (www.asz.hu) letölthetőek.

„Az állami felsőoktatási intézmények pénzügyi és vagyoni helyzetének elemzése” tanulmány

Az ellenőrzési tapasztalatok hasznosulása érdekében összefoglaló tanulmány is készült, amely tanulmány a bekeretezett közzétételi sorszámmra kattintva elérhető, illetve az ÁSZ honlapjáról (www.asz.hu) letölthető.

Következtetések

Az ellenőrzéssel érintett időszakban jelentős gazdasági, társadalmi és jogszabályi változások történtek. Mindez újfajta működési módot, megújult gazdálkodási, menedzsment, szabályozási és kontroll mechanizmusokat igényelt volna, amihez az ellenőrzés tapasztalatai szerint az állami felsőoktatási intézmények nagy része nem mindig alkalmazkodott megfelelően.

Az ellenőrzések rámutattak, hogy a felsőoktatási intézmények vezető testületeinek a gazdálkodás területén elvárt szerepe esetenként hiányosan érvényesült. A belső kontrollok kialakítása és működtetése terén feltárt hiányosságok, szabálytalanságok az érintett intézmények esetében nem biztosították a szabályos és hatékony közpénzfelhasználást.

Javaslatok

Az intézmények működése szabályszerűségének javítása érdekében javaslatokat fogalmaztunk meg a felsőoktatásért felelős miniszter, valamint az érintett intézmények vezetői részére. A javaslatok a belső kontrollrendszer, továbbá a pénzügyi és vagyongazdálkodás területén feltárt szabálytalanságok, hiányosságok megszüntetését, kijavítását célozták. Javaslatot fogalmaztunk meg a fenntartó felé, hogy egyes felsőoktatási intézmények esetében tegyék meg a szükséges lépéseket a fenntarthatóság érdekében. A javaslatokra az intézkedési terveket az ellenőrzött szervezetek elkészítették, amelyeket az ÁSZ tudomásul vett.

5.2. A Magyar Tudományos Akadémia egyes kutatóintézeteinek ellenőrzése

A Magyar Tudományos Akadémia és hat kutatóközpontja, illetve kutatóintézete ellenőrzésének célja a szervezetek 2011-2013 közötti működése és a 2011 évi kutatói hálózat átalakulása szabályszerűségének ellenőrzése volt.

Közzétételi sorszám és link

15038

Megállapítások

A Magyar Tudományos Akadémia egyes kutatóintézetei ellenőrzésének megállapításait tartalmazó számvévszéki jelentés a bekeretezett közzétételi sorszámmra kattintva elérhető, illetve az ÁSZ honlapjáról (www.asz.hu) letölthető. A sajtó számára készített – a főbb megállapításokat is tartalmazó – összefoglaló az „O” megjelölésű linken érhető el.

Sajtó-összefoglaló

15038-O

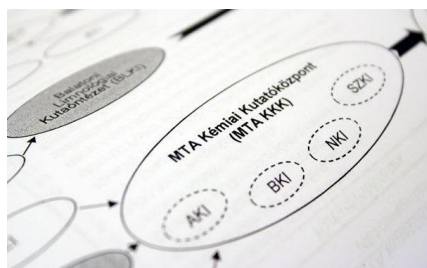
Következtetések

Az ÁSZ megállapította, hogy az átszervezés szabályos volt, azonban a működés ellenőrzése során hiányosságokat állapított meg a belső kontrollrendszerrel, a leltározással és a vagyonhasználati szerződésekkel kapcsolatosan.

Javaslatok

Javaslatot tettünk az MTA ellenőrzött kutatóközpontjai vezetői részére a belső kontroll rendszer kiépítése és működtetése terén megállapított hiányosságok pótlására, illetve két esetben az ingó vagyon használati szerződés megkötésére.

Az ellenőrzés során feltárt hiányosságok kijavítására tett javaslatok, megállapítások hozzájárultak a tudományos műhelyek működésének szabályozottsága, a kutatásokra fordított közpénzek felhasználásának átláthatósága, nyomon követhetősége elősegítéséhez, valamint elősegítették a tudományos intézmények hatékony, gazdaságos közpénzfelhasználását, a tudomány eredményeinek a közjó érdekében történő hasznosulását. A javaslatokra az intézkedési terveket az ellenőrzött szervezetek elkészítették, amelyeket az ÁSZ tudomásul vett.

5.3. A Magyar Orvosi Kamara ellenőrzése

Az egészségügyben működő szakmai kamarák országos feladatait a Magyar Orvosi Kamara (továbbiakban MOK), a Magyar Gyógyszerészi Kamara és a Magyar Egészségügyi Szakdolgozói Kamara látja el. A MOK felépítése kétszintű, önkormányzati elvű működése a területi szervezetek, valamint az országos testületek és tisztségviselők tevékenysége révén valósul meg. Az ÁSZ 21 Területi Szervezet és az Országos Hivatal gazdálkodását és feladatellátásának szabályszerűségét ellenőrizte. Az ellenőrzés célja annak megítélése volt, hogy a MOK gazdálkodása során betartotta-e a vonatkozó jogszabályi előírásokat, továbbá szabályszerűen használta-e fel a feladatai ellátására kapott költségvetési támogatásokat.

Közzétételi sorszám és link

15080

Sajtó-összefoglaló

15080-O

Megállapítások

A MOK ellenőrzésének megállapításait tartalmazó számvevőszéki jelentés a bekeretezett közzétételi sorszámmra kattintva elérhető, illetve az ÁSZ honlapjáról (www.asz.hu) letölthető. A sajtó számára készített – a főbb megállapításokat is tartalmazó – összefoglaló az „O” megjelölésű linken érhető el.

Következtetések

A MOK szabályszerű működése és gazdálkodása nem volt biztosított az ellenőrzött időszakban, az ellenőrzés számos szabálytalanságot és hiányosságot tárt fel a MOK gazdálkodásának továbbá a feladatai finanszírozására kapott költségvetési támogatások felhasználásának ellenőrzése során. A szabályozás terén feltárt hiányosságok veszélyt jelentenek a szervezet működésére, a gazdálkodás folyamatában feltárt szabálytalanságok veszélyeztetik a szabályszerű közpénzfelhasználást.

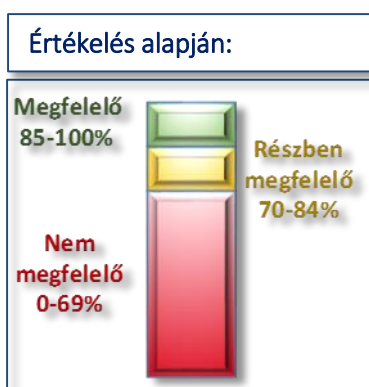
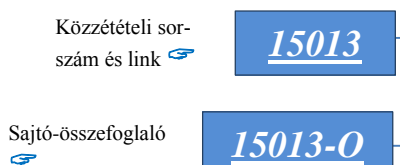
Javaslatok

A MOK elnökének számos javaslatot fogalmaztunk meg a feltárt hiányosságok és szabálytalanságok kezelésére. Javasoltuk többek között a személyes adatok belső szabályzatban és jogszabályban foglaltak szerinti kezelésének betartását, az átlátható nyilvántartási rendszer kialakítását. A szabályszerű feladatellátás érdekében javasoltuk a MOK által közzétett adatok törvényi előírásoknak való megfelelését, a tagi kölcsön szabályszerű számviteli elszámolását, a feltárt hiányosságok tekintetében a munkajogi felelősség kivizsgálását, a költségvetési támogatások felhasználása során a támogatási szerződésben foglaltak betartását, a TESZ működésének, a feladat- és hatáskörök megosztásának részletes szabályainak rögzítését.

A MOK Országos Hivatala (OH) vezetőjének és a TESZ-ek elnökeinek javasoltuk, hogy intézkedjen a működést szabályozó dokumentumok elkészítéséről és történjen meg az év végi leltározás végrehajtása a számviteli törvényben foglaltaknak megfelelően. Az OH vezetője részére javasoltuk, hogy terjessze az OKGY elé a MOK egészére vonatkozó éves beszámolóját; a munkaszerződések módosításait foglalják írásba. A javaslatokra az intézkedési terveket az ellenőrzött szervezetek elkészítették, amelyeket az ÁSZ tudomásul vett.

5.4. A Kormányzati Informatikai Fejlesztési Ügynökség ellenőrzése

A KIFÜ (korábban Pénzügyminisztérium Informatikai Szolgáltató Központ) a kormányzati informatika infrastrukturális megvalósíthatóságának biztosításáért volt felelős. Feladatköre az ellenőrzött időszakban folyamatosan bővült, három különböző elnök vezette, a közreműködésével megvalósuló projektek tervezett értéke az öt év alatt 47 milliárd forint volt. Az ellenőrzés a 2009-2013 közötti időszakra terjedt ki.

Megállapítások

A KIFÜ ellenőrzésének megállapításait tartalmazó számvevőszéki jelentés a bekeretezett közzétételi sorszámmra kattintva elérhető, illetve az ÁSZ honlapjáról (www.asz.hu) letölthető. A sajtó számára készített – a főbb megállapításokat is tartalmazó – összefoglaló az „O” megjelölésű linken érhető el.

Következtetések

A KIFÜ belső kontrollrendszerének kialakítása és működtetése az ellenőrzött időszakban csak részben felelt meg a jogszabályi előírásoknak, ezzel nem biztosította minden tekintetben a szabályszerű feladatellátást és közpénzfelhasználást. Az intézmény feladatai ellátását – kisebb hiányságok mellett – az alapító okirataiban és jogszabályban megfogalmazott előírások szerint végezte, a feladatok ellátásához a pénzügyi stabilitása biztosított volt. Vagyongazdálkodása az ellenőrzött időszakban szabályszerű volt, a leltározás szabályszerűen történt, ezzel hozzájárult az állami vagyon hatékony és gazdaságos működtetéséhez, állagának védelméhez, értékének megőrzéséhez, illetve gyarapításához.

Javaslatok

Az ellenőrzés megállapításaira javaslatot fogalmaztunk meg a nemzeti fejlesztési miniszternek az intézményi közfeladat ellátására és az intézményi erőforrásokkal való szabályszerű és hatékony gazdálkodásra vonatkozó követelmények kialakítására. A KIFÜ elnökének javasoltuk, hogy intézkedjen a belső kontrollrendszer, ezen belül a kontrollkörnyezet, a kontroltevékenység, a kockázatkezelési rendszer, a monitoring rendszer, az információs és kommunikációs rendszer ellenőrzés által feltárt hiányságainak megszüntetéséről, továbbá a feltárt szabálytalanságok tekintetében a munkajogi felelősség kivizsgálására irányuló eljárást megindítsa és ennek eredményének ismeretében a szükséges intézkedéseket tegye meg. A javaslatokra az intézkedési terveket az ellenőrzött szervezetek elkészítették, amelyeket az ÁSZ tudomásul vett.

5.5. A Földművelésügyi Minisztérium egyes agrárkutató intézetei és egyes génmegőrzési intézményei gazdálkodásának ellenőrzése

A Földművelésügyi Minisztérium egyes agrárkutató intézetei és egyes génmegőrzési intézményei gazdálkodása ellenőrzésének a célja annak megállapítása volt, hogy az ellenőrzött időszakban a Földművelésügyi Minisztérium irányítása alá tartozó agrárkutató és génmegőrzési intézetek belső kontrollrendszerének kialakítása és működtetése, az intézetek pénzügyi- és vagyongazdálkodása, valamint a szervezeti átalakítások előkészítése és lebonyolítása a jogszabályi előírásokkal összhangban történt-e. Az ellenőrzés kiterjedt intézetekre vonatkozó irányító szervi feladatellátásra is.

Közzétételi sor- szám és link	15149	Megállapítások
Sajtó-összefoglaló	15149-O	Az öt agrárkutató és génmegőrzési intézet ellenőrzésének megállapításait tartalmazó számvevőszéki jelentés a bekeretezett közzétételi sorszámmra kattintva elérhető, illetve az ÁSZ honlapjáról (www.asz.hu) letölthető. A sajtó számára készített – a főbb megállapításokat is tartalmazó – összefoglaló az „O” megjelölésű linken érhető el.
		Következtetések
		Az ÁSZ ellenőrzése öt agrárkutató és génmegőrzési intézetet (Halászati és Öntözési Kutatóintézet, a Központi Környezet- és Élelmiszer-tudományi Kutatóintézet, a Mezőgazdasági Biotechnológiai Kutatóközpont, a Tokaji Borvidék Szőlészeti és Borászati Kutatóintézet, a Növényi Diverzitás Központ), valamint kapcsolódó jelleggel a Földművelésügyi Minisztériumot érintett.
		Az ÁSZ számos szabálytalanságot tárt fel az agrárkutató és génmegőrzési intézetek 2008-2013 évek közötti időszakra kiterjedő ellenőrzése során. A pénzügyi- és vagyongazdálkodás területén feltárt hiányosságok mellett az ÁSZ megállapította, hogy az intézetek vezetői a belső kontrollrendszer nem a jogszabályi előírásoknak megfelelően alakították ki és működtették.
		Javaslatok
		Az ÁSZ a földművelésügyi miniszternek, valamint az ellenőrzött intézetek, illetve jogutódai főigazgatói, igazgatói részére fogalmazott meg javaslatokat.
		Az ellenőrzés hozzájárult az agrárkutatás és a génmegőrzés területén a közpénzekkel való gazdálkodás objektív bemutatásához. A javaslatokra az intézkedési terveket az ellenőrzött szervezetek elkészítették, amelyeket az ÁSZ tudomásul vett.

5.6. Nemzeti Innovációs Hivatal ellenőrzése

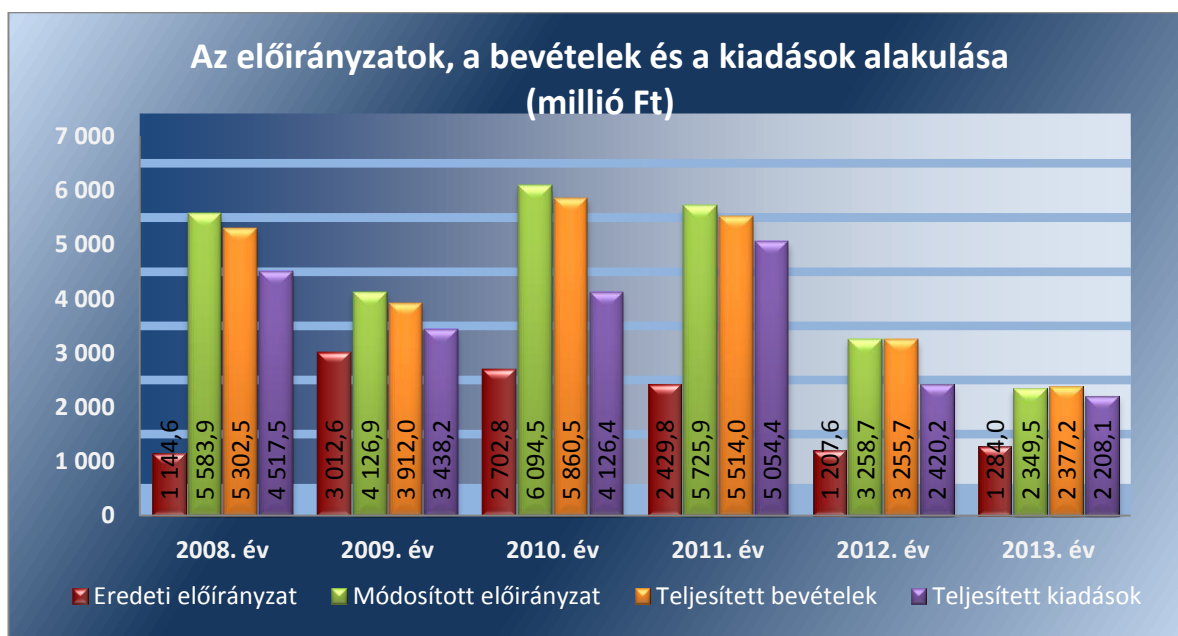
Az ellenőrzés a NIH pénzügyi és vagyongazdálkodása szabályosságának javításával előmozdította a közpénzügyek átláthatóságát, rendezettségét. Eredményként átfogó képet kaphattunk a NIH gazdálkodásának hiányosságairól és a jó gyakorlatokról is. A NIH a kutatás-fejlesztésért és technológiai innovációért felelős központi hivatal, amelyet a Magyar Köztársaság Kormánya 2004. január 1-jén alapított. A NIH általános és egyetemleges jogutódja 2015. január 1-jétől a Nemzeti Innovációs Hivatal és az Országos Tudományos Alapprogramok Iroda összeolvadásával létrejött Nemzeti Kutatási, Fejlesztési és Innovációs Hivatal (NKFIH).

Közzétételi sor- szám és link	15073	Megállapítások
Sajtó-összefoglaló	15073-O	A NIH ellenőrzésének megállapításait tartalmazó számvevőszéki jelentés a bekeretezett közzétételi sorszámmra kattintva elérhető, illetve az ÁSZ honlapjáról (www.asz.hu) letölthető. A sajtó számára készített – a főbb megállapításokat is tartalmazó – összefoglaló az „O” megjelölésű linken érhető el.

Következtetések

A NIH belső kontrollrendszerének kialakítása és működtetése összességében részben volt megfelelő, mely kockázatot jelent a szabályszerű közpénzfelhasználás, feladatellátás és vagyongazdálkodás területén. A kiadási előirányzatok felhasználása és a bevételi előirányzatok teljesítése során a kulcskontrollok működése nem bizonyult megfelelőnek, ezáltal veszélyeztetetté vált a szabályszerű pénzügyi gazdálkodás. Az intézmény vagyongazdálkodása az ellenőrzött időszakban nem volt szabályszerű. A feltárt hiányosságok – a vagyonhasznosítási bevételeknél a belső kontrollok nem működtek megfelelően, az üzemeltetésre adott eszközök mérlegértéke nem felelt meg a jogszabályi előírásoknak – veszélyeztetették a nemzeti vagyonnal való szabályszerű, gazdaságos, hatékony és eredményes gazdálkodást. Az előirányzatok, a bevételek és a kiadások alakulását a 20. ábra mutatja be.

20. ábra

Javaslatok

Az ellenőrzés javaslatot fogalmazott meg a nemzeti fejlesztési miniszternek az erőforrásokkal való szabályszerű és hatékony gazdálkodásra vonatkozó követelmények kialakítására, a Nemzeti Kutatási, Fejlesztési és Innovációs Hivatal (NKFIH) mint a NIH jogutódja elnökének, hogy intézkedjen a jogszabályi előírásoknak megfelelő belső kontrollrendszer kialakításáról, és működtetéséről, a jogszabályi előírásoknak megfelelő leltár összeállításáról, a Hivatal tevékenységére vonatkozó hatékonysági, eredményességi és gazdaságossági követelmények kialakításáról és érvényesítéséről.

A javaslatokra az intézkedési terveket az ellenőrzött szervezetek elkészítették, amelyeket az ÁSZ tudomásul vett.

6. Államadósság-mutató alakulására, az államháztartás hiányára, valamint az ország versenyképességére hatással lévő szervezeteket érintő ellenőrzések – Önkormányzati alrendszer egyes intézményei

Az átláthatóságot és integritás-szemléletet szem előtt tartva az ÁSZ középtávú ellenőrzési koncepciójának részeként a stratégiában megfogalmazottakkal összhangban, az ÁSZ értékelte, hogy az önkormányzatok esetében biztosított volt-e a pénzügyi gazdálkodás szabályszerűsége, és a vagyongazdálkodási tevékenységek szabályozott ellátása, továbbá az önkormányzatok és nemzetiségek belső kontrollrendszerének kialakítása és működésének szabályszerűsége.

6.1. A forrásmegosztás ellenőrzése

A Számvevőszék az ÁSZ törvény 5. § (2)-(3) bekezdéseiben előírt kötelezettségének eleget téve felülvizsgálta Budapest Főváros Önkormányzata 2014. évi forrásmegosztásról szóló rendeletét. Az ellenőrzés a rendelet előkészítési folyamatának szabályozottságát, a helyi adó bevételek és az adóztatással összefüggő kiadások tervezett összegének megalapozottságát, valamint az előző ÁSZ ellenőrzés javaslatainak hasznosítását a 2013. október 1-jétől 2014. augusztus 31-ig terjedő időszakra értékelte.

Közzétételi sorszám és link

Sajtó-összefoglaló

15023

15023-O

Megállapítások

A forrásmegosztás ellenőrzésének megállapításait tartalmazó számvevőszéki jelentés a bekeretezett közzétételi sorszámmra kattintva elérhető, illetve az ÁSZ honlapjáról (www.asz.hu) letölthető. A sajtó számára készített – a főbb megállapításokat is tartalmazó – összefoglaló az „O” megjelölésű linken érhető el.

Mit jelent a forrásmegosztás ellenőrzése?

A forrásmegosztási törvény szerint a Fővárosi Önkormányzat tárgyévre vonatkozó forrásmegosztási rendeletét az ÁSZ felülvizsgálja, és ha a megállapítja, hogy a forrásmegosztás során a Fővárosi Önkormányzat vagy valamely kerületi önkormányzat jogosulatlanul forráshoz jutott, vagy az őt jogszerűen megillető forrásnál alacsonyabb összegben részesült, ennek mértékével a forrásmegosztási törvény alapján meghatározott, a felülvizsgálat lezárását követő évi forrásmegosztást a Fővárosi Önkormányzat a rendeletében módosítja.

Következtetések

A fővárosi önkormányzat forrásmegosztási rendeletének előkészítése, megalkotása a jogszabályi előírásoknak megfelelően történt. Az ellenőrzés megállapításai alapján a rendeletalkotás folyamata szabályozott, a bevételi és kiadási tervszámok megalapozottak voltak. A forrásmegosztási rendeletben a bevételek és a kiadások megosztása a jogszabályban előírt részesedési arányoknak megfelelően történt.

Az ellenőrzés nem tárt fel a 2015. évi forrásmegosztási rendeletben rendezendő korrekciós tételt.

Javaslatok

Megállapításaink alapján a fővárosi önkormányzat forrásmegosztási rendeletének előkészítésével kapcsolatosan megalkotott belső szabályzatok aktualizálását javasoltuk, miszerint a rendelettervezet előkészítésével és megalkotásával összefüggő feladatok ellátásának rendjét az egyes szervezeti egységek vonatkozásában a ténylegesen szükséges közreműködői kötelezettség alapján határozzák meg.

Javasoltuk továbbá, hogy a fővárosi önkormányzat forrásmegosztási rendeletében úgy határozzák meg a forrásmegosztás részét képező adóbevételek körét, hogy abban a Fővárosi Közgyűlés rendelete alapján kivett összes helyi adóhoz kapcsolódóan kiszabott pótlékból és bírságból származó bevétel is benne szerepeljen. A javaslatokra az intézkedési tervet az ellenőrzött szervezet elkészítette, amelyet az ÁSZ tudomásul vett.

6.2. Az önkormányzatok belső kontrollrendszerének ellenőrzése

A 2015. évben összesen 18 számvevőszéki jelentés kiadmányozása történt meg ebben a témában. A belső kontrollrendszer ellenőrzésének elsődleges célja, hogy javuljon az ellenőrzött önkormányzatok belső kontrollrendszerének, a közpénzek felhasználásának szabályozottsága, működésének megfelelősége. Az ÁSZ az önkormányzatok belső kontrollrendszere kialakításának és működtetésének ellenőrzést az ÁSZ törvény 5. § (6) bekezdésében foglalt feladatai keretében végezte.

Megállapítások

A 18 önkormányzat ellenőrzésének megállapításait tartalmazó számvevőszéki jelentések az 1. számú melléklet 3. pontjában a település nevére kattintva érhetőek el, illetve az ÁSZ honlapjáról (www.asz.hu) letölthetőek.

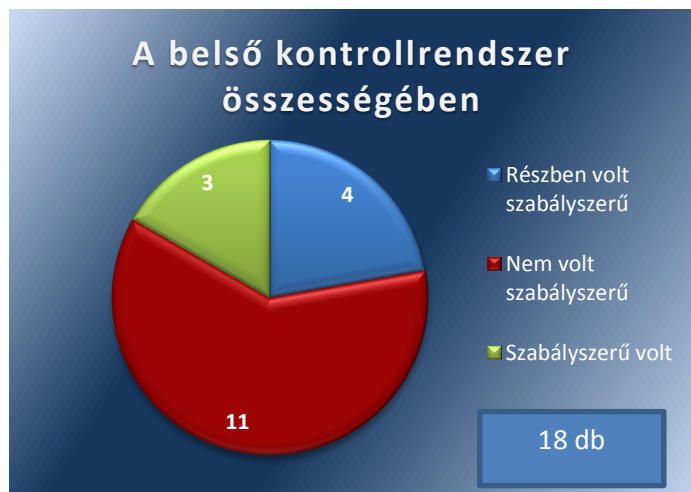
A belső kontrollrendszer kialakítása és működtetése összességében az ellenőrzött önkormányzatok közül háromnál nem, négy esetben részben, tizenegynél szabályszerű volt. A belső ellenőrzés kialakítása és működtetése nyolc ellenőrzötnél nem, négyenél részben, hatnál szabályszerű volt és megfelelt a jogszabályi előírásoknak.

A belső kontrollrendszer egyes területeinél leggyakrabban előforduló hiányosságok voltak, hogy az erőforrásokkal való hatékony gazdálkodás követelményeit nem határozták meg, a vagyonyilatkozat-tételre kötelezettek körét a szervezeti és működési szabályzatokban nem tüntették fel, a kockázatkezelési és monitoring rendszert nem, vagy részben alakították ki.

Az ellenőrzött 18 önkormányzat tekintetében a 21-22. ábra szemlélteti a belső kontrollrendszer és a belső ellenőrzés kialakítása és működtetése megfelelőségének megoszlását.

21. ábra

22. ábra

**TELJESÍTMÉNYÜNK SZÁMOKBAN A
BELSŐ KONTROLLRENDSZERT
ÉRINTŐ ÖNKORMÁNYZATI
ELLENŐRZÉSEK TEKINTETÉBEN**

18	Ellenőrzött önkormányzat
495	Megállapításon alapuló, intézkedési kötelemmel járó javaslat
43	Polgármesterek részére megfogalmazott javaslat
452	Jegyzők részére megfogalmazott javaslat

A belső ellenőrzés kialakításánál és működtetésénél gyakran előforduló hiányosságok voltak, hogy az éves ellenőrzési terv nem tartalmazta a kötelezően előírt tartalmi elemeket, nem vezettek nyilvántartást a belső ellenőrzési jelentésekben tett megállapításokról, javaslatokról, a vonatkozó intézkedési tervekről és azok végrehajtásának nyomon követéséről.

23. ábra

A 23. ábra mutatja be a kulcskontrollok működésének értékelését. Az ellenőrzött önkormányzatoknál a kulcskontrollok működése egy kivétellel nem, vagy részben volt szabályszerű. A kulcskontrollok működése során tipikus hiányosság volt, hogy nem végezték el, vagy nem az arra jogosult végezte el a teljesítésigazolást és az érvényesítést, továbbá az érvényesítő nem jelezte az utalványozónak, hogy a megelőző ügymenetben nem végezték el az előírt ellenőrzéseket.

Következtetések

A belső kontrollrendszer ellenőrzése témában az elmúlt években több mint 100 önkormányzatnál elvégzett ellenőrzési tapasztalatokat is figyelembe vettünk. A számosság abból a szempontból fontos, hogy mivel nem reprezentatív, hanem kockázatalapú volt az ellenőrzésre történő kiválasztás, így általános következtetések levonására az elmúlt években sem és a 2015. évben nyilvánosságra hozott jelentésekben foglaltak alapján sem volt lehetőség. Azonban az ellenőrzések során számos tipikus hibát, hiányosságot állapított meg az ÁSZ, amelyek a „jó gyakorlatok” keretében különféle fórumokon és írásos tájékoztatás formájában az érintettek körében ismertetésre kerültek.

Az ellenőrzöttek kiválasztása 2015-ben is az ÁSZ kockázatértékelése alapján történt, ezért mind a belső kontrollrendszer kialakítása, mind a kulcskontrollok és a belső ellenőrzés működése szabályszerűségének értékelése során a korábbi ellenőrzési megállapításokhoz képest közel azonos, vagy hasonló eredmények kerültek megállapításra.

Javaslatok

Az ÁSZ a 2015. évi belső kontrollrendszer ellenőrzései során a 18 önkormányzatnál 495 intézkedést igénylő megállapítást tett a polgármesterek és a jegyzők részére.

Ebből a polgármesterek feladatkörébe tartozóan összesen 43 javaslatot tett az ÁSZ, amelyek a kötelezettségvállalás szabályszerű végrehajtására, a vagyonyilatkozat-tételi kötelezettség szabályszerűségére, az önkormányzat gazdálkodásának folyamatos figyelemmel kísérésére, a belső kontrollrendszer kialakításában és működtetésében feltárt hiányosságok okainak polgármester általi kivizsgálására irányultak. A jegyzők hatáskörébe tartozóan az ÁSZ összesen 452 intézkedést igénylő megállapítás alapján fogalmazott meg javaslatokat, amelyek a belső kontrollrendszer egyes területei tekintetében a szabályozás és működtetés jogszabályoknak megfelelő kiegészítésével, aktualizálásával, a kulcskontrollok és a belső ellenőrzés jogszabályi előírásoknak megfelelő működtetésének biztosításával voltak kapcsolatosak. A javaslatokra az intézkedési terveket az ellenőrzött szervezetek elkészítették, amelyeket az ÁSZ tudomásul vett.

6.3. Az önkormányzatok pénzügyi és vagyongazdálkodása szabályszerűségének ellenőrzése

Az ellenőrzések keretében az ÁSZ értékelte, hogy az önkormányzatok pénzügyi gazdálkodása megfelelt-e a jogszabályokban és a belső szabályzatokban meghatározottaknak, ezen túl biztosított volt-e a pénzügyi egyensúly, illetve a vagyongazdálkodás szabályszerűsége. Az ellenőrzés céljai közé tartozott, hogy a vagyonszármazást eredményező döntéseket szabályszerűen hajtották-e végre, gondoskodtak-e a tulajdonosi jogok gyakorlásáról, illetve a gazdálkodás során biztosították-e az átláthatóság és az integritás érvényesülését.

Megállapítások

A 7 önkormányzat ellenőrzésének megállapításait tartalmazó számvevőszéki jelentések az 1. számú melléklet 4. pontjában a település nevére kattintva érhetőek el, illetve az ÁSZ honlapjáról (www.asz.hu) letölthetőek.

Következtetések

Az ellenőrzött hét önkormányzatnál jellemző volt, hogy a gazdálkodási szabályok hiányoztak, illetve azokat nem vagy nem teljes körűen aktualizálták. A belső ellenőrzés nem vizsgálta az erőforrásokkal való hatékony gazdálkodást. A költségvetés tervezése és az éves költségvetési beszámolás során nem tartották be maradéktalanul a jogszabályokban előírtakat. A kiemelt kiadási előirányzatokat több esetben túllépték.

Az önkormányzatok saját hatáskörben bevételnövelő és kiadáscsökkentő intézkedéseket tettek, de sem ez, sem a feladatellátásban bekövetkezett változások pozitív hatása nem volt elegendő a pénzügyi egyensúly biztosításához. A kiegészítő támogatástól való függés, valamint a 60 napon túl lejárt esedékességű szállítói tartozás a pénzügyi stabilitás hiányát jelezte. A pénzügyi egyensúlyt befolyásoló kockázatokat nem mérték fel, azok mérséklésére nem intézkedtek.

A vagyongazdálkodási tevékenység kereteinek kialakítása részben volt megfelelő. Az ÁSZ a vagyonszármazás, a vagyonszármazást eredményező döntések meghozatalának és végrehajtásának ellenőrzése során az ellenőrzött önkormányzatoknál számos egyedi szabálytalanságot tárt fel.

Javaslatok

Az ÁSZ a 7 önkormányzatnak összesen 98 intézkedési kötelemmel járó javaslatot fogalmazott meg. A javaslatokat a pénzügyi és vagyongazdálkodás szabályozottsága és szabályszerűsége, valamint a pénzügyi egyensúly megteremtése és hosszú távú fenntartása érdekében tettük. Javasoltuk továbbá az ÁSZ által feltárt hiányosságok okainak kivizsgálását. A javaslatokra az ellenőrzött szervezetek az intézkedési terveket elkészítették, amelyek egy részének lezárása folyamatban van.

6.4. Az önkormányzati vagyongazdálkodás szabályszerűségi ellenőrzése

Az önkormányzatok vagyongazdálkodási tevékenységének szabályszerűségi ellenőrzése során értékeltük az önkormányzatok vagyongazdálkodási tevékenységének szabályozottságát, a vagyongazdálkodás és a vagyon változásához kapcsolódó döntések szabályszerűségét. 2015. évben 3 jelentést hoztunk nyilvánosságra 3 fővárosi kerületnél végzett ellenőrzést követően.

Megállapítások

A 3 önkormányzat ellenőrzésének megállapításait tartalmazó számvevőszéki jelentések az 1. számú melléklet 5. pontjában a település nevére kattintva érhetőek el, illetve az ÁSZ honlapjáról (www.asz.hu) letölthetőek.

Következtetések

A vagyongazdálkodási tevékenység szabályozottsága alapvetően megfelelt a vonatkozó jog-szabályi előírásoknak. A kerületi önkormányzatok a vagyonkimutatást elkészítették, azonban az általában nem tartalmazta a „0”-ra leírt eszközöket és a mérlegben értékkel nem szereplő kötelezettségeket.

A földhivatali nyilvántartás és az önkormányzat ingatlanvagyon-katasztere közötti egyezőség teljes körűen nem állt fenn. A vagyonleltározásnál hiányosságot az üzemeltetésre, kezelésbe átadott eszközök esetében tapasztaltunk, mivel a leltárt nem az üzemeltető végezte, hanem jellemzően egyeztetéssel az önkormányzatok.

A gazdálkodási jogkörök gyakorlásának rendjét az önkormányzatok szabályozták, azonban azok érvényesülése gyakran elmaradt. Jellemző hiányosság volt a kötelezettségvállalás előtti ellenjegyzés elmaradása, a szakmai teljesítést igazolók felhatalmazásának a hiánya.

A vagyongazdálkodás szabályszerűségét a belső ellenőrzés segítette. A vagyongazdálkodás területeit érintették az ellenőrzéseik, a feltárt hiányosságokat döntően megszüntették.

Javaslatok

Az ellenőrzések megállapításai alapján a feltárt szabályozási hiányosságok, illetve a szabályszerűtlen gyakorlat megszüntetésére fogalmaztunk meg javaslatokat. A javaslatokra az intézkedési terveket az ellenőrzött szervezetek elkészítették, amelyeket az ÁSZ tudomásul vett.

6.5. A helyi nemzetiségi önkormányzatok gazdálkodásának ellenőrzése

A helyi nemzetiségi önkormányzatok ellenőrzésének folytatásával az Állami Számvevőszék (ÁSZ) célja a terület átláthatóságának, és szabályos működésének támogatása, ezáltal a nemzetiségek társadalmi beágyazottságának erősítése. Az ellenőrzések folytatását indokolta a nemzetiségi önkormányzatok gazdálkodásánál korábban feltárt hiányosságok mértéke, amely alapján gazdálkodásuk kockázatos területnek tekinthető. Az ÁSZ az ellenőrzéseivel a külső kontroll és visszajelzés hiányát jelenleg is pótolja. Az ÁSZ a 2015. év január 1-je és december 31-e között 26 számvevőszéki jelentést hozott nyilvánosságra a témában.

Megállapítások

Az 26 önkormányzat ellenőrzéseinek megállapításait tartalmazó számvevőszéki jelentések az 1. számú melléklet 6. pontjában a település nevére kattintva érhetőek el, illetve az ÁSZ honlapjáról (www.asz.hu) letölthetőek.

Következtetések

Az ellenőrzési tapasztalatok rámutattak, hogy a nemzetiségek jogairól szóló törvények megfelelő keretrendszert határoznak meg. A hatályos törvények rendelkezései az önkormányzatok képviselő-testülete által jóváhagyott együttműködési megállapodás megkötésének előírásával biztosították a helyi nemzetiségi önkormányzatok gazdálkodásának, működésének szabályszerű feltételrendszerét. Az ellenőrzések ismét rámutattak, hogy a nemzetiségi önkormányzatok gazdálkodásának szabályossága nagyban függ a gazdálkodási tevékenységét végző hivatal feladatellátásától.

Javaslatok

Javaslatokat foglalmaztunk meg az ellenőrzött szervezetek vezetőinek a jogszabályi keretrendszer előírásainak érvényesítése és a szabályos gazdálkodás elősegítése érdekében az intézkedést igénylő megállapításokra. A legfontosabb javaslat az együttműködési megállapodás jogszabálynak megfelelő tartalmú megkötésére irányult. A javaslatokra az ellenőrzött szervezetek az intézkedési terveket elkészítették, amelyek egy részének lezárása folyamatban van.

TELJESÍTMÉNYÜNK SZÁMOKBAN A JAVASLATOK TEKINTETÉBEN

454 Megfogalmazott javaslatok száma

343 Jegyzőknek tett javaslatok száma

111 nemzetiségi önkormányzatok elnökeinek tett javaslatok száma

6.6. Az országos nemzetiségi önkormányzatok gazdálkodásának ellenőrzése

Az Állami Számvevőszék az országos nemzetiségi önkormányzatok gazdálkodását, továbbá a nemzetiségi önkormányzatokat érintő jogszabályi változásokat figyelembe véve valamennyi országos nemzetiségi önkormányzatra kiterjedő szabályszerűségi ellenőrzéseket folytatott. 2015. évben tizenhárom országos nemzetiségi önkormányzat azonos szempontok alapján történő ellenőrzése zárult le.

Megállapítások

Az Országos Nemzetiségi Önkormányzatok ellenőrzésének megállapításait tartalmazó számvevőszéki jelentések az 1. számú melléklet 7. pontjában a település nevére kattintva érhetőek el, illetve az ÁSZ honlapjáról (www.asz.hu) letölthetőek.

Következtetések

Az ellenőrzéssel érintett időszakban jelentős gazdasági, társadalmi és jogszabályi változások történtek. Új nemzetiségi törvény, új államháztartási törvény lépett életbe, amelyek bevezetésére, alkalmazására a jogszabályi előírások következetes végrehajtására a nemzetiségi önkormányzatok nem tudtak maradéktalanul felkészülni. A nemzetiségi önkormányzatok hivatalai, mint önállóan működő és gazdálkodó költségvetési szervek a szabályszerű működést és szabályos közpénzfelhasználást nem tudták biztosítani. a mellérendeltségi viszonyban lévő nemzetiségi önkormányzatok feladatainak átvállalása nem volt problémamentes.

Javaslatok

Az önkormányzatok és hivatalaik, valamint fenntartott intézmények működése szabályszerűségének javítása érdekében javaslatok kerültek megfogalmazásra az érintett önkormányzatok elnökei, valamint a Hivatalvezetők részére. Az ÁSZ javaslatai többek között a belső kontrollrendszer javítására, a vagyongazdálkodás szabályozottságára, a költségvetéssel és zárszámadással kapcsolatos határidők betartására irányultak. A javaslatokra az ellenőrzött szervezetek az intézkedési terveket elkészítették, amelyek egy részének lezárása folyamatban van.

7. Állami és önkormányzati vagyon feletti tulajdonosi joggyakorlás ellenőrzése

Az ÁSZ a törvényi előírásnak megfelelően egyrészt évente ellenőrzi az állami vagyon feletti tulajdonosi joggyakorlást, másrészt hosszabb idő óta következetesen, különböző szempontok alapján vizsgálja az önkormányzati szféra egyes területeit, szervezeteit. Ennek sorába illeszkednek a kötelező közszolgáltatásokat ellátó önkormányzati tulajdonú gazdasági társaságok 2011 óta végzett ellenőrzései.

7.1. Az állami vagyon feletti tulajdonosi joggyakorlással kapcsolatos tevékenységek ellenőrzés

Az Állami Számvevőszék a törvényi előírásnak megfelelően évente ellenőrzi az állami vagyon feletti tulajdonosi joggyakorlást. Az ÁSZ az ellenőrzött időszakra vonatkozóan három minisztériumnál és négy szervezetnél azt értékelte, hogy a tulajdonosi jogokat gyakorló szervezetek intézkedései, kontrollkörnyezetei, az ellenőrzési és kontrollrendszereik biztosították-e a tulajdonosi joggyakorlási feladatok szabályszerű ellátását.

Közzétételi sorszám és link

15215

Sajtó-összefoglaló

15215-O

Megállapítások

Az állami vagyon feletti tulajdonosi joggyakorlás ellenőrzésének megállapításait tartalmazó számvevőszéki jelentés a bekeretezett közzétételi sorszámra kattintva elérhető, illetve az ÁSZ honlapjáról (www.asz.hu) letölthető. A sajtó számára készített – a főbb megállapításokat is tartalmazó – összefoglaló az „O” megjelölésű linken érhető el.

TELJESÍTMÉNYÜNK SZÁMOKBAN A ELLENŐRZÖTT SZERVEZETEK TEKINTETÉBEN

3 Ellenőrzött minisztérium

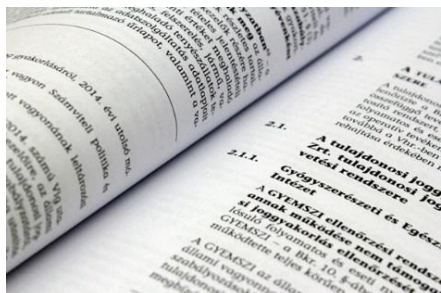
4 Ellenőrzött szervezet

Következtetések

Az állami vagyon feletti tulajdonosi joggyakorlással kapcsolatos feladatokat ellátó szervezetek kontrollkörnyezetének és ellenőrzési rendszerének kialakítása szabályozottabbá vált az előző évhez képest, de a kontrolltevékenységekkel együtt nem biztosították teljes körűen a tulajdonosi joggyakorlási feladatok szabályszerű ellátását.

Javaslatok

Az ÁSZ javaslatot fogalmazott meg az EMMI miniszternek a tulajdonosi ellenőrzésről, az FM miniszternek a számlarend módosításáról, az NFM miniszternek a tulajdonosi joggyakorlással kapcsolatos ügyrendek módosítására és az MNV Zrt.-vel kötött megállapodás módosítására és az alapján a MÁV Zrt.-ben lévő állami vagyon helyes értékének az NFM számviteli nyilvántartásában való rögzítéséről. Az MNV Zrt. vezérigazgatójának javasoltuk a számlarend, a leltározási szabályzat és vagyonnyilvántartási szabályzat módosítását, a vagyon hasznosítására kötött szerződések jogszabályoknak való megfeleltetését, a vagyonkezelésbe adott ingatlanoknak a 0. számlaosztály befektetett eszközei között való teljes körű nyilvántartását és azoknak a mérlegből való kivezetését. Javasoltuk továbbá az NFM-el kötött megállapodás módosítását és a vagyon átadás-átvételről szóló megállapodással összefüggésben feltárt szabálytalanság tekintetében a felelősség tisztázását.

Az NFA elnökének javasoltuk a számviteli politika, a leltározási és leltárkészítési szabályzat módosítását, az ingyenesen tulajdonba adott ingatlanok esetében az elidegenítési tilalom ingatlan-nyilvántartásba történő feljegyzését. Továbbá javasoltuk a vagyonkezelési szerződések jogszabályoknak való megfeleltetését, az államháztartáson belüli szervezet vagyonkezelésébe adott ingatlanok könyvekből történő kivezetését és azok bruttó értékének a 0. számlaosztály befektetett eszközei között való nyilvántartását, az államháztartáson kívüli szervezetek részére vagyonkezelésbe adott földrészletek számviteli nyilvántartásokban történő kimutatását, az önkormányzat vagyonkezelésébe adott ingatlan jogszabálynak megfelelő nyilvántartását. Az MFB Zrt. vezérigazgatójának javasoltuk az SZMSZ-nek a vonatkozó jogszabályokban foglaltakkal való összhangjának megteremtését. Az ÁEEK főigazgatójának javasoltuk a számviteli politika, a számlarend és a vagyonnyilvántartási szabályzat módosítását, az állami vagyonnal való gazdálkodás jogszabály szerinti tulajdonosi ellenőrzését, a vagyon hasznosítására kötött szerződések jogszabályoknak való megfeleltetését, valamint az államháztartáson belüli szervezet vagyonkezelésébe adott ingatlanok könyvekből történő kivezetését és azok bruttó értékének a 0. számlaosztály befektetett eszközei között való nyilvántartását.

A javaslatokra az intézkedési terveket az ellenőrzött szervezetek elkészítették, amelyeket az ÁSZ tudomásul vett.

7.2. Diákhitel Központ Zrt. ellenőrzése

A Diákhitel Központ Zrt. a kormányzati szektorba tartozó, szabályszerűen működő, kiemelt, állam által finanszírozott szervezetek sorába illeszkedik. Feladata a hallgatói hitelrendszer működtetése és a hallgatói hitelek folyósítása, amely a felsőoktatás finanszírozásának részét képezi.

Közzétételi sorszám és link

15106

Megállapítások

Az Diákhitel Zrt. ellenőrzésének megállapításait tartalmazó számvevőszéki jelentés a bekeretezett közzétételi sorszámmra kattintva elérhető, illetve az ÁSZ honlapjáról (www.asz.hu) letölthető. A sajtó számára készített – a főbb megállapításokat is tartalmazó – összefoglaló az „O” megjelölésű linken érhető el.

Sajtó-összefoglaló

15106-O

Következtetések

A Diákhitel Központ Zrt. 2011 és 2013 közötti működése szabályszerűségének ellenőrzése során az Állami Számvevőszék megállapította, hogy a társaság pénzügyi szabályozottsága és a belső kontrollrendszere kisebb hiányosságoktól eltekintve megfelelő volt, vagyongazdálkodása, valamint a tulajdonosi ellenőrzés megvalósítása pedig teljes mértékben megfelelt az előírásoknak.

Javaslatok

Az ellenőrzés megállapításai alapján az ÁSZ a Diákhitel Központ Zrt. vezérigazgatójának fogalmazott meg javaslatokat, amelyek alapján a vezérigazgató intézkedési tervet készített. A javaslatokra az intézkedési tervet az ellenőrzött szervezet elkészítette, amelyet az ÁSZ tudomásul vett.

7.3. Az állami tulajdonban álló erdőgazdasági társaságok vagyongazdálkodási tevékenységének ellenőrzése

Az Állami Számvevőszék valamennyi 100%-os állami tulajdonban álló (22) erdőgazdasági társaságot ellenőrizte, amelyek saját, vagyonkezelésbe és használatba adott földterületen gazdálkodnak. 19 erdőgazdasági társaság az összes hazai erdőterület mintegy 50 százalékát kezeli, három erdőgazdasági társaság pedig a Honvédelmi Minisztérium kezelésében lévő földterületet használ. Az ellenőrzés során a társaságok vagyongazdálkodása, vagyonérték-megőrző és vagyongyarapítási tevékenysége szabályszerűségét értékeltük.

Megállapítások

A 22 erdőgazdasági társaság ellenőrzésének megállapításait tartalmazó számvevőszéki jelentések az 1. számú melléklet 8. pontjában az intézmény nevére kattintva érhetőek el, illetve az ÁSZ honlapjáról (www.asz.hu) letölthetőek.

Következtetések

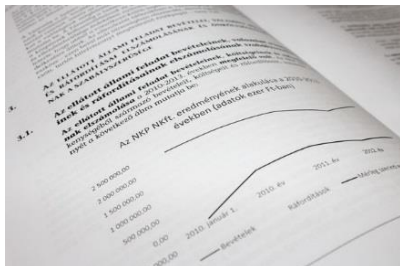
Az ÁSZ az ellenőrzések során több típus, illetve rendszerszintű hibát tárt fel. Az erdőgazdaságoknál nem volt megoldott az általuk kezelt állami vagyon és a saját vagyonuk vagyonelemenkénti, valamint a kezelt vagyonelemek tulajdonosi joggyakorló szerinti elhatárolása. A társaságok vagyonnilyántartása nem biztosította az átláthatóságot és az elszámoltathatóságot. A kezelt vagyont a társaságok nem a jogszabályi előírásoknak megfelelően szerepeltették a mérlegükben, a tulajdonosi joggyakorlók kontrollrendszere nem támogatta a vagyonkezelési tevékenység tárgyának, és a vagyonkezelés díjának teljes körű meghatározását.

Javaslatok

Az ellenőrzés megállapításai alapján a hiányosságok megszüntetése érdekében javaslatokat fogalmaztunk meg az MNV Zrt. vezérigazgatójának, az NFA elnökének, a társaságok vezérigazgatóinak és három társaság esetében a honvédelmi miniszternek. A javaslatokra az ellenőrzött szervezetek az intézkedési terveket elkészítették, amelyek egy részének lezárása folyamatban van.

7.4. Az állami tulajdonban (résztulajdonban) lévő gazdálkodó szervezetek vagyongazdálkodási és gazdálkodási tevékenységének ellenőrzése

Az Állami Számvevőszék témacsoportos ellenőrzés keretében államháztartáson kívüli, kormányzati szektorba sorolt, állami tulajdonban (résztulajdonban) lévő gazdálkodó szervezetek vagyongazdálkodási és gazdálkodási tevékenységét ellenőrizte. 2015-ben hat gazdasági társaság ellenőrzéséről készített jelentést hoztunk nyilvánosságra. A 2010-2013 közötti időszakra kiterjedő ellenőrzések során a tulajdonosi joggyakorlás, a gazdálkodó szervezet vagyongazdálkodási tevékenysége, a vagyonváltozást eredményező döntések szabályszerűsége mellett azt is értékeltük, hogy a kormányzati szektorba sorolt egyéb szervezetek gazdálkodásának a kormányzati szektor hiányára és az államadóságra befolyással lévő elemei megfeleltek-e a jogszabályi előírásoknak.

Megállapítások

A 6 gazdálkodó szervezet ellenőrzésének megállapításait tartalmazó számvevőszéki jelentések az 1. számú melléklet 9. pontjában az intézmény nevére kattintva érhetőek el, illetve az ÁSZ honlapjáról (www.asz.hu) letölthetőek.

Következtetések

A nemzeti vagyon megőrzése, megóvása szempontjából fontos, hogy a közpénzeket az államháztartáson kívül működő szervezetek is átlátható módon használják fel, gazdálkodásuk, működésük szabályszerű legyen. Mindez azért is lényeges, mert az államháztartáson kívüli szervezetek egy része az európai uniós szabályozás értelmében a kormányzati szektorba tartozik, gazdálkodásuk eredménye befolyásolja az államháztartás konszolidált adósságmutatóját, illetve a kormányzati hiányt. Ellenőrzéseink rávilágítottak, hogy a társaságoknak adósságot keletkeztető ügyletei nem voltak. Az elért eredményük összességében nem befolyásolta negatívan a kormányzati hiány alakulását. A vagyon védelmét, a vagyonnal való felelős gazdálkodást biztosító belső kontrollrendszer működését, különösen a tulajdonosi ellenőrzést, valamint a szabályos vagyongazdálkodás feltételeit azonban erősíteni szükséges.

Javaslatok

Az ellenőrzések megállapításai alapján a feltárt hiányosságok, illetve a szabályszerű működés biztosítására fogalmaztunk meg javaslatokat. A javaslatokra az intézkedési terveket az ellenőrzött szervezetek elkészítették, amelyeket az ÁSZ tudomásul vett.

7.5. Önkormányzati hulladékgazdálkodó és távhőszolgáltató társaságok ellenőrzése

Az Országgyűlés az ÁSZ tv. 2011. évi módosításával tette lehetővé, hogy az Állami Számvevőszék ellenőrzései kiterjedjenek az önkormányzati többségi tulajdonú társaságokra is. 2015 évben az ÁSZ 44 gazdasági társaság gazdálkodásának szabályszerűségével kapcsolatos jelentést hozott nyilvánosságra. Az ÁSZ tapasztalatait rendszerbe foglalva megjelentette a „Fókuszban a közszolgáltatás” című tanulmányt.

Tanulmány link

T/391

Megállapítások

A 44 hulladékgazdálkodási és távhőszolgáltató tevékenységet folytató gazdasági társaság ellenőrzésének megállapításait tartalmazó számvevőszéki jelentések az 1. számú melléklet 10. pontjában az intézmény nevére kattintva érhetőek el, illetve az ÁSZ honlapjáról (www.asz.hu) letölthetőek.

„Fókuszban a közszolgáltatás” tanulmány

A lefolytatott ellenőrzések tapasztalatait „A hulladékgazdálkodó és távhőszolgáltató önkormányzati többségi tulajdonú társaságok ellenőrzési tapasztalatai” című tanulmányban összegeztük. A tanulmány a bekeretezett közzétételi sorszámmra kattintva elérhető, illetve az ÁSZ honlapjáról (www.asz.hu) letölthető.

**TELJESÍTMÉNYÜNK SZÁMOKBAN A
JAVASLATOK TEKINTETÉBEN**

260 Megfogalmazott
javaslatok száma

129 A szabályozás
javítására

131 A helytelen vagy
hibás
gazdálkodási
gyakorlat
korrigálására

A tanulmány első kötetében 27 önkormányzati tulajdonú távhőszolgáltató gazdasági társaság 2008-2012. közötti időszakra vonatkozó ellenőrzési tapasztalatai találhatók meg. A tanulmány második kötetében 20 távhőszolgáltató társaság esetében elemeztük a díjak alakulását és a társaságok gazdálkodásában a rezsicsökkentés hatását a 2008-2014. közötti időszakra.

Következtetések

A társaságok célszerű, eredményes és mérhető működésének alapfeltétele a tervezettség. Hosszú távon indokoltnak tartjuk olyan előírások, kritériumok meghatározását, amelyek biztosítják a teljesítmény értékelését. A szolgáltatóktól elvárt célok teljesülése érdekében egyértelmű követelményeket kell állítani a társaságok menedzsmentjével szemben, e teljesítménykritériumok teljesülését pedig folyamatosan monitorozni, értékelni kell. A közszolgáltatások díjainak megalapozott kialakításához elengedhetetlen az előírásoknak megfelelő tartalmú, átlátható díjkalkuláció. A díjhátralékok rendezése alapvető fontosságú a szolgáltatás fenntarthatóságának biztosításához. A vagyon értékének megőrzését veszélyeztette, hogy a vagyonkezelésbe adott eszközök használatáért a társaságok fele nem fizette meg a bérleti díjat.

A tulajdonos önkormányzatok számára pénzügyi kockázatot jelentett a társaságok részére nyújtott nagy összegű közvetlen és közvetett támogatás, illetve a szükségessé váló tőkepótlás.

Tapasztalataink alapján indokolt a tulajdonos által gyakorolt kontrollok megerősítése elsősorban az éves tervezés ellenőrzésével, a teljesítménykritériumok meghatározásával, monitoringjával és értékelésével, a céloktól való eltérés esetén a szükséges intézkedések kikényszerítésével.

Javaslatok

A 44 kiadmányozott jelentés megállapításaihoz kapcsolódó javaslataink száma összesen 260 volt, melyből 173 javaslatot a gazdasági társaságok ügyvezetőjének/vezérigazgatójának, 31 javaslatot az önkormányzatok polgármestere részére, 56 javaslatot a jegyző számára címeztünk.

A gazdasági társaságok ügyvezetőjének/vezérigazgatójának tett javaslatokból 99 a szabályozottságra, 74 a helytelen vagy hibás gazdálkodási gyakorlat korrigálására irányult.

A szabályozottság területén a számviteli politika és a számviteli politika keretében elkészített szabályzatok ellenőrzése nyomán fogalmazódott meg a legtöbb javaslat.

A javaslatokra az ellenőrzött szervezetek az intézkedési terveket elkészítették, amelyek egy részének lezárása folyamatban van.

8. Korlátozott ellenőrzési jogkörrel végezhető ellenőrzések

Az Állami Számvevőszék ellenőrzési tevékenységét alapvetően a törvény által részére előírt, meghatározott gyakorisággal elvégzendő feladatok végrehajtásából eredő kötelezettségek határozzák meg. A korlátozott ellenőrzési jogkörrel végezhető ellenőrzések hatókörét törvény szabályozza. Az Állami Számvevőszék 2015. évben elvégezte a Magyar Nemzeti Bank (MNB) és a pártok és pártalapítványok gazdálkodásának szabályszerűségi ellenőrzését. Az Országgyűlés 2013. évben új törvényt alkotott a választási eljárásról valamint az országgyűlési képviselők választása kampányköltségeinek átláthatóbbá tételéről, törvényi felhatalmazás alapján elvégeztük a kampánypénzek, az időközi országgyűlési képviselő-választási kampányokra fordított pénzeszközök elszámolásának továbbá a 2014. évi választásokra fordított pénzeszközök felhasználásának szabályszerűségi ellenőrzését.

8.1. A Magyar Nemzeti Bank ellenőrzése

A 2012-2013. közötti időszakra kiterjedően értékeltük az MNB működésének, gazdálkodásának, valamint a Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyelete (PSZÁF) 2009-2013. közötti működésének, tevékenysége MNB-be integrálásának a szabályszerűségét.

Közzétételi sorszám és link

15046

Megállapítások

A Magyar Nemzeti Bank működése ellenőrzésének megállapításait tartalmazó számvevőszéki jelentés a bekeretezett közzétételi sorszámmra kattintva elérhető, illetve az ÁSZ honlapjáról (www.asz.hu) letölthető. A sajtó számára készített – a főbb megállapításokat is tartalmazó – összefoglaló az „O” megjelölésű linken érhető el.

Sajtó-összefoglaló

15046-O

Következtetések

Az MNB működése, gazdálkodása 2013-2014. között szabályszerű, a PSZÁF integrációja során az átadás-átvételi eljárás alapvetően jól dokumentált volt. A PSZÁF feladatellátása szabályozott volt, a vizsgálatok lefolytatására vonatkozó egységes eljárásrend hiányában ugyanakkor fennállt a kockázata annak, hogy az ellenőrzési eljárások során nem teljes körűen volt biztosított a jogszabályoknak, belső szabályzatoknak megfelelő működés.

Javaslatok

Javasoltuk a nemzetgazdasági miniszternek, hogy adja ki a jogszabályoknak megfelelő alapító okiratot. Az MNB elnökének a piacfelügyeleti eljárásoknál tapasztalt hiányosságok megszüntetésére, valamint az igazgatási szolgáltatási díj beszedésével kapcsolatban fogalmaztunk meg javaslatot. A javaslatokra az intézkedési terveket az ellenőrzött szervezetek elkészítették, amelyeket az ÁSZ tudomásul vett.

8.2. A pártok, pártalapítványok ellenőrzése

Az ÁSZ törvényi felhatalmazás alapján kétevente ellenőrzi a központi költségvetésből rendszeres támogatásban részesülő pártok és pártalapítványok gazdálkodását. A feltárt hiányosságok bemutatásával támogatja az Országgyűlést a jogszabályi környezet megújításában. Az ellenőrzés lefolytatásával a Számvevőszék eleget tett az ÁSZ tv. 5. § (3), illetve (11) bekezdéseiben foglalt feladatainak.

Megállapítások az ellenőrzött pártokkal kapcsolatban

A 3 párt ellenőrzésének megállapításait tartalmazó számvevőszéki jelentések az 1. számú melléklet 11. pontjában a párt nevére kattintva érhetők el, illetve az ÁSZ honlapjáról (www.asz.hu) letölthetők.

Megállapítások az ellenőrzött pártalapítványokkal kapcsolatban

A 3 pártalapítvány ellenőrzésének megállapításait tartalmazó számvevőszéki jelentések az 1. számú melléklet 12. pontjában a pártalapítvány nevére kattintva érhetők el, illetve az ÁSZ honlapjáról (www.asz.hu) letölthetők.

Következtetések

A pártok és pártalapítványok gazdálkodása szabályszerűségének, a felhasznált közpénzek nagyságának bemutatásával a társadalom objektív képet kapott a szervezetek működéséről. Az ellenőrzés rámutatott a pártok és pártalapítványok gazdálkodásával, valamint az állami költségvetésből származó forrásaik felhasználásával kapcsolatos jó gyakorlatokra és szabálytalanságokra. A pártok gazdálkodásának törvényességi ellenőrzései továbbra is megerősítették, hogy a pártok számviteli és beszámolási rendszerében a Számviteli törvényben és a Párt. törvényben meglévő el-
lentmondások állnak fenn.

A központi költségvetésből rendszeres támogatásban részesülő pártok gazdálkodása törvényességének ellenőrzése során 1 párt nem működött együtt az Állami Számvevőszékkel az adatszolgáltatási kötelezettségének teljesítése során, így az ellenőrzés lefolytatását megghiúsította.

Javaslatok

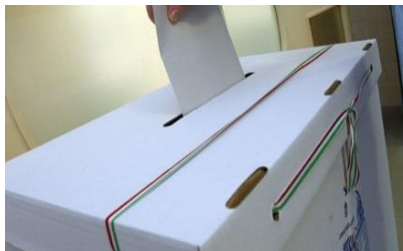
Az ÁSZ az ellenőrzött pártok közül egy párt esetében fogalmazott meg annak elnöke részére javaslatokat, amelyek elsősorban a számviteli hiányosságok megszüntetésére és a korábbi ÁSZ ellenőrzés során tett javaslatok hasznosítására irányultak. Az ellenőrzött pártalapítványok közül két alapítvány esetében kerültek javaslatok megfogalmazásra a kuratórium elnökei részére, amelyek a kuratórium szabályszerű működésére, a gazdálkodás törvényességének biztosítására, a feltárt számviteli hiányosságok megszüntetésére és a korábbi ÁSZ ellenőrzés során tett javaslat hasznosítására irányultak. A párt és a pártalapítvány a javaslatok hasznosítására intézkedési tervet készített, amelyet az ÁSZ tudomásul vett.

TELJESÍTMÉNYÜNK SZÁMOKBAN A PÁRTOK ÉS PÁRTALAPÍTVÁNYOK ELLENŐRZÉSE TEKINTETÉBEN

3	Ellenőrzött párt
3	Ellenőrzött pártalapítvány

8.3. Kampánypénzek ellenőrzése

Az országos képviselőválasztásról szóló törvény az országgyűlési képviselők számát 199 főben határozza meg, akik közül 106 országgyűlési képviselőt egyéni választókerületben választanak. A 2014. évi országgyűlési választás a korábbiakhoz képest új lebonyolítási és finanszírozási rendszerben került megtartásra. Az Országgyűlés a 2013. évben új törvényt alkotott a választási eljárásról valamint az országgyűlési képviselők választása kampányméltóségeinek átláthatóbbá tételéről (Kftv.), amely jól körülhatárolható ellenőrzési feladatokat fogalmazott meg az Állami Számvevőszéknek.

Megállapítások

A képviselethez jutott jelöltek, jelölő szervezetek valamint a kérelemre ellenőrzött jelölő szervezetek ellenőrzésének megállapításait tartalmazó számvevőszéki jelentések az 1. számú melléklet 13. pontjában az ellenőrzés nevére kattintva érhetőek el, illetve az ÁSZ honlapjáról (www.asz.hu) letölthetőek.

Következtetések

Az ellenőrzés eredménye, hogy az ÁSZ által feltárt, a törvényekben meghatározott korlátok és tilalmak megsértését a törvény értelmében szankciók követik. Ennek érdekében a jelentéseket megküldte az ÁSZ a Magyar Államkincstár részére a szükséges intézkedések megtétele érdekében. Így érvényesült, hogy az ellenőrzés által feltárt szabálytalan közpénz felhasználás nem marad következmény nélkül.

Az Állami Számvevőszék jelentéseiben foglalt megállapításai egyértelműen alátámasztották, hogy az elmúlt időszak törvényi változásai növelték a kampánypénzek felhasználásának átláthatóságát, illetve javították az ellenőrzés lehetőségeit. A választási eljárásról és a kampányfinanszírozásról szóló új szabályozások, a bevezetett ellenőrzési szintek és eszközök támogatták, hogy az állampolgárok – egyebek mellett az ÁSZ ellenőrzésein keresztül is – tájékoztatást kapjanak a választási kampányra fordított adóforintok felhasználásáról és feltárhatóak legyenek a szabálytalanságok, törvénysértések, amelyeknek javítása érdekében az ÁSZ minden törvényi lehetőséget kihasznál.

Javaslatok

Az ÁSZ az ellenőrzött egyéni jelöltek és jelölő szervezetek részére javaslatot nem tett. Felhívta a Kincstár figyelmét a feltárt hiányosságokra, továbbá értesítette a médiahatóságot a politikai hirdetésekkel kapcsolatos megállapításokról.

TELJESÍTMÉNYÜNK SZÁMOKBAN A KAMPÁNPÉNZEK ELLENŐRZÉSE TEKINTETÉBEN

106	Egyéni jelöltek
4	Jelölő szervezetek
14	Kérelemre ellenőrzött jelölő szervezetek

8.4. Az időközi országgyűlési képviselő-választási kampányokra fordított pénzeszközök elszámolásának ellenőrzése

Az Állami Számvevőszék a törvényi előírás alapján a választást követő egy éven belül hivatalból ellenőrzi az időközi országgyűlési választáson képviselőjelöltek központi költségvetési támogatás felhasználását, valamint az országgyűlési képviselőre jutott egyéni jelöltek és jelölő szervezeteik az időközi választásra fordított állami és a Párt törvényben meghatározott más pénzeszközök felhasználását. Az egyéni jelölteknek folyósított támogatással való elszámolás ellenőrzését a Kincstár végzi azt megelőzően, hogy az ÁSZ hivatalból ellenőrzi a kampányműködésekre fordított pénzeszközök felhasználását. A 2014. évi országgyűlési választás a korábbiakhoz képest új lebonyolítási és finanszírozási rendszerben került megtartásra.

Az időközi országgyűlési képviselő-választások kapcsán az ÁSZ részére ellenőrzés iránti kérelmet nem nyújtottak be, így a számvevőszéki jelentés az időközi választásokon képviselőre jutott egyéni jelöltek és jelölő szervezeteik ellenőrzéséről készült.

Közzétételi sorszám és link

Sajtó-összefoglaló

15200

Megállapítások

A kampány ellenőrzésének megállapításait tartalmazó számvevőszéki jelentés a bekeretezett közzétételi sorszámmra kattintva elérhető, illetve az ÁSZ honlapjáról (www.asz.hu) letölthető. A sajtó számára készített – a főbb megállapításokat is tartalmazó – összefoglaló az „O” megjelölésű linken érhető el.

15200-O

Következtetések

Az ellenőrzés eredménye, hogy az ÁSZ által feltárt, a törvényekben meghatározott korlátok és tilalmak megsértését a törvény értelmében szankciók követik. Ennek érdekében a jelentéseket megküldte az ÁSZ a Kincstár részére a szükséges intézkedések megtétele érdekében. Így érvényesült, hogy az ellenőrzés által feltárt szabálytalan közpénz felhasználás nem marad következmény nélkül.

Az Állami Számvevőszék jelentésében foglalt megállapításai egyértelműen alátámasztották, hogy az elmúlt időszak törvényi változásai növelték a kampánypénzek felhasználásának átláthatóságát, illetve javították az ellenőrzés lehetőségeit. A választási eljárásról és a kampányfinanszírozásról szóló új szabályozások, a bevezetett ellenőrzési szintek és eszközök támogatták, hogy az állampolgárok – egyebek mellett az ÁSZ ellenőrzésein keresztül is – tájékoztatást kapjanak a választási kampányra fordított adóforintok felhasználásáról és feltárhatóak legyenek a szabálytalanságok, törvénysértések, melynek érdekében az ÁSZ minden törvényi lehetőséget kihasznál.

Javaslatok

Az ÁSZ az ellenőrzött egyéni jelöltek és jelölő szervezetek részére javaslatot nem tett. Felhívta a Kincstár figyelmét a feltárt hiányosságokra.

8.5. A 2014. évi választásokra fordított pénzeszközök felhasználásának ellenőrzése

A választások előkészítésével és lebonyolításával kapcsolatos állami feladatok végrehajtására, a választási szervek tevékenységével összefüggő egyéb költségekre a központi költségvetésből biztosított pénzeszközök felhasználásáról az ÁSZ tájékoztatja az Országgyűlést. Az ÁSZ ellenőrizte a 2014. évben végrehajtott három választásra (az országgyűlési képviselők választására, az Európai Parlament tagjainak választására, a helyi és nemzetiségi önkormányzati képviselők, valamint a polgármesterek választására) fordított pénzeszközök tervezése, felhasználása és elszámolása szabályszerűségét, illetve a választási szervek jogszabályban előírt ellenőrzési kötelezettsége teljesítését.

Megállapítások

Az országgyűlési képviselők választására, az Európa Parlament tagjainak választására, a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek, valamint a nemzetiségi önkormányzati képviselők választására fordított pénzeszközök felhasználása ellenőrzésének megállapításait tartalmazó számvevőszéki jelentések az 1. számú melléklet 14. pontjában az ellenőrzés nevére kattintva érhetőek el, illetve az ÁSZ honlapjáról (www.asz.hu) letölthetőek.

Következtetések

A 2014. évi választásokra fordított összesen 17,3 milliárd Ft közpénzek felhasználása összességében célhoz kötött és szabályszerű volt. A pénzeszközök felhasználásának és elszámolásának utólagos ellenőrzéséről a választási szervek többsége gondoskodott.

9. Utóellenőrzések

A 2011. július 1-jétől hatályos új számvevőszéki törvény előírása szerint az ellenőrzött szervezetek az ÁSZ javaslatainak hasznosítása érdekében intézkedési terv készítésére kötelezettek. A jogszabály rögzítette, hogy az ÁSZ által tudomásul vett intézkedési tervek megvalósítása utóellenőrzés keretében ellenőrizhető, mely egy újabb garanciája annak, hogy az ellenőrzések pozitív elmozdulást eredményezzenek a közpénzügyek rendezettségében. Lezárult a következmények nélküli ellenőrzések korszaka, az ÁSZ ellenőrzési tevékenységében pedig megjelent az önálló utóellenőrzések rendszere.

9.1. A Magyar Posta Zrt. utóellenőrzése

A Magyar Posta Zrt. gazdálkodásának 2011. évi ellenőrzése keretében az ÁSZ a postai liberalizáció és a szabályozási környezet előkészítését, a postai szolgáltatások korszerűsítését, a tulajdonosi joggyakorló és a menedzsment tevékenységét, a beruházási és beszerzési kontrollokat, illetve a vagyongazdálkodást értékelte. A feltárt hiányosságok megszüntetésére az érintett szervezetek jogszabályi kötelezettségüknek eleget téve összeállították intézkedési terveiket, melyet az ÁSZ tudomásul vett. Az utóellenőrzés az intézkedési tervekben előírt feladatok végrehajtásának értékelésére irányult.

Közzétételi sorszám és link	15059	Megállapítások
Sajtó-összefoglaló	15059-O	

Az Magyar Posta Zrt. utóellenőrzésének megállapításait tartalmazó számvevőszéki jelentés a bekeretezett közzétételi sorszámmra kattintva elérhető, illetve az ÁSZ honlapjáról (www.asz.hu) letölthető. A sajtó számára készített – a főbb megállapításokat is tartalmazó – összefoglaló az „O” megjelölésű linken érhető el.

Következtetések

Az ÁSZ 2011. évi ellenőrzésében tett javaslatok maradéktalanul hasznosultak.

9.2. A légszennyezés elleni intézkedések utóellenőrzése

Az ÁSZ 2011-ben értékelte a légszennyezés csökkentése és a klímavédelem körében vállalt nemzetközi kötelezettségek teljesítését, ennek keretében rendszerellenőrzés módszerével értékelte a légszennyezés csökkentéséhez, illetve a klímavédelemhez kapcsolódó célkitűzések teljesülését. Az utóellenőrzés az akkor feltárt hiányosságokra készített intézkedési tervekben előírt feladatok végrehajtását értékelte.

Közzétételi sorszám és link	15069	Megállapítások
Sajtó-összefoglaló	15069-O	

A légszennyezés elleni intézkedések utóellenőrzésének megállapításait tartalmazó számvevőszéki jelentés a bekeretezett közzétételi sorszámmra kattintva elérhető, illetve az ÁSZ honlapjáról (www.asz.hu) letölthető. A sajtó számára készített – a főbb megállapításokat is tartalmazó – összefoglaló az „O” megjelölésű linken érhető el.

Következtetések

Az ÁSZ 2011. évi ellenőrzésében tett javaslatok teljesen vagy részben hasznosultak.

9.3. Az önkormányzatok pénzügyi gazdálkodási helyzetének, szabályszerűségének utóellenőrzése

Az Állami Számvevőszék 2014 decemberében tette közzé összegző jelentését a reprezentatív mintavétel szerint kiválasztott, 2011. évi pénzügyi ellenőrzésben érintett 62 városi önkormányzat jóváhagyott intézkedési tervének végrehajtásáról szóló utóellenőrzésről. 2015. évben az utóellenőrzések folytatódtak 13 kockázatalapon kiválasztott érintett önkormányzat 2012-2013. évi pénzügyi ellenőrzésének utóellenőrzésével. Az utóellenőrzés célja annak megállapítása volt, hogy az ellenőrzött önkormányzatok végrehajtották-e a pénzügyi egyensúlyi helyzet helyreállítása érdekében kidolgozott, és az ÁSZ által tudomásul vett intézkedési tervekben megfogalmazott feladatokat. 2015 októberében lezárult további 10 település Önkormányzatának pénzügyi gazdálkodási helyzetének és szabályszerűségének utóellenőrzése. Az utóellenőrzés megállapításai a 2009 január és 2012 június közötti időszakban az érintett önkormányzatoknál végrehajtott pénzügyi gazdálkodási és szabályszerűségi ellenőrzések intézkedést igénylő megállapításai és javaslatai hasznosulására elkészített intézkedési tervek végrehajtásának értékelésére irányultak.

Megállapítások

Az önkormányzatok pénzügyi gazdálkodási helyzete, szabályszerűsége utóellenőrzésének megállapításait tartalmazó számvevőszéki jelentések az 1. számú melléklet 15. pontjában az ellenőrzés nevére kattintva érhetőek el, illetve az ÁSZ honlapjáról (www.asz.hu) letölthetőek.

Következtetések

A települések önkormányzatainak ellenőrzési megállapításai alapján – a helyi és központi intézkedések együttes eredményeként – az önkormányzatok döntő része lépéseket tett a fenntartható pénzügyi stabilitás javítása érdekében, ami fontos mérföldkő az önkormányzati adósságállomány újratermelődésének megakadályozásában. Az önkormányzatok az intézkedési terveikben előírt időszerű feladatok határidőben történő teljes körű végrehajtásával azonnali lépéseket tettek a pénzügyi stabilitás és a fizetőképesség fenntarthatósága feltételeinek javítása, valamint az adósság újratermelődésének megakadályozása érdekében, továbbá a gazdálkodásra vonatkozó szabályozásbeli hiányosságok felszámolása érdekében is érdemi intézkedéseket tettek. Azon önkormányzatoknál, amelyek a vállalt intézkedéseket nem, vagy nem határidőben hajtották végre, magas a pénzügyi kockázat az önkormányzat pénzügyi egyensúlya, szabályozott szervezeti működése és gazdálkodása biztosítása tekintetében.

10. Tanácsadói és elemzői tevékenység

Tanácsadói és elemző tevékenységével az ÁSZ stratégiai célja, hogy átláthatóbbá és eredményesebbé tegye a közpénzek felhasználását és hozzájáruljon a közszolgáltatásokat biztosító intézmények és rendszerek hatékonyabb működéséhez, „a jó kormányzás”, a jól irányított állam megvalósulásához. Az ÁSZ ezen tevékenységét hangsúlyozva, az Országgyűlés a 34/2015. (VII. 7.) számú határozatában támogatta, hogy a közpénzekkel és közvagyonnal való gazdálkodásban érintett szervezetek tekintetében az Állami Számvevőszék szélesítse a vezetői rendszerekre vonatkozó tanácsadó tevékenységét és támogassa az etikus közpénzügyi vezetőképzést. Az ÁSZ elemzésekkel segíti a Költségvetési Tanács (KT) munkáját, és ellenőrzési feladatköréhez kapcsolódóan elemzéseket is készít. Az ÁSZ tanácsadó tevékenységének egyik ismérve, hogy véleményezi a költségvetési törvényjavaslatot is.

10.1. A központi költségvetési javaslat véleményezése

Az Ász tv. előírása alapján az ÁSZ az Országgyűlés számára véleményt ad a Magyarország központi költségvetéséről szóló törvényjavaslat megalapozottságáról, a bevételi előirányzatok teljesíthetőségéről.

Mi a különbség a vélemény és a jelentés között?

A központi költségvetés sajátos ellenőrzése, melynek során intézkedést igénylő megállapítások nem születnek. Az ellenőrzésről kiadott Országgyűlésnek szóló vélemény felhívja a figyelmet, hogy a költségvetési törvény elfogadása előtt milyen feladatokat szükséges még elvégezni, illetve milyen módosításokat célszerű a törvényjavaslatban átvezetni annak érdekében, hogy az Országgyűlés egy, az államadósság-csökkentési követelményt és az egyéb egyensúlyi követelményeket megbízhatóbban teljesítő költségvetési törvényt fogadhasson el a zárószavazáskor.

A vélemény kialakításának szempontrendszere

Az ÁSZ a központi költségvetés véleményezésével a központi költségvetés egy adott állapotáról mondott véleményt azzal a céllal, hogy az Országgyűlés a még hiányzó törvények megalkotásával, illetve módosító javaslatok elfogadásával megalapozott, reálisan felmerülő kockázatokat kezelni tudó költségvetést fogadjon el.

Az ellenőrzés alapján az ÁSZ véleménye, hogy a költségvetés megfelelt az Alaptörvényben meghatározott államadósság szabálynak, valamint az államháztartásról szóló jogszabályok előírásainak. Az ellenőrzéssel az ÁSZ felhívta a figyelmet a költségvetési kockázatokra is, valamint az ellenőrzéshez kapcsolódóan végzett elemzéseivel támogatta a KT munkáját.

Hasznosulás

A Vélemény a költségvetési törvényjavaslat vitája során hasznosult. A véleményt az országgyűlési képviselők megkapták. Az Országgyűlés a költségvetési törvényjavaslatot az ÁSZ erről szóló véleményével együtt tárgyalta. Az ÁSZ elnöke expozében ismertette az ÁSZ véleményét az Országgyűlés plenáris ülésén.

10.2. A Költségvetési Tanács feladatellátásának támogatása

Az ÁSZ elnöke a Költségvetési Tanács tagjaként a Stabilitási törvényben meghatározottak szerint a 2015-ös évben is elemzésekkel, ellenőrzési megállapításokkal támogatta a KT feladatellátását. Az ÁSZ költségvetés véleményezéssel kapcsolatos ellenőrzési tapasztalatai hasznosultak a KT döntéseinek megalapozása során.

Elemzés link

T/388

■ Elemzés a Költségvetési Tanács részére a 2015. I. félévi költségvetési folyamatokról

Magyarország gazdasági stabilitásáról szóló 2011.évi CXCV. törvény (Gst.) értelmében a Költségvetési Tanács félévente véleményt nyilvánít a központi költségvetésről szóló törvény végrehajtásának helyzetéről és az államadósság várható alakulásáról.

Mi az elemzés?

A közzféra, a közpénzfelhasználás kiemelt jelentőségű területeinek feltérképezése, belső és külső összefüggéseinek feltárása, a szabályozási, működési és strukturális változások, tendenciák felmérése, hatásai értékelése céljából készített dokumentum.

Az összegző elemzések egyes ellenőrzésekhez kapcsolódóan adnak helyzetértékelést az adott területről, és ez alapján fogalmaznak meg különböző felvetéseket és kérdéseket. A feltáró elemzések ellenőrzéshez nem kapcsolódó – elsősorban az ellenőrzési témaválasztásban és a féléves ellenőrzési tervek elkészítésében – hasznosulnak. Az ÁSZ ezen felül a Költségvetési Tanács munkájának támogatása keretében is készít elemzéseket.

Az Állami Számvevőszék az ÁSZ elnökének a KT tagjaként ellátandó feladatait – a Gst. rendelkezései alapján – a KT által tárgyalt kérdésekhez kapcsolódó elemzésekkel, és azoknak a KT rendelkezésére bocsátásával segíti. Az elemzés célja, hogy a 2015. első félévi költségvetési és makrogazdasági adatok alapján bemutassa, hogy a költségvetés mely jelentősebb előirányzatai esetében várható az év végére túlteljesülés vagy alulteljesülés, majd ennek alapján rámutasson a 2015. évi költségvetési hiánycél teljesülésének és az államadósság-szabály teljesülésének a kockázataira.

Elemzés a 2014. évi költségvetési folyamatok makrogazdasági összefüggéseiről

Az elemzés – az ÁSZ tanácsadó szerepével összhangban – arra keresi a választ, hogy a 2014 évi zárszámadás kapcsán a bevételek alakulását milyen gazdasági tényezők alakították, a költségvetési kiadások milyen gazdasági, társadalmi változásokat eredményeztek, valamint a költségvetési egyenleg milyen összefüggések eredményeként lett a tervezettnél kedvezőbb. Az elemzés elkészítéséhez hazai és nemzetközi statisztikai adatok is felhasználásra kerültek. A gazdasági, társadalmi összefüggések bemutatása érdekében az elemzés nem szorítkozik egyetlen év adataira, hanem a középtávon jelentkező tendenciákra is felhívja a figyelmet. A tanulmány megállapítja, hogy a gazdasági növekedés szerkezete 2014-ben kiegyensúlyozottabbá vált. Míg korábbi két évben az export volt a gazdaság motorja, addig 2014-ben a beruházások 11,7%-os növekedése, valamint a háztartási fogyasztás 1,7%-os bővülése is hozzájárult a GDP növekedéséhez. A háztartások anyagi helyzetét jelentős mértékben javította a lakossági hitelek tisztességtelen többletterheinek visszamenőleges rendezése. A devizahitelek forintosítása által az érintettek megszabadultak a devizahitelekkel járó árfolyam-kockázattól.

Az újraelosztási arány annak ellenére magas volt, hogy a társadalombiztosítási és jóléti szolgáltatásokra fordított kiadások aránya 2014-ben tovább csökkent. E mögött azonban nem az általános megszorítás, hanem egy paradigmaváltás áll: az állam a „segély helyett munka” elvének alkalmazása, a Munkahelyvédelmi Akcióterv keretében nyújtott adó- és járulékkedvezmények, a gyermekek utáni adókedvezmény kiterjesztése révén és nem a jóléti kiadások növelésével támogatja az érintetteket. A költségvetés gazdasági célú kiadásainak jelentős emelkedése a kormányzat aktívabb gazdasági szerepvállalását és az uniós források nagyobb arányú felhasználását tükrözi.

10.3. Az ÁSZ tanácsadó tevékenységének támogatása

Az ÁSZ fontos küldetése, hogy tapasztalatai alapján a törvényben meghatározott tanácsadó tevékenysége keretében támogassa a potenciális ellenőrzöttet. Az Állami Számvevőszék által készített elemzések elsősorban az ÁSZ tanácsadói tevékenységében hasznosulnak, több esetben alapul szolgálhatnak az ellenőrzési témaválasztáshoz is. A számvevőszéki ellenőrzések eredményeként kiadott jelentések kiinduló pontot adhatnak az adott témára vonatkozó átfogó, összegző elemzés elkészítéséhez.

Az elemzések és tanulmányok számokban

Tanácsadó tevékenysége keretében az Állami Számvevőszék 2015-ben 26 elemzést, tanulmányt hozott nyilvánosságra. Az elemzések és tanulmányok a 2. számú mellékletben a publikáció címére kattintva érhetőek el, illetve az ÁSZ honlapjáról (www.asz.hu) letölthetőek.

Az ÁSZ honlapján közzétett elemzések között kiemelendők a 2014. év, illetve a 2015. első félév költségvetési folyamatairól, azok makrogazdasági összefüggéseiről készült elemzéseken túl a 2014. évi integritás felmérés eredményeit a különböző intézménycsoportokban bemutató elemzések, valamint a 2007-2013. évi EU költségvetési időszakban Magyarország részére juttatott közösségi támogatások összefoglaló bemutatásáról, értékeléséről készült tanulmány.

2015-ben az ÁSZ összegező tanulmányt készített például az önkormányzati belső kontrollrendszer ellenőrzésének tapasztalatairól, az állami felsőoktatási intézmények gazdálkodásáról és működéséről is.

A hulladékgazdálkodó és távhőszolgáltató önkormányzati többségi tulajdonú társaságok ellenőrzési tapasztalatairól szóló anyagban a rezsicsökkentés hatásait elemezték a számvevőszéki szakértők.

A tanácsadói tevékenység támogatása keretében 2015-ben az országos önkormányzati érdekszövetségek vezetői is konzultáltak az ÁSZ elnökével, alelnökével az önkormányzati alrendszert érintő aktuális kérdésekről. A tanácsadó tevékenység keretében 2015 júniusában lezajlottak az immár hagyományosnak tekinthető szakmai találkozók az ÁSZ vezetői és a magyarországi történelmi egyházak között.

10.4. Versenyképesség fokozásával kapcsolatos tanulmányok

Magyarország Alaptörvénye közpénzügyi fejezetének a középpontjában a GDP-arányos államadósság csökkentésének a kötelezettsége áll. Az Állami Számvevőszéknek alapvetően az adósságmutatató számlálójával, azaz az államadósság alakulásával kapcsolatosan vannak feladatai. A közpénzek eredményes és gazdaságos felhasználása azonban – ha áttételeken keresztül is, de – hozzájárul a GDP növekedéséhez. Ezért az ÁSZ tanulmányok sorozatának elkészítésével törekszik annak meghatározására, hogy ellenőrzései révén hogyan tudná leginkább pozitívan befolyásolni a GDP-nek az alakulását.

Versenyképesség fokozása

A 2014-ben elkészült első tanulmány általában mutatta be, hogy a számvevőszéki ellenőrzések miként tudnak hozzájárulni a magyar gazdaság versenyképességének javulásához. Az idén elkészült tanulmányok négy kiemelt területen (tudás megszerzése és hasznosítása, beruházások, olcsó energia) elsősorban azt próbálták feltérképezni, hogy melyek azok az ellenőrzési fókuszok, amelyek esetében az ellenőrzések a legnagyobb hozzáadott értéket eredményezhetik a versenyképesség és ezen keresztül a gazdasági növekedés szempontjából.

A **tudás megszerzése és hasznosítása** tárgykörében készült tanulmány részletesen feltárta, hogy képzés (ideértve a szakképzést, a felsőfokú képzést és a felnőttképzést is) és a kutatás-fejlesztés hasznosulásának nyomon követéséhez szükséges monitoring rendszerek – a jogszabályi előírások ellenére – nem épültek ki teljes körűen, illetve nem adnak megbízható képet a hasznosulási folyamatokról. A kutatás-fejlesztési terület kapcsán a tanulmány azt fogalmazta meg, hogy ellenőrzésnek elsősorban a kutatási eredmények gyakorlati hasznosulására célszerű fókuszálnia.

A **beruházásokkal** foglalkozó tanulmány egyrészt feltárta, hogy 2008-at követően a beruházások visszaesése részben arra volt visszavezethető, hogy a korábbi beruházási konstrukciók fenntarthatatlanok voltak. Másrészt bemutatta, hogy 2013-tól a beruházások gyors növekedése az EU-pénzek nagyarányú felhasználásának volt köszönhető. Mindkét megállapítás arra hívta fel a figyelmet, hogy az ÁSZ-nak elsősorban a nagy egyedi beruházások, illetve a beruházás-támogatási konstrukciók előkészített-ségének ellenőrzésére célszerű fókuszálnia.

A **gazdaság olcsó energia ellátását szolgáló intézkedésekről** szóló tanulmány rámutatott a jövőbeni „energiamixet” meghatározó beruházások előkészítettsége ellenőrzésének fontosságára. Emellett a számvevőszéki ellenőrzés célszerű fókuszterülete lehet az a nemzeti szabályozási környezet, amely az energia tényleges árának több mint felét adók, díjak formájában meghatározza. A versenyképesség, az energiabiztonság és a klímavédelem szempontjából egyaránt fontos az energiahatékonyság növelését szolgáló stratégiák, cselekvési programok megvalósítása, így ezt is célszerű az ellenőrzés fókuszterületévé tenni.

10.5. A pénzügyi tudatosság erősítése

Az ÁSZ az elmúlt években társadalmi felelősségvállalásának kiemelt területévé tette a magyar lakosság pénzügyi kultúrájának fejlesztését. Ezt az Országgyűlés megerősítette azzal, hogy 41/2014. (XI. 13.) határozatában elismeri és támogatja az intézmény társadalmi szerepvállalását a pénzügyi kultúra fejlesztésében.

Mit jelent az önteszt?

Az önteszt a közpénzek felhasználásával működő szervezetek, intézmények feladatellátása, illetve belső kontrollrendszere szabályszerűségének felmérését, értékelését támogató olyan, az adott működési és szabályozási környezetre, illetve a feladatok sajátosságaira tekintettel kialakított kérdéssor, amelyet az érintettek önkéntes alapon, saját hasznosulásukra tölthetnek ki. Az önteszt alkalmas arra, hogy kitöltői képet alkothassanak saját működésük szabályozottságáról, belső kontrollmechanizmusaik állapotáról, továbbá eredményesen használható a hibák, hiányosságok, kockázatok feltárására, és a javítási lehetőségek beazonosítására.

A Pénzügyi, közpénzügyi kultúra fejlesztése

Az ÁSZ aktív kezdeményezőként, ellenőrzési tapasztalatait felhasználva, erős szakmai-tudományos háttérével egyfajta katalizátor-szerepet, szakmai-tudományos támogató funkciót tölt be a pénzügyi, közpénzügyi kultúra fejlesztésében. Az Állami Számvevőszék értelmezésében a pénzügyi kultúra a pénzügyi ismeretek és képességek olyan szintje, amelynek segítségével az egyének képesek a tudatos és körültekintő döntéseikhez szükséges alapvető pénzügyi információkat azonosítani, majd azok megszerzése után azokat értelmezni, és ez alapján döntést hozni, felmérve döntésük lehetséges jövőbeni pénzügyi illetve egyéb következményeit. 2015-ben a Számvevőszék e területen indított, legjelentősebb projektje a pénzügyi kultúra programokra vonatkozó, kérdőíven alapuló felmérés lefolytatása volt. A kutatás célja a hazai pénzügyi kultúra, pénzügyi tudatosság fejlesztési kezdeményezések feltérképezése és értékelése, a hazai képzési rendszerek, programok jellemzőinek, hiányosságainak feltárása volt. A felmérés során kialakított 110 elemű adatbázis a pénzügyi kultúra fejlesztés területének legfontosabb szereplőit tartalmazza, akiket kérdőíves felméréssel kerestünk meg. Az eredmények publikálására 2016. I. félévben került sor.

Önteszt rendszer

A közpénzekkel való hatékony és fegyelmezett gazdálkodás elősegítése érdekében az ÁSZ öntesztekkel támogatja és fejleszti a közpénzt felhasználó szervezetek, intézmények szabályos működését.

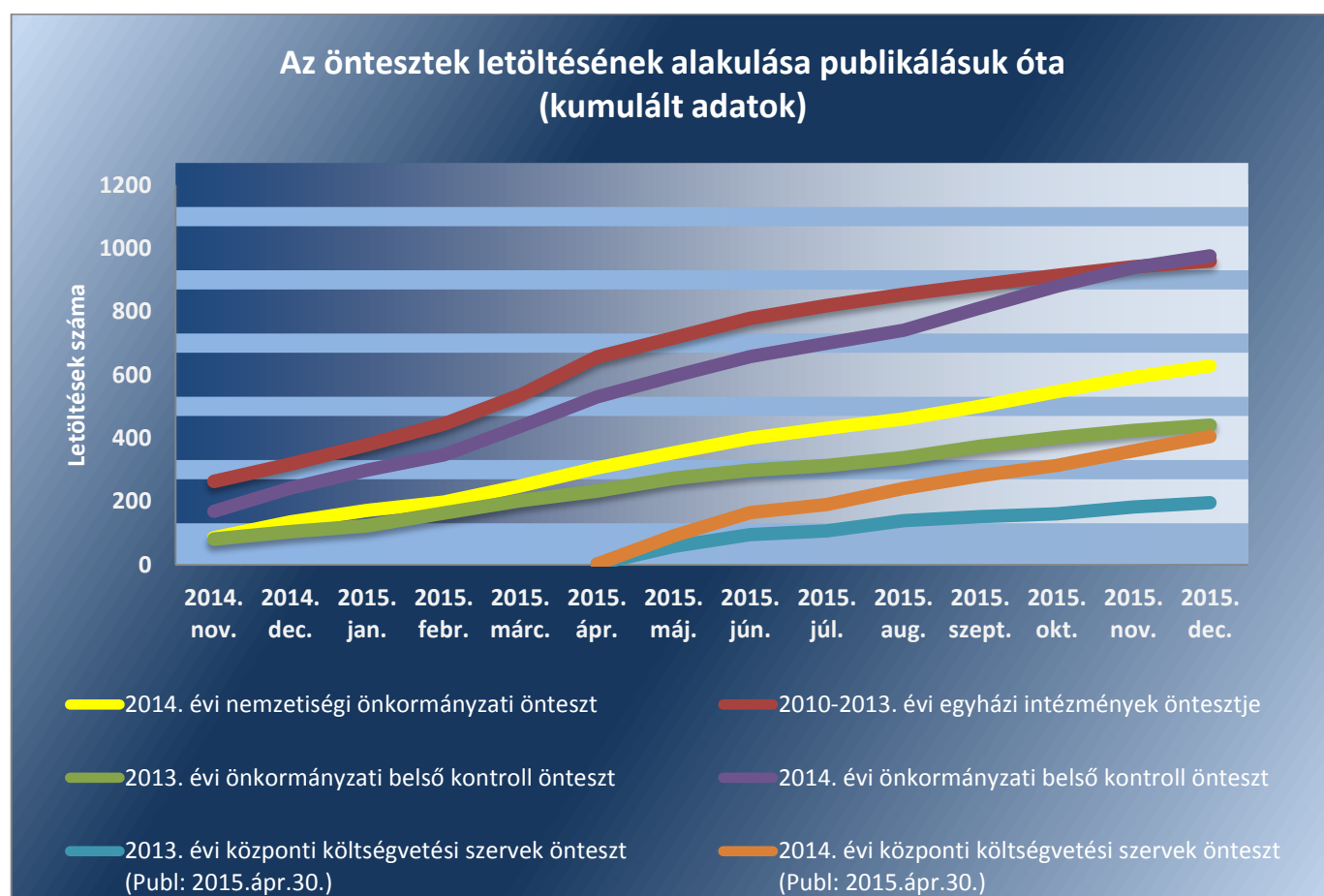
Az öntesztek kitöltése önkéntes alapon, az érintettek saját hasznosulására történik. Célja, hogy kitöltőik képet alkothassanak saját működésük szabályozottságáról, belső kontrollmechanizmusaik állapotáról.

A teszt továbbá eredményesen használható adott működési, feladat ellátási környezetben a hibák, hiányosságok, kockázatok feltárására, és a javítási lehetőségek beazonosítására is.

Az ÁSZ 2014-ben az önkormányzati belső kontrollra, a nemzetiségi önkormányzatokra, és az egyházi intézményekre vonatkozóan dolgozott ki önteszteket, amelyek körét 2015. áprilisban a központi költségvetési szervek működésére vonatkozó öntesztekkel egészítette ki.

Az érintettek az önteszteket az ÁSZ honlapján történt publikálásuk óta folyamatosan növekvő számban töltik le, amely eredményes hasznosulásról tanúskodik. Az öntesztek letöltési adatait a publikálásuk óta eltelt teljes időszakra vonatkozóan a 24. ábra szemlélteti.

24. ábra

A Pénzügyi Szemle, az ÁSZ közpénzügyi szakfolyóirata

Az Állami Számvevőszék gondozásában jelenik meg a Pénzügyi Szemle kétnyelvű közpénzügyi szakfolyóirat, amelyhez szorosan kapcsolódik a Pénzügyi Szemle Online (PSZ Online) internetes oldal. Folyóiratunk 2015-ben a recenziókat nem számolva három rovatban 31 cikket közölt, amelyek fókusztemája kockázatmenedzsment, a térség beruházási rátáinak alakulása, pénzügyi „innovációk” és fiskális politika volt.

A tavalyi év kiemelkedő eredményének tekinthető, hogy a folyóirat 2016. januárjában megkapta a Web of Science adatbázis „the Emerging Sources Citation (ESCI)” elnevezésű indexet, amelynek köszönhetően tartalma kereshetővé és idézhetővé válik a legrangosabb nemzetközi az adatbázison keresztül.

Az időszak alatt 5025 egyedi látogató kereste fel a Pénzügyi Szemle magyar, míg 1438 látogató az angol oldalát, összesen 10564 letöltés történt. A PSZ Online oldalán ez időszakban 135 új hír jelent meg, az időszaki egyedi látogatók száma pedig 41732 fő volt az oldalon.

10.6. Állammenedzsment megújítása

Az Állami Számvevőszék többségi állami és önkormányzati tulajdonban lévő gazdasági társaságok körében végzett ellenőrzései rávilágítottak arra, hogy a nem megfelelő vezetésnek, illetve a nem elégséges tulajdonosi kontrollnak súlyos következményei lehetnek. A rendszerszintű megoldások elmaradása nehéz helyzetbe hozhatja a költségvetést, illetve az állampolgárok mindennapi életük során érezhetik a káros hatásokat. A gazdasági társaságok irányítási rendszerében jelentős javulásra van szükség ahhoz, hogy az állam jó tulajdonosként működhessen.

A 2011-2015 között az ÁSZ fontos ellenőrzési tapasztalatokkal gazdagodott a többségi állami vagy önkormányzati állami tulajdonban lévő gazdasági társaságok ellenőrzései során. Ellenőrzéseink rávilágítottak arra, hogy az irányítás hiányosságai számos területen veszteséget eredményezhetnek, amelyek lehetnek pénzügyi, erkölcsi illetve bizalmi jellegűek. A közpénzfelhasználás célszerűségének és eredményességének javítása érdekében intézményünk több alkalommal ismertette ellenőrzési tapasztalatait és következtetéseit. Ezek fő üzenete, hogy egyértelmű célkitűzésekre, eredményes gazdálkodásra és folyamatos tulajdonosi ellenőrzésre, és nem utolsósorban a társaságok menedzsmentjének megújulására van szükség, ami együtt járhat a bérezési rendszer újragondolásával is. A 2015. június 17-i kormányülésen és a 2015. augusztus 25-i kormányzati értékelő konferencián az ÁSZ elnöke részletes tájékoztatást adott az ÁSZ vonatkozó tapasztalatairól, javaslatairól. Felvetéseink a Kormány részéről visszhangra találtak: a Kormány 2015. szeptemberi határozata a többségi állami tulajdonú vállalatok vezetői kinevezési rendszerének átalakításáról döntött.

A határozatban szerepel, hogy a Kormány elkötelezett a többségi állami tulajdonú gazdasági társaságok átlátható, hatékony és gazdaságos működési feltételeinek kialakításában, továbbá – az Állami Számvevőszék elnökének javaslatára – elkötelezett abban is, hogy a többségi állami tulajdonú gazdasági társaságok vezetőinek tevékenységét folyamatosan értékelni kell a szabályosság, eredményesség, gazdaságosság szempontjából. A határozat azt is leszögezi, hogy az állami gazdasági társaságok vezetőinek szigorú etikai és integritás elveknek kell megfelelniük. A határozat kiemeli, hogy meg kell erősíteni a tulajdonosi jogok gyakorlójának a megrendelő, felügyelő, illetve az eredményességet értékelő képességét, tevékenységét is.

A Kormány továbbá figyelembe vette az Állami Számvevőszék javaslatát, hogy az állami tulajdonú társaságok esetében a teljesítmény értékelésen alapuló vezetői juttatásokat és követelményeket közelíteni szükséges a piaci vezetői bérekhez és követelményekhez, továbbá a jelenlegi prémiumok jelentős részét be kell építeni az alapbérbe. A vezetői tevékenység értékeléséhez használt szempontrendszer részét kell, hogy képezze a vagyon megőrzésének eredményessége; a szabályszerű működés biztosítása és a személyi-szervezeti integritás; a kitűzött eredményességi elvá-

rások teljesítése és a szolgáltatási szerződésekben meghatározott minőség biztosítása. A határozat része, hogy a veszteséges állami társaságok vezetői semmilyen pluszjuttatásban nem részesülhetnek.

10.7. Integritás felmérés/projekt

A megelőzésen alapuló korrupció elleni küzdelem leghatékonyabb módja a korrupciós kockázatok feltárása és a velük szembeni védetség kialakítása. A közintézmények számára pedig az integritás jelenti a védetséget, amely a korrupció megelőzését szolgáló intézményi immunrendszert erősíti meg. A preventív jellegű megközelítés fő kérdése, hogy egy szervezet be tudja-e azonosítani a korrupciós veszélyeztetettséget és rendelkezik-e olyan védelmi rendszerrel, amely ellenállóvá teszi, mind a szervezetet, mind az egyént. Ezek megválaszolását segíti az ÁSZ Integritás felmérése, amelyet 2011 óta minden évben lefolytattunk.

A magyar modell

Az ÁSZ a holland számvevőszékkel együtt megvalósított Twinning-Light projekt során elsajátított kockázat felmérési ismeretek alapján kialakította a 2009-ben indított Integritás Projekt módszerét. A holland módszer adaptálásával, továbbfejlesztésével, és az egész magyar közsférára való kiterjesztésével egy „magyar modellt” alakított ki az egyes intézmények szervezeti integritásának erősítésére, a korrupciós kockázatok és azok kezelésére kiépült kontrollok szintjének feltérképezésére. A „magyar modell” elősegíti egy olyan korrupció ellenes eszközrendszer meghonosítását, amelyben a prevenció előtérbe helyezésével a közintézmények vezetői köteleződnek el olyan értékek mellett, és alakítanak ki egy olyan belső működési környezetet, amelyek révén szervezetüket és annak dolgozóit meg tudják védeni a korrupció veszélyeivel szemben. Az ellenőrző szervek és a hatóságok mellett így a korrupció elleni küzdelemben megjelenik egy elkötelezett, közpénzt felhasználó szélesebb vezetői réteg is.

Az ÁSZ Integritás projektjét szimbolizáló három kutya intézményünk korrupció elleni szerepvállalásának jellegére utal: az ÁSZ „örködik” a közpénzek felhasználása felett, „jelzi” az előforduló problémákat és a helyes irányba „tereli” a közintézmények gazdálkodását.

Elsőként elterjesztettük a korrupció elleni védelmet biztosító integritásközpontú működés szempontrendszerét, felméréseket, elemzéseket készítettük. Öntesztetekkel támogattuk a közsféra szervezeteit, ráirányítottuk a figyelmet a megismert jó gyakorlatokra, konferenciákat és szemináriumokat szerveztünk. Most pedig már ellenőrizzük is szervezeti integritást biztosító kontrollok kialakítását és működtetését.

A 2015. évi Integritás felmérés főbb eredményei

A 2015. évi önkéntes adatfelvételben minden eddiginél több, 2557 szervezet vett részt. Az első, 2011. évi adatfelvételhez képest jelentősen (134%) emelkedett a felmérésben résztvevő intézmények száma, amely mutatja, hogy az integritás erősítését illetve a korrupciós kockázatok azonosítását egyre több intézmény a korrupció megelőzésének fontos eszközeként tartja számon. A válaszadó intézmények közül 2172 szervezet csatlakozott az Integritás Támogatók Köréhez.

A részvételi adatokat a 25. ábra szemlélteti.

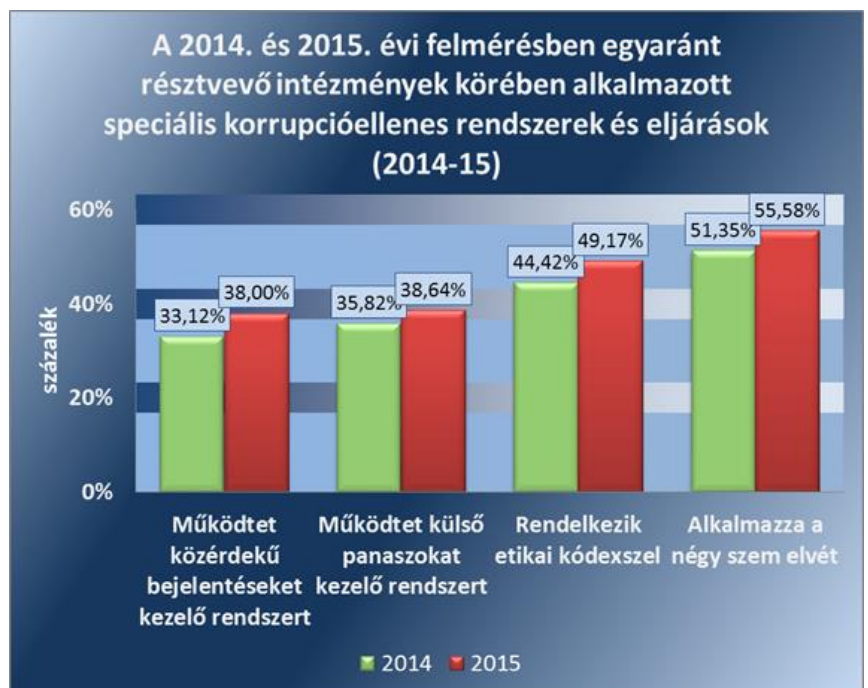
25. ábra

Az összes válaszadóra számított értékek alapján megállapítható, hogy a korrupciós kockázatok mérséklődtek, ugyanakkor a korrupció ellenes kontrollok erősödtek a felmérésben részt vevő intézmények körében 2013 és 2015 között.

A kontrollszint emelkedését eredményezte a speciális korrupcióellenes rendszerek és eljárások alkalmazásának elterjedése. Többek között emelkedett a közérdekű bejelentéseket és a külső panaszokat kezelő rendszereket működtető, az etikai szabályozással rendelkező, és a négy szem elvét alkalmazó szervezetek aránya.

26. ábra

Az integritás felmérés új iránya: gazdasági társaságok

Az Állami Számvevőszék megkezdte egy új eszközrendszer kialakítását, amelynek a feladata az lesz, hogy az állami és önkormányzati tulajdonban lévő gazdasági társaságok korrupciós kockázatait és az azok mérséklésére kiépült kontrollok szintjét felmérje.

Integritás felmérés hasznosítása az ellenőrzési tevékenységben

Az integritás erősítését célzó ÁSZ tevékenység másik fő pillére az intézmények belső kontrollrendszerének, mint az integritás egyik alapjának ellenőrzése, illetve az integritásra vonatkozó szempontok beépítése az ellenőrzési programokba. Az ÁSZ 2014 óta számos ellenőrzési programjába építette be a korrupciós veszélyeztetettség és a kontrollok kiépítettségének meghatározására szolgáló eszközöket. Az ÁSZ integritáshoz kapcsolódó megállapításai a számvevőszéki jelentésekben is megjelentek.

A SZERVEZET MŰKÖDÉSE, FEJLESZTÉSE

2011-ben az Országgyűlés megerősítette a magyar legfőbb pénzügyi-gazdasági ellenőrző szervezet, az Állami Számvevőszék függetlenségi garanciáit, összhangban az új alaptörvény közpénzügyi részeinek kiszélesítésével. Ezzel egy időben az ÁSZ szervezeti megújítása is megkezdődött az elszámoltathatóság, átláthatóság, a minőségirányítás és etikai elvárások, valamint a számvevőszéki hasznosság szempontjából. Az Állami Számvevőszék stratégiájában megfogalmazásra került, hogy segíti az integritás alapú, átlátható és elszámoltatható közpénzfelhasználás megteremtését, elkötelezett híve a minőségközpontú működésnek és törekszik az ellenőrzési tevékenységére jellemző hibák, hiányosságok megelőzésére, az ellátandó feladatokkal összhangban álló optimális szervezeti felépítés kialakítására. Az ÁSZ valamennyi tevékenységének szerves részét képezi a minőség iránti követelmény, amely beépül a szervezet stratégiájába, kultúrájába, működési eljárásaiba. A legmagasabb szakmai színvonal biztosítása csak a minőségirányítási rendszer és az ellenőrzési módszertan együttes megújulásával képzelhető el. A szervezetfejlesztés első lépéseinek egyike a belső kontrollrendszer megerősítése volt, amely biztosította az ellenőrzések nyomon követését, lehetőséget adott azok megtámogatására, a beavatkozásra és a rendszer-problémák feltárására. Ezzel párhuzamosan megkezdődött a munkafolyamatok áttekintése, újraszervezése, melynek eredményeképpen az ellenőrzési folyamatot mára már jól elkülöníthető szakaszokra tagoltuk, ezzel optimalizálva az erőforrás felhasználást és növelve a jelentések végső megállapításainak objektivitását.

1. A működést támogató szakmai eredmények

A változó kihívásokhoz igazodó szervezeti keretek kiépítése mellett beépült a szervezet stratégiájába, kultúrájába, működési eljárásaiba, tevékenységeibe a minőség iránti követelmény. A hangsúly áthelyeződött a minőségirányított produktumokról az objektív és szakemberű végrehajtást biztosító – a kimenetek minőségét is garantáló – minőségirányított folyamatokra, működésre.

1.1. Módszertani fejlesztés

Az ÁSZ törvény 23. § (1) bekezdésében foglaltak szerint „Az Állami Számvevőszék az általa végzett ellenőrzések szakmai szabályait, módszereit maga alakítja ki, és a kialakított szabályokat nyilvánosságra hozza.” Az ÁSZ a törvényi előírásokat és a Stratégiájában megfogalmazott céljait szem előtt tartva, 2015-ben alapvető módszertani váltást hajtott végre az ellenőrzési célokhoz, feladatokhoz illeszkedő módszertani alapelvek megújításával. Az ÁSZ – a stratégiájának megfelelően – a szervezeti megújítással, a minőségirányítási folyamatai újragondolásával párhuzamosan folyamatosan fejlesztette a módszertanait, és 2015. második felében megkezdte a fokozatos átállást egy új jelentésformátumra.

Az ÁSZ ellenőrzés-szakmai szabályrendszere

A számvevőszéki ellenőrzések módszertani háttérének megújítása az új ÁSZ törvény 2011. évi elfogadásával kezdődött meg. Az irányadónak tekintett nemzetközi szakmai standardok hierarchiájának kialakítása 2011-2012-ben zajlott le, mely egyúttal a folyamatos építkezés időszaka volt a standardok hazai alkalmazására. A számvevőszékek nemzetközi szervezete, az INTOSAI 2013-ban fogadta el a számvevőszéki ellenőrzések alapelveit ellenőrzési típusonként és a módszertani dokumentumok hierarchiába rendezését. Szervezetünk 2013-2014-ben felkészült az általános és egyes ellenőrzési típusokra vonatkozó ellenőrzési alapelvek kidolgozására. Az ellenőrzési alapelvek megújításával és 2015. júliusban történő bevezetésével lezárult az alapvető módszertani váltás.

Az ÁSZ ellenőrzés-szakmai szabályrendszerét a 27. ábra mutatja be.

27. ábra

A számvevőszéki ellenőrzés-szakmai szabályok rendszere				
Az ellenőrzés-szakmai szabályok elméleti alapját kitöltő dokumentumok rendszere				Irányadó ISSAI
I. szint	Lima Nyilatkozat			ISSAI 1
II. szint	A Számvevőszék működésére vonatkozó alapelvek	A függetlenséget biztosító garanciális elemek		ISSAI 10
		Az átláthatóság és elszámoltathatóság számvevőszéki alapelvei		ISSAI 20
		Etikai alapelvek		ISSAI 30
		A minőségirányított működésre vonatkozó alapelvek		ISSAI 40
		A számvevőszéki munka hasznosulására vonatkozó alapelvek		ISSAI 12
III. szint	A számvevőszéki ellenőrzés alapelvei	A számvevőszéki ellenőrzés alapelvei	Általános ellenőrzési alapelvek	ISSAI 100
			A pénzügyi ellenőrzés alapelvei	ISSAI 200
			A teljesítmény-ellenőrzés alapelvei	ISSAI 300
			A megfelelőségi ellenőrzés alapelvei	ISSAI 400
	Módszertani útmutatók		Módszertani útmutató a pénzügyi ellenőrzéshez	ISSAI 1000
			Módszertani útmutató a teljesítmény-ellenőrzéshez	ISSAI 3000, 3100, 3200
			Módszertani útmutató a megfelelőségi ellenőrzéshez	ISSAI 4000, 4100
			Egyéb útmutatók	Egyéb INTOSAI útmutatók*

*Egyéb négy számjegyű INTOSAI útmutatók

	<u>A számvevőszéki ellenőrzés általános alapelvei</u>
	<u>A megfelelőségi ellenőrzés alapelvei</u>
	<u>A teljesítmény-ellenőrzés alapelvei</u>

A 2015. évi módszertani fejlesztés

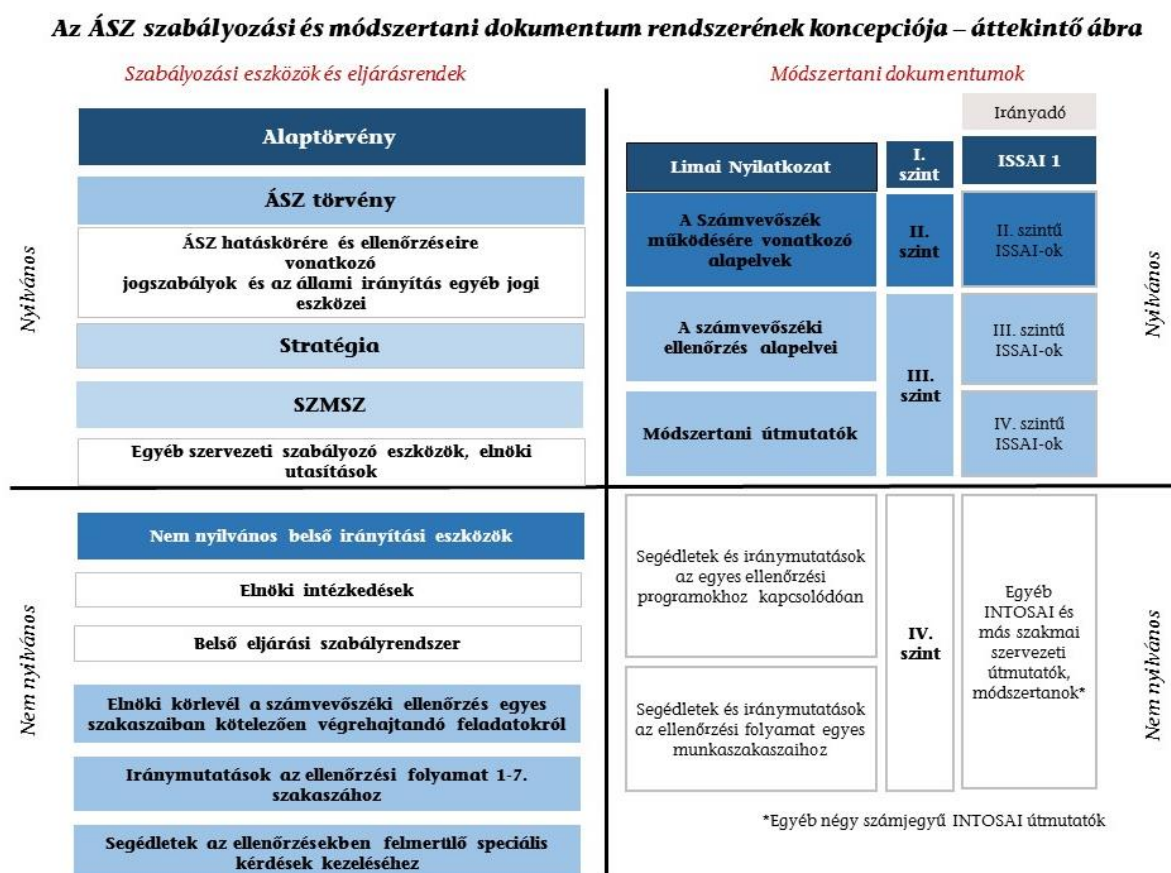
Az ÁSZ 2015. évi ellenőrzés-szakmai módszertanának megújítása *A számvevőszéki ellenőrzés általános alapelvei*, *A megfelelőségi ellenőrzés alapelvei*, valamint *A teljesítmény-ellenőrzés alapelvei* című módszertani dokumentumok bevezetésével vette kezdetét.

A bevezetés szempontja a nemzetközi ellenőrzési standardok megújítása ütemezéséhez való igazodás, a hazai jogszabályi környezet változása és az ÁSZ ellenőrzési tapasztalatainak visszacsatolása volt.

Az INTOSAI által kifejlesztett ellenőrzési alapelveket irányadónak tekintő módszertani fejlesztés kiemelt jelentőségű, mert az egész világon közös szakmai alapokra helyezi a közsféra ellenőrzését. A megújult nemzeti ellenőrzés-szakmai alapelveket hazánk nemzetközi viszonylatban az elsők között vezette be.

Az ÁSZ szabályozási és módszertani dokumentum rendszerét a 28. számú ábra mutatja be.

28. ábra

Mi a megfelelőségi ellenőrzés?

A számvevőszéki ellenőrzés azon típusa, amely annak megállapítására irányul, hogy az ellenőrzés tárgyát képező tevékenység vagy működés – pénzügyi művelet, információ és adat – minden lényeges szempontból megfelel-e az ellenőrzött szervezetre vonatkozó szabályozásoknak és követelményeknek.

A számvevőszéki ellenőrzés alapelvei a nyilvánosság (célzott felhasználók, adófizetők) és az ellenőrzést végzők részére egyaránt szólnak, iránymutatást adnak az ÁSZ által lefolytatott ellenőrzésekhez, átláthatóbbá teszik az ellenőrzések módszertani hátterét.

Az ÁSZ a megfelelőségi ellenőrzés típus bevezetésével a közpénzfelhasználás ellenőrzése területén még szélesebb körű ellenőrzés-szakmai hátteret teremtett. A megfelelőségi ellenőrzésen belül az ÁSZ elkülönítette a szabályszerűségi (vagyis a jogszabályi előírások, egyéb szabályok és megállapodások teljesülésének ellenőrzése) és a helyénvalósági ellenőrzési altípust. Ez utóbbi azokban az esetekben folytatható le, amikor kritériumként jogszabályi előírások nem alkalmazhatóak, illetve egyes kérdések megítélésénél nyilvánvaló jogszabályi hiányosságok vannak.

A helyénvalósági ellenőrzés során az ÁSZ a közsféra intézményeinek helyes gazdálkodására, a közpénzek eredményes és megfelelő felhasználására és a közsféra tisztviselőinek magatartására vonatkozó általános elvek mentén is tud ellenőrzést lefolytatni.

Az ÁSZ megújult teljesítmény-ellenőrzési alapelvei alkalmazásával ellenőrzései során rámutat a közpénzekkel és a nemzeti vagyonnal való gazdálkodás gazdaságosságára, hatékonyságára vagy eredményességére. Az ellenőrzés-szakmai standardok megújítása maga után vonta az ellenőrzések során használt szakkifejezések meghatározásainak felülvizsgálatát, és új ellenőrzés-szakmai kifejezések bevezetését.

A megújulási folyamat kiteljesedése – az új típusú jelentés

Az Ász stratégiájában megfogalmazott módszertani megújulás és a minőségbiztosítási rendszer fejlesztése eredményeként 2015. második félévében adtuk ki az első, új formátumban készült jelentést. Az új jelentésformátummal az ÁSZ célja elsősorban az volt, hogy közelebb kerüljön a felhasználókhoz, növelje a jelentések közérthetőségét.

A formátum megújítása a felhasználói igények, továbbá a nemzetközi minták elemzésén alapult. A számvevőszéki jelentések tartalmi elemei új sorrendben jelennek meg, a tájékozódást segítő címmel és tartalommal, az egyes tematikus egységek pedig körülhatároltak. Az új szerkesztési forma támogatja, hogy a felhasználók minél hamarabb eljussanak az ellenőrzési megállapításokig, következtetésekig, logikusan nyomon követhetők legyenek az ellenőrzési célok, kérdések, a válaszok, illetve azok alátámasztása. Az ÁSZ a jól fókuszált, áttekinthető és strukturált megjelenéssel, a vizuális elemek alkalmazásával, az elektronikus alkalmazhatóság javításával azt kívánja elérni, hogy közérthető, felhasználóbarát és ezzel hasznosíthatóbb, hatásosabb, eredményesebb legyen a számvevőszéki jelentés.

Az új formára történő fokozatos áttérés egyúttal újfajta ellenőrzési szemlélet kialakítását és megerősítését is szolgálja, a megjelenés egyben a módszertani fejlesztés kiteljesedését is jelenti, illetve eredményesebbé válik a minőségirányított működés egyes elemeinek gyakorlati érvényesítése.

A módszertanok megjelenése az ellenőrzésekben

A módszertani megújulás mellett azok alkalmazása kihívást jelentett az ÁSZ számára, 2015. II. félévétől a megújult módszertanok alapján végeztük ellenőrzéseinket. Ezen túl új ellenőrzési megközelítési eljárásokat dolgoztunk ki, és új technológiai megoldásokat is alkalmaztunk. Mindez a módszertani fejlesztést még nem zártuk le.

1.2. Szervezetfejlesztés eredményei

A szervezet szakmai és módszertani fejlesztésével párhuzamosan a hatékonyság javítását célzó szervezetfejlesztési lépések is megvalósultak az elmúlt évben. Ezek rendelkezése, hogy a szervezet képes legyen a folyamatos fejlődésre, amely támaszkodik az ÁSZ értékeire, eddig elért eredményeire, ugyanakkor megfelel a jogi, gazdasági környezeti, és a társadalmi elvárások kihívásainak.

Projekt elven működő mátrix szervezet

A tevékenységek és a munkafolyamatok áttekintése, és újraszervezése eredményeképpen az ellenőrzési folyamat jól elkülöníthető szakaszokra lett felosztva, ami optimalizálja az erőforrás felhasználást és növeli a jelentések végső megállapításainak objektivitását, mivel a kialakított rendszerben az egyes szakaszok és feladatok meghatározott kimenetet adnak.

Mátrix szervezet előnyei

- ☐ hatékony munkaerő-felhasználás
- ☐ változó körülményekhez jobban igazodó erőforrás-kihasználás
- ☐ speciális tudással rendelkező munkatársak ismeretei a szervezetben bárhol elérhetőek
- ☐ öntanuló szervezet kereteinek biztosítása
- ☐ monoton, egyhangú munkavégzésből fakadó kiégés elleni védelem

A szervezetben folyó folyamatok átalakításával összhangban kialakításra került a támogató mátrix szervezet, amely rugalmasan képes alkalmazkodni a változásokhoz, a belső szükségletekhez. Az erőforrások optimális felhasználása érdekében a projektszerű munkavégzés került előtérbe, azaz minden egyes feladathoz – az annak végrehajtásához szükséges ideig – a megfelelő szakmai kompetenciával rendelkező személy kerül kijelölésre.

A szervezeti működési modell megváltoztatása mellett nagy hangsúlyt fektetett az ÁSZ a szervezet humán erőforrás minőségének fejlesztésére. A projekt elvű munkavégzés folyamatos kihívást jelent a számvevőknek, elvárja a folyamatos tanulást, önképzést, de ezzel egy időben a szervezet is támogatja a munkatársak ismereteinek fejlesztését.

A projekt elven működő mátrix szervezet kellő rugalmasságot ad a feladatok tervezhetőségéhez.

Ellenőrzési igényekhez jobban illeszkedő rugalmas erőforrás gazdálkodás

Az ÁSZ a humán erőforrás stratégiájának megfelelően hosszú távon figyelemmel van a szükséges kompetencia biztosítására. Az ÁSZ arra törekszik, hogy a humán erőforrás-gazdálkodás alapelvei szerint a legmegfelelőbb ember legyen feladathoz csoportosítva, a megfelelő helyen, a megfelelő időben és a szükséges ideig. A rendszerszerű és integrált működtetés érdekében az ÁSZ a humán erőforrás gazdálkodás kialakításánál épp úgy figyelembe veszi a külső környezet befolyásoló elemeit, mint a belső környezeti hatásokat, adottságokat.

Gazdasági és logisztikai terület megújítása/hatékonyabb tétele

Az informatikai általános feladata, hogy támogassa az ellenőrzési és elemzési feladatok ellátását és fejlesztését, a belső szervezeti működést és bürokráciacsökkentést, a szervezeti innovációt és a szükséges változásmenedzsmentet – az adatvédelem, biztonság és megbízhatóság szem előtt tartásával.

Infrastrukturális fejlesztések

Az infrastrukturális szempontból gyorsan változó, fejlődő területeken nagyfokú az ismeretek elavulása, ezért különösen fontos, hogy szervezetünk tanuló figyelmet fordítson informatikai területeinek folyamatos megújítására. Az Állami Számvevőszék 2015-ben számos olyan informatikai fejlesztést végzett, amely belső rendszer korszerűsítések alapját teremtetten meg.

Gazdaságos munkaállomás üzemeltetés

A hatékonyságnövelés érdekében a 2015. évben új távmenedzsment rendszer került kialakításra, amely a szerverszolgáltatások megfelelő rendelkezésre állását kevesebb humán beavatkozás mellett garantálja.

IT biztonság, üzemeltetés biztonság

Az ÁSZ a 2013. évi L. törvény kötelezettjeként kiemelt figyelmet fordít az informatikai biztonság növelésére és ezzel a törvényi kötelezettség betartására. Monitorozó rendszer bevezetésével javult a szerverek biztonsági szintje, egyúttal lecsökkent az egyes hibák, üzemeltetési események reakcióideje.

Felhasználói mobilitás növelése

A helyszíni ellenőrzési munkát segíti a számvevők mobil internet eszközzel való ellátása, melynek segítségével az ország teljes területéről hozzáférhetnek az ellenőrzéshez szükséges adatokhoz.

A vezetői mobilitást szolgálja a belső levelezés mobil eszközökről való elérése, mely 2015-ben széles körűvé vált. A szolgáltatást biztonsági funkciók egészítik ki a jogosulatlan hozzáférés elkerülése érdekében.

Intranet, internet szolgáltatások fejlesztése

Az Állami Számvevőszék 2015. I. félévében több új szolgáltatással bővítette intranet rendszerét, meglévő adatbázisait pedig folyamatosan alakította át a felhasználói igényeknek megfelelően. Az ÁSZ honlapja a publikációs igényeknek megfelelően megújult, illetve fejlesztés alatt áll az új, felhasználói igényeket még jobban kielégítő, korszerű honlap is.

1.3. Önértékelés és társintézményi felülvizsgálat

Az Állami Számvevőszék minőségirányított működésének továbbfejlesztése érdekében úgy döntött, hogy az ÁSZ értékörző megújulása keretében 2010-től kezdődően bevezetett innovációkat, módszertanokat és az elért eredményeket nemzetközi összehasonlításban, úgynevezett társintézményi felülvizsgálat keretében is értékeli.

Mi az önértékelés?

Egy intézmény működésének hatékonyságának elemzési módszere az önértékelés. Ennek során előre meghatározott metodika mentén az intézmény leggyakrabban belső erőforrásaira támaszkodva végez önértékelést. Az ideális szervezet önértékelő: folyamatosan monitorozza tevékenységeit és célkitűzéseinek megvalósíthatóságát, a folyamatainak optimalizálásával törekszik a legjobb működés elérésére.

Informatikai önértékelés – Nemzetközi szerepvállalás

Az Állami Számvevőszék magas szintű szakmai elismerését jelenti, hogy két európai számvevőszéknél is megbízást kapott IT önértékelés vezetésére. 2015. március 16-19-én Bukarestben a román számvevőszék, és 2015. április 13-17. között Tbilisziben a grúz számvevőszék informatikai önértékelését vezette az ÁSZ. A munkák végrehajtásában a svájci számvevőszék képviselője, illetve az Európai Számvevőszék képviselője működött közre.

Az értékelések során elsősorban az IT kormányzás, informatikai menedzsment, beruházási és biztonsági kérdések kerültek előtérbe, amelyek megoldásához a nemzetközi módszertanok és a moderátorok szakmai tapasztalatai nyújtottak irányítást.

A rendezvényeket követően a román és a grúz számvevőszék elnöke levélben köszönte meg az Állami Számvevőszék elnökének az értékeléshez nyújtott szakmai támogatást.

Az ÁSZ határozott lépéseket tesz afelé, hogy a rendkívül gyorsan fejlődő és változó informatikai környezetben helyt álljon és megőrizze a társadalom kivívott bizalmát. Ennek jegyében, szintén nemzetközi együttműködéssel 2015. október 28-30 között hajtotta végre IT ellenőrzés önértékelését Számvevőszékünk. Az értékelés szakmai vezetője a svájci számvevőszék, illetve a török számvevőszék volt, a munka az EUROSAI módszertana alapján zajlott. Az értékelés két fő szempontját az informatikai ellenőrzések jelenlegi színvonalának megfelelősége és annak fejlesztési lehetőségei alkották, a módszertan által meghatározott öt stratégiai terület értékelésén és részletes teszteken keresztül.

Az eredmények alapján a nemzetközi moderátorok aláhúzták, hogy az ÁSZ az IT ellenőrzés területén kifejezetten stabil alapokkal rendelkezik, amely jó kiindulás pontot jelent ahhoz is, hogy az ÁSZ tovább növelje szerepvállalását nemzeti és nemzetközi szinten.

Mi a társintézményi felülvizsgálat?

Egyfajta teljesítményértékelési keretrendszer, amelyet a legfőbb ellenőrző intézmények (számvevőszékek) nemzetközi szervezetének (INTOSAI) ajánlásaival összhangban más nemzetek számvevőszékei végezhetnek. Célja a számvevőszéki munka eredményességének átfogó és összehasonlítható elemzése egy-egy kijelölt terület, téma, módszer vonatkozásában.

ÁSZ Kommunikáció társintézményi felülvizsgálata (peer-review)

Az ÁSZ külső kommunikációs tevékenységét 2014-ben önértékelés keretében elemeztük. A dokumentum alapján 2015-ben elindult az Állami Számvevőszék társintézményi felülvizsgálata. A kialakított nemzetközi együttműködések alapján a felülvizsgálatot a lengyel és litván számvevőszék kommunikációs szakértői végezték.

A folyamat célja, hogy elemezze és értékelje az ÁSZ kommunikációs tevékenységét, tekintse át a kommunikációs tevékenységre ható külső és belső tényezőket, ezáltal biztosítsa a legjobb nemzetközi kommunikációs gyakorlatok hasznosítását, végső soron járuljon hozzá a kommunikációs tevékenységgel összefüggő folyamatok fejlesztéséhez, optimalizálásához.

1.4. Nemzetközi aktivitás

Az ÁSZ Stratégiáját szem előtt tartva az intézmény 2015-ben is aktív szerepet vállalt a nemzetközi ellenőrzés-szakmai közéletben. Kooperatív ellenőrzéseivel hozzájárult a nemzetközi ellenőrzési tapasztalatok cseréjéhez, az ÁSZ elnöke két- és többoldali rendezvényeken vett részt, valamint szakértői szakmailag hozzájárultak a nemzetközi munkacsoportok tevékenységéhez.

Nemzetközi szerepvállalás

Az Állami Számvevőszék nemzetközi szerepvállalásának, a nemzetközi tapasztalatok megosztásának egyik leghatékonyabb eszköze a kooperatív ellenőrzésekben való részvétel. Az ÁSZ koordinátori szerepet vállalt az EU Kapcsolattartó Bizottság Európa 2020 Stratégiai Audit Tudáshálózat keretében indított „Diplomás pályakövetés jó gyakorlatainak feltárása” témájú kooperatív ellenőrzés lebonyolításában. A román és a bolgár számvevőszék részvételével megvalósuló ellenőrzéssel kapcsolatos egyeztetések 2015-ben indultak. A horvát és a macedón számvevőszékkel együttműködésben megvalósult a „Turizmusfejlesztési intézkedések ellenőrzése” párhuzamos ellenőrzés, a közös kiadvány összeállítása 2015. év végén megkezdődött. Ezenkívül az ÁSZ 2015-ben csatlakozott az EUROSAI IT munkacsoport adatvédelemmel kapcsolatos koordinált ellenőrzéséhez is.

Az ÁSZ a legfőbb ellenőrző intézmények nemzetközi szervezetén (INTOSAI) belül elsősorban a módszertani fejlesztéssel foglalkozó albizottságok munkájában vesz részt, míg az európai számvevőszékeket tömörítő EUROSAI-on belül 2014 óta valamennyi munkacsoportnak tagja. Képviselteti magát továbbá az EU Kapcsolattartó Bizottság több munkacsoportjában is. Az EUROSAI Goal Team 1 (Kapacitásfejlesztés) vezetését Számvevőszékünk 2014 júniusa óta látja el.

Az Állami Számvevőszék 2012. évi tevékenységéről szóló beszámoló tudomásulvételéről szóló 41/2013. (V.27.) számú OGY határozat megvalósítása érdekében az ÁSZ biztosította a logisztikai háttérrel az INTOSAI-on belül működő, a fejlődő országok kapacitásfejlesztésével foglalkozó szervezet (IDI) IT ellenőrzési képzéséhez, amelyre 2015 szeptemberében, Budapesten került sor.

Az Állami Számvevőszék aktív nemzetközi kommunikációja érdekében a szervezet idegen nyelvű hírportálokat is működtet, így az ÁSZ-szal kapcsolatos legfontosabb fejlemények angolul, németül és franciául is elérhetők.

Mit jelent a Goal Team?

Az EUROSAI 2011. évi lisszaboni Kongresszusán jóváhagyott 2011-2017-es Stratégia Tervben a szervezet meghatározta stratégiai célkitűzéseit, illetve az azok eléréséhez szükséges szervezeti struktúrát is. Az EUROSAI mindegyik stratégiai cél megvalósításának elősegítésére különálló egységeket (ún. Goal Team-eket, azaz munkacsoportokat) hozott létre. A IX. EUROSAI Kongresszus óta (2014. június) az ÁSZ vette át az 1 sz. Kapacitásfejlesztés Goal Team vezetését.

2. A működést támogató szervezeti eredmények

Az Állami Számvevőszék a Stratégiájában deklaráltnak megfelelően elkötelezett híve a minőségközpontú működésnek. Ennek megfelelően az ÁSZ fő szervezetfejlesztési célja az ellátandó feladatokkal összhangban álló optimális szervezeti felépítés kialakítása. Az ÁSZ erre tekintettel alakítja és folyamatosan fejleszti szervezeti felépítését.

2.1. Minőségirányított működés és azok szinterei

Az Állami Számvevőszék alapértékei a függetlenség, hitelesség, elfogulatlanság, a minőség iránti elkötelezettség, valamint a saját működésére vonatkozó gazdaságosság, hatékonyság, eredményesség és fenntarthatóság. A jogi, megfelelőségi elemzésekkel hozzá kívánunk járulni az ÁSZ szilárd alapokon nyugvó, szakmai stabilitásához, a minőségközpontú működéshez, valamint az önálló számvevői felelősség erősítéséhez.

A minőségirányítási rendszer

Az Állami Számvevőszék az elmúlt években hatékonyan működő minőségirányítási rendszert alakított ki, melynek működését az ellenőrzések vonatkozásában több, egymástól szervezetiileg és irányításilag is független szervezeti egység együttesen biztosítja. A minőségirányított működés fenntartása és fejlesztése kapcsán a két legfontosabb szerepet maga a minőségirányítási terület és a jogi megfelelőségi elemzés területe tölti be. Előbbi a nemzetközi standardok iránymutatása alapján elfogadott minőségirányítási alapelvek érvényesüléséért, utóbbi a jogszerű működés és tevékenység biztosításáért felelős.

Minőségirányítási keretrendszer

Az Állami Számvevőszék 2015. év decemberében elfogadta „A minőségirányított működés számvevőszéki alapelvei” című dokumentumot, amelynek alapvetéseit az Állami Számvevőszék az INTOSAI által kiadott, a „Minőségirányítás a legfőbb ellenőrző intézmények számára (ISSAI 40)” irányelveinek figyelembevételével dolgozta ki.

Az ISSAI 40-ben ismertetett minőségirányítási keretrendszer kiterjed a vezetés minőségért való felelősségére, az etikai követelményekre, az ellenőrzési megbízások elfogadására és folyamatos fenntartására, a humán erőforrásokra, az ellenőrzések és egyéb feladatok végrehajtására, továbbá a minőségirányított rendszer nyomon követésére.

Az Állami Számvevőszék ellenőrzéseinek és jelentéseinek egésze kapcsán szem előtt tartja a minőségirányított működést. Ennek keretében a 2015. évi működés során az ÁSZ tesztelte a kialakított minőségirányítási rendszer megfelelő működését, melynek eredményeképpen az elvégzett önteszt értékelése alapján a minőségirányítási alapelvek magas szinten érvényesülnek.

Jogi, megfelelőségi elemzés

A 2011. évi ÁSZ tv. elfogadását követő első SzMSz már tartalmazott – a jogszerű működés és tevékenység biztosítása érdekében – a jogi, megfelelőségi elemzésre vonatkozó rendelkezéseket. Az elmúlt években a szervezet fejlődésével párhuzamosan a jogi, megfelelőségi elemzés területe átalakult, fejlődött.

Az Állami Számvevőszék keretein belül a jogi, megfelelőségi elemzés autonóm, önálló felelősségviseléssel rendelkező terület, melynek feladatellátása hatással van az egész szervezet működésére.

A számvevői munkaanyagokra vonatkozó ellenőrzés-szakmai és jogi, megfelelőségi elemzés a minőségirányított működés egyik eleme, amely hozzájárul a számvevőszéki jelentések minőségének biztosításához.

A megfelelőségi elemzések során tapasztaltak, illetve az elemzésekben foglaltak hasznosulása hozzájárul a szervezeti tevékenység fejlesztéséhez, az ÁSZ alapvető feladatellátása minőségi színvonalának emeléséhez, a példaértékű szervezet kialakításához.

2.2. Belső kontrollrendszer

Az ÁSZ alapfeladatának ellátása során a költségvetési szervek belső kontrollrendszerének kiépítettségét és működtetését kiemelten ellenőrzi. Ezzel összhangban folyamatosan értékeli, és ez alapján fejleszti saját belső kontrollrendszerének működését. A 2015. évben az illetékes vezetők által elvégzett értékelés megállapította, hogy a stratégiai célokkal összhangban, azokhoz illeszkedően került kialakításra és működtetésre a belső kontrollrendszer. A belső szabályozási környezet (kontrollkörnyezet) az ÁSZ belső kontrollrendszerének stratégiaiilag fontos pillére, ezért szervezetünk nagy hangsúlyt fektet arra, hogy szervezeti egységeinek működése átlátható és a naprakész szabályozókra visszavezethető legyen.

Belső kontrollrendszer pillérei

Stratégiánkban meghatározott alapérték a „folyamatos szervezeti megújulás”, amellyel a belső kontrollrendszernek is lépést kell tartania. A szervezeti változásokkal összhangban folyamatosan aktualizáljuk és fejlesztjük kontrollkörnyezetet, kockázatkezelési rendszert, kontrolltevékenységeket, információs és kommunikációs rendszert és a monitoring rendszert.

2016. első negyedévében az egyes vezetők által tett résznyilatkozatok alapján az Állami Számvevőszék 2015. évi belső kontrollrendszerének értékelése megtörtént. Az értékelés megállapította, hogy a belső kontrollrendszer a stratégiai célokkal összhangban, azokhoz illeszkedően került kialakításra és működtetésre. Megállapításra került az is, hogy a folyamatos megújítás keretében tett intézkedések több részterületen további előrelépést jelentettek a belső kontrollrendszer minél hatékonyabb működésében.

A **kontrollkörnyezet** részét képezik a belső szabályzatok (utasítások, intézkedések, szabályzatok), melyek szervezetünk fő feladataiból kiindulva kerültek kialakításra, és egyértelműen lefedik szervezetünk teljes tevékenységét, meghatározva a feladatokat, felelősségi szinteket, a beszámolási kötelezettségeket és az ellenőrzési jogköröket. Az egyes szervezeti egységek feladatait az ügyrendek határozzák meg, amelyeknek elválaszthatatlan részét képezik a kialakított ellenőrzési nyomvonalak is, biztosítva a tevékenységek nyomon követését és utólagos ellenőrzését.

A vezetők és alkalmazottak feladatait részletekbe menően a munkaköri leírások – és az azokhoz elválaszthatatlanul kapcsolódó feladatkiszabó vezetői utasítások illetve munkaköri leírás kiegészítések – határozzák meg. Az etikai elvárások írásban meghatározottak.

Mit jelent a kockázat?

Az Állami Számvevőszék működésében kockázatot jelent minden olyan esemény, körülmény, tevékenység, mulasztás, amely kedvezőtlen hatással lehet az ÁSZ stratégiai céljainak teljesítésére, tevékenységére és gazdálkodására.

A szabályozás és a rugalmas munkaszervezet folyamatos összhangjának biztosítása érdekében 2015. évben mintegy 60 belső szabályozó eszköz aktualizálása történt meg. Az ÁSZ a bürokrácia csökkentés keretében történő racionalizálás szándékával megkezdte a belső szabályozási rendszerének megújítását. A belső szabályok közötti koherencia minél nagyobb fokú biztosításával összefüggésben az ÁSZ kiemelt szempontként kezelte a belső szabályok megfelelő szabályozási szintre telepítettségét, az azonos szinteken belül az azonos mértékű szabályozási részletezettséget, az egyértelmű felelősségi rendet, az egységes szempontok, elvek szerinti ki-munkálást, és az irányítási eszközök gondozása terén az átfogó jellegű szemléletet.

Az ÁSZ folyamatosan működteti a belső kontrollrendszer elemei közé tartozó kockázatkezelési rendszert.

A kockázatkezelés alapvető célja a szervezeti célokkal kapcsolatos lényeges kockázatok azonosításán, a kockázatkezelés érdekében tett intézkedések eredményének visszamérésén keresztül a szervezet biztonságos és hatékony működésének biztosítása a különböző jellegű, előre nem látható események hatásával szemben. Az ÁSZ kockázatkezelési rendszerének alapvetően három pillérét különböztetjük meg:

- ✓ a szervezeti egységek vezetői által jelzett kockázatok,
- ✓ az ellenőrzésvezetők által jelzett kockázatok,
- ✓ egyedi kockázatjelzések.

Az ÁSZ kockázatkezelési szabályzattal rendelkezik. A kockázatkezelés körös folyamata keretében meghatározásra kerülnek az ÁSZ stratégiai céljait veszélyeztető események, kockázatok. A kockázatok értékelése és kezelése során a beazonosított kockázati és felelős személye is rögzítésre kerül. A tényezők bekövetkezésének valószínűsége és hatása mellett, a kockázatok kezelési módja kockázatkezelési folyamat a beazonosított, értékelt és kezelt kockázat újraértékelésével, a kockázatkezelési lépések értékelésével zárul. A kockázatok jellemzőiről intézményi szintű kockázat-nyilvántartás készül, amely a következő kockázatértékelési ciklus alapjául szolgál.

A kockázatkezelési tevékenység fejlesztése éves rendszeres tevékenység, amelyhez a kockázatkezelési rendszer működésének tapasztalatai adnak visszacsatolást. A kockázatkezelés tapasztalatait, eredményeit a szervezet felhasználja a stratégia felülvizsgálata, a szervezetfejlesztés, a változásmenedzsment illetve a tervezés során.

Kontrolltevékenységek mentén biztosítható a kockázatok bekövetkezési valószínűségének csökkentése. A feladat- és hatáskörök egyértelmű meghatározása, azok folyamaton belüli szétválasztása, pontos elhatárolása hozzájárult a folyamatok felügyelet és kontroll alatt tartásához, jelentősen mérsékelve a kockázatok bekövetkezésének valószínűségét. A „négy szem elve” mind a pénzügyi, mind a reálfolyamatok során hozzájárult a folyamatok felügyelet és kontroll alatt tartásához. Az ellenőrzési (alap) tevékenységet támogató iránymutató kontrollok biztosították az ellenőrzés egyes szakaszainak szabályszerű, megfelelő végrehajtását, és az ahhoz kapcsolódó működési monitoring tevékenység hatékony ellátását.

Az **információs és kommunikációs** rendszert az ÁSZ a vezetői munkát támogató, tájékoztató és döntés-előkészítő testületek és más fórumok alapján működteti.

Mit jelent a monitoring?

A monitoring a különböző szintű szervezeti célok megvalósításának folyamatát kíséri figyelemmel, melynek során a releváns eseményekről és tevékenységekről rendszeres jelleggel, strukturált, döntéstámogató információkhoz jutnak a szervezet vezetői.

E rendszer biztosította, hogy az információk a kellő időben, megfelelő mennyiségben és minőségben a mindenkori igénynek megfelelően rendelkezésre álljanak. Az információs és kommunikációs rendszerhez kapcsolódó döntésnyilvántartó rendszer hatékonyan támogatta a vezetői döntések végrehajtásának nyomon követését.

A **nyomon követési (monitoring) rendszer** a gazdasági és szakmai szabályzatokban foglaltak szerint eredményesen biztosította a tevékenységek folyamatos kontrollját. Az ellenőrzési tevékenység monitorozása, az említett iránymutató kontrollok alapján, kellő hatékonysággal történt.

A funkcionálisan független **belső ellenőrzés** a belső kontroll monitoring során rendszeresen értékelte a kockázatkezelési, ellenőrzési és irányítási eljárások működését, ezzel elősegítve az ÁSZ kontrollrendszerének hatékonyságát.

2.3. Humánpolitikai eredmények

Az eredményes ellenőrzés hatékony szervezetet kíván. Az Állami Számvevőszék ellenőrző, elemző és tanácsadó funkciójával összefüggő tevékenységeinek ellátását tudatos, az aktuális trendeket követő humánerőforrás-politikával támogatja. Az Állami Számvevőszék stratégiai céljainak elérését támogató 2015. évi képzési tervben foglaltak jelen beszámolási időszakban is korszerű, az infokommunikációs eszközök széleskörű alkalmazására épülő gyakorlatorientált képzéseken keresztül kerültek megvalósításra. Az Állami Számvevőszék saját fejlesztésű teljesítményértékelési rendszerrel (TÉR) támogatja az intézményi erőforrás-gazdálkodást és a szervezet minőségközpontú működésének mind magasabb szintű megvalósulását. A kiváló teljesítményt középpontba állító szervezeti kultúrával összhangban kialakított vezetői utánpótlás rendszer alapvetően belső humánerőforrásokra támaszkodik. A belső karrier lehetősége valamennyi munkatársunk számára adott.

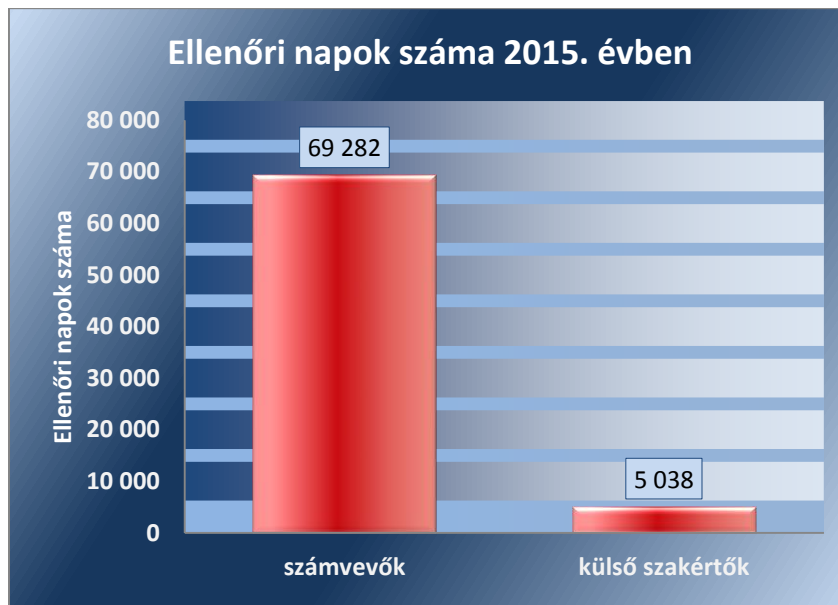
Létszámadatok

A szervezet humánstratégiájával összehangolt éves humánpolitikai terv következetes végrehajtásának köszönhetően az Állami Számvevőszék 2015. év végére kapacitásának maximális kihasználásával működött. Az ÁSZ stratégiai céljai közt szerepel, hogy a korábbiaknál több ellenőrzési helyszínen, több ellenőrzést folytasson le. Amennyiben mindehhez nem állt rendelkezésre a szükséges speciális szaktudással bíró erőforrás, úgy versenyeztetési eljárások keretében kiválasztott külső szakértőket alkalmazott. A külső szakértők bevonására elsősorban az állami illetve önkormányzati tulajdonban lévő gazdasági társaságok és a kampánypénzek ellenőrzéséhez kapcsolódóan került sor.

A felsőfokú végzettségű munkatársak szervezeten belüli aránya magas, a 2015. évben is meghaladta a 90%-ot. A 2015. év végén fennálló állapot szerint a felsőfokú végzettséggel rendelkezők száma és aránya is nőtt a megelőző év azonos adataihoz viszonyítva.

A lefolytatott ellenőrzésekhez kapcsolódó ellenőri napok számát a 29. ábra szemlélteti.

29. ábra

Képzési rendszer

A 2014-ben kialakított új ellenőrzési módszertanok szervezeti megvalósításának támogatására munkatársaink fejlesztését elsődlegesen tréningszerű, kiscsoportos tantermi képzések szolgálták. Ezzel párhuzamosan törekedtünk az e-learning alkalmazásából fakadó előnyök kihasználására. Az új ismereteket átadó anyagok, segédletek az e célú szolgáló elektronikus adatbázisban közzétételre kerültek, valamennyi számvevő és gyakornok számára hozzáférhetők, ezáltal is elősegítve a szakmai tudás önképzés keretében történő fejlesztésének lehetőségét.

A hazai és nemzetközi szakmai konferenciákon és rendezvényeken, külső képzéseken történő aktív munkavállalói részvétel biztosításával a színvonalas munkavégzés támogatása a cél.

Az új munkatársak kiválasztása során a versenyelvet érvényre juttató, többlépcsős, szakmai szűrőkre építő toborzási és kiválasztási rendszert alkalmazunk annak érdekében, hogy a felmerülő szervezeti igényekre rugalmasan reagálva az elérhető legmagasabb szintű szakmai tudással és tapasztalattal rendelkező humánerőforrást biztosítsuk a szervezet számára.

Az Állami Számvevőszék az új belépő számvevők eredményes szervezeti integrációja érdekében hat hónapos beilleszkedési programot működtet. Ennek keretében számvevő kollégáinkat az elméleti alapok megszerzése után 4-6 hetes rotációval a minél szélesebb szakmai tapasztalat megszerzésében támogatjuk. Az előrehaladásról mind az elméleti, mind a gyakorlatorientált szakaszban naprakész, az egyéni képzési szempontok figyelembevételét is lehetővé tevő nyilvántartást vezetünk. Az integrációs időszak végére az új belépő munkatársak megszerzik azt a speciális szakmai és gyakorlati tudást, amelynek birtokában teljes értékű számvevővé válnak.

Teljesítményértékelés

Szervezetünk projektelvű működésével összhangban a számvevők valamennyi feladat lezárulását követően – évente legalább 4-5 alkalommal – míg a vezetők negyedévente írásbeli értékelést/visszajelzést kapnak szakmai teljesítményükről és személyes kompetenciáikról, a számvevőktől elvárt magatartási normáknak való megfelelésük mértékéről.

A teljesítményértékelési rendszer objektív bázisul szolgál a képzési rendszer fejlesztési irányainak meghatározásában, az egyéni karrier-utak kijelölésében, a vezetői utánpótlás-rendszer fejlesztésében.

Vezetői utánpótlási rendszer

A vezetői utánpótlás körhöz való csatlakozás önkéntes alapon, belső pályázat útján, illetve azt követően többlépcsős szűrés alapján történik. A sikeres pályázók a vezetői utánpótlás-csoport keretein belül önálló feladataik ellátása mellett részt vesznek a vezetői kör munkájának támogatásában, továbbá ún. mentorált feladatellátáson keresztül gyakorlati képzésben részesülnek. A vezetői utánpótlás biztosításának rendszere aktívan hozzájárul a Számvevőszék reagáló képességének növekedéséhez.

Gyakornoki program

Az Állami Számvevőszék pályakezdő diplomások munkatapasztalat szerzését támogató társadalmi szerepvállalása jegyében gyakornoki rendszert működtet. A 2015. évben 25 új fiatal csatlakozott gyakornokként szervezetünkhöz. A gyakornok programban részt vevő, összesen 59 fő foglalkoztatása – a korábbi évekhez hasonlóan – az elméleti valamint a gyakorlatorientált szakmai felkészítés egyensúlyán alapult, ahol a minél szélesebb gyakorlati ismeretek megszerzését rotáció illetve mentori rendszer, míg az előrehaladásuk nyomon-követhetőségét naprakész nyilvántartás biztosítja. A mentori rendszerben eredményesen szereplő, gyakornoki státuszuk hároméves időtartama alatt kimagasló teljesítményt nyújtó számvevő gyakornokok számára – amennyiben a pályázati eljárás során sikeresen teljesítették – 2015. évben is biztosítottuk a továbbfoglalkoztatás lehetőségét.

2.4. A gazdálkodás eredményessége

Az ÁSZ a stratégiájában meghatározottak szerint 2015. évben is érvényesítette az eredményesség, hatékonyság és gazdaságosság alapértékeit, biztosítva a fenntartható fejlődést, az erőforrások takarékos felhasználását.

A szervezeti működés eredményességét mutató intézkedéseink

2011. év decemberében az Állami Számvevőszék gazdálkodása terén elindult egy tudatos, az erőforrások hatékonyabb felhasználását biztosító intézkedés sorozat, amelynek során több, hatékonyságot növelő intézkedés került végrehajtásra. 2014. évben, az intézkedéssorozat folytatásaként a Gazdasági Igazgatóságon is sor került a szervezetfejlesztésre, melynek célja az ellenőrzésre rendelkezésre álló munkanapok számának növelése, a munkafolyamatok optimalizálása, az elért megtakarítások beruházásokra történő visszaforgatása volt. Az intézkedések eredményeként az Igazgatóság működési folyamatai átvilágításra kerültek, jelentős tartalékokat tárva fel az erőforrásokon belül.

A hatékony és takarékos gazdálkodás mellett a 2014. évben elindult folyamatok eredményeinek hatásai, a működési folyamatok további észszerűsítésével, teljes körűen 2015. I. félévétől realizálódtak.

A rendelkezésre álló kapacitás növelését eredményező intézkedések:

- ✓ A folyamatoptimalizálással szoros összefüggésben célkitűzés volt az emberi erőforrások optimálisabb felhasználása, így a Gazdasági Igazgatóságon a feladatok átrendezésével a munkakörök száma 26,5%-al csökkent. Az Igazgatóságon a munkakörök összevonásával párhuzamosan jelentősen csökkent a számvevői jogviszonyban ellátott feladatkörök száma. 2015. december 31-ig az Igazgatóságon foglalkoztatott számvevői létszám több mint a felére csökkent (40,3 %) a 2014. januári állapothoz viszonyítva, ezáltal is növelve az Állami Számvevőszék szervezetén belül az ellenőrzésben részt vevő számvevők arányát, az ellenőrzésre rendelkezésre álló munkanapok számát.

Megtakarításokat eredményező, a számvevői munkát támogató további intézkedések:

- ✓ A Gazdasági Igazgatóság létszámának csökkenése és összetételének változása a bér és járulék költségeknél 2014. évben 14,6 millió Ft 2015. évben 76,2 millió Ft megtakarítást eredményezett.
- ✓ A munkavégzés céljából Budapesten tartózkodó vidéki ÁSZ alkalmazottak számára a korábbi években kialakított pihenőszobák igénybevétele a 2015. évi kiadásainknál 12,7 millió Ft megtakarítást eredményeztek.
- ✓ A gazdaságtalanul üzemeltethető, nagy fajlagos nyomatköltséggel dolgozó, kis teljesítményű helyi nyomtatók konszolidációja az egy nyomatra jutó költségeknél közel 15 %-os megtakarítást eredményezett 2015. évben.

A 2015. évben a működési folyamatok további racionalizálásából származó megtakarításaink beruházásokra történő visszapótlásával, különösen az informatikai beruházások terén, az ergonomikus környezet kialakításával, eszközök beszerzésével támogatta a számvevői munkavégzést.

A gazdasági igazgatóság hatékonyság növekedést eredményező intézkedései:

- ✓ A gazdálkodási folyamatok hatékonyságának növelésére a pénzügyi-számviteli területen új szoftver bevezetésére került sor. Az új rendszerrel nőtt az elektronikus feldolgozottság szintje, érvényre jut az egyszeres adatrögzítés elve, hatékonyabbá és automatizáltabbá váltak a kincstári kapcsolatok, mindezekkel minimalizálva a kézi rögzítésből eredő hibák előfordulásának kockázatát. A rendszer zárt, a jól elhatárolt jogosultságok kiosztásával a felhasználók felelőssége világosan megfogalmazható és elhatárolható. Az Állami Számvevőszék szervezeti szintjén az új szoftver bevezetésével a vezetői munkát támogató információk a kellő időben, megfelelő mennyiségben és minőségben kerülnek rendeltetési helyükre.

Mi a „Gazdasági Alkotmány”?

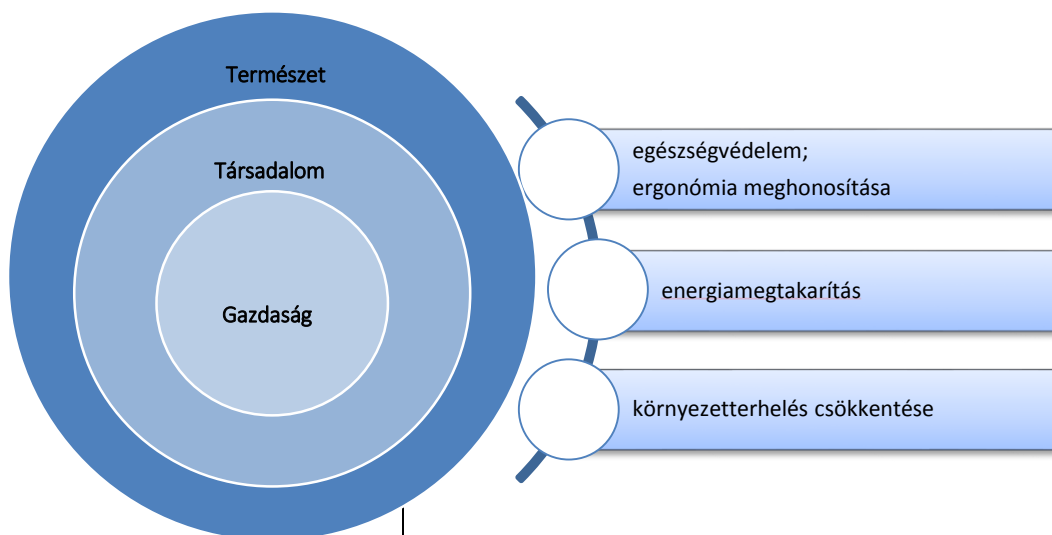
A Gazdasági Igazgatósághoz tartozó szervezeti egységek működési körében, a jogszabályok által elrendelt, külső szervezetek felé irányuló adatszolgáltatási tevékenységeket foglalja össze határidő, felelős, műveleti idő vonatkozásában.

- ✓ A hatékony munkavégzést támogatják a tervezettebb munkafolyamatok és az egységes eljárásrendek. Ennek 2015. évi mérőföldkövei a „Gazdasági Alkotmány” összeállítása és karbantartása, valamint a ki-dolgozott és jóváhagyott szerződés/megrendelés minták használata. Folyamatban van a vidéki irodahálózat működtetésére vonatkozó szerződések egységesítése, amellyel a költségek felett erősebb kont-roll gyakorolható és az elszámolásra fordított munkaórák éves elosz-lása egyenletesebbé és hatékonyabbá teszi a feladatellátást.

Fenntartható fejlődés

Az Országgyűlés a 18/2013. (III. 28.) számú határozatában rendelkezett a Nemzeti Fenntartható Fejlődés Keretstratégiáról, amely minden nem-zedék anyagi, szellemi és lelki jólétének elősegítéséhez szükséges javak létrehozását négy alapvető erőforrás, az emberi (humán), a társadalmi, a természeti és a gazdasági erőforráshoz köti. Ezen erőforrások fenntar-tása, megőrzése, bővítése – szem előtt tartva mind a hazai, mind a nem-zetközi elhatározásokat – egyre inkább hangsúlyossá válik az Állami Számvevőszék ellenőrzési és gazdálkodási tevékenysége során. Az ÁSZ beépítette stratégiájába a fenntarthatóság eszméjét, amely célkitűzés megvalósulásáért folyamatosan tesz, és a jövőben is tenni kíván.

30. ábra

Az ÁSZ szervezetére jellemző munkatársi megbecsülést szem előtt tartva, összhangban a szervezet fenntarthatósági törekvéseivel, támogatja munkatársainak, mint a legfontosabb szakmai értéknek, a szaktu-dás birtokosainak egészségvédelmét is. Az ÁSZ munkavállalói számára foglalkozás-egészségügyi-, és szűrővizsgálatokon való részvételt biztosít, amely vizsgálatok a betegségek megelőzésére, vagy korai stádiumban történő kiszűrésére összpontosítanak.

Az ÁSZ támogatja munkatársai egészségének megőrzését és a legmaga-sabb teljesítményének elérését a megfelelően kialakított munkakörnye-zettel, továbbá az ergonómia szervezeten belüli meghonosításával.

Ezzel összhangban a 2015. évi beruházási tervben is helyet kapott az er-gonomikus eszközök (irodabútor, monitor, hordozható számítógép) be-szerzése.

A természeti erőforrások védelme érdekében több, az energia-megtaka-rítással, környezetvédelemmel kapcsolatos intézkedést is tett a szerve-zet.

A fenntartható fejlődést támogató cselekvések során tendencia, hogy a már korábbi években bevezetett intézkedéseket fenntartsuk, valamint folyamatosan keressük az új lehetőségeket, amelyekkel a négy alapvető erőforrás megőrzéséhez, védelméhez és bővítéséhez hozzájárulhatunk. Az elmúlt időszakban indult el az ellenőrzési adatokat tároló dokumentációs rendszer, az ügykövetési rendszer és az adatbekérési rendszer összehangolt megújítása, amelyknél elsődleges szempontként szerepel a bürokrácia csökkentése, a szervezeti innováció, a korszerűbb kapcsolattartást az ellenőrzöttek felé, illetve az adatok védelmének, biztonságának megerősítése. A jelenlegi informatikai tendenciák közül az ÁSZ elsősorban az elektronikus hitelesítésen alapuló papírmentes folyamatokra, a nagy tömegű adatok gyors és hatékony feldolgozására, az üzleti alapú intelligencia alkalmazására fordítja figyelmét.

AZ ÁSZ 2015. ÉVI GAZDÁLKODÁSA

Az Állami Számvevőszék 2015. évi gazdálkodásáról szóló beszámolója a vonatkozó hatályos jogszabályi előírásoknak megfelelően elkészített intézményi költségvetési beszámolójának adatain alapul.

1. Az Állami Számvevőszék költségvetési beszámolója

Az Állami Számvevőszék 2015. december 31-ei fordulónapra elkészített éves költségvetési beszámolójának könyvvizsgálatát az Országgyűlés elnöke által közbeszerzési eljárás útján kiválasztott és megbízott független könyvvizsgáló ellenőrizte. A könyvvizsgálat magában foglalta az éves költségvetési beszámoló tényszámait alátámasztó bizonylatok mintavételen alapuló vizsgálatát, az alkalmazott számviteli alapelvek, valamint az éves költségvetési beszámoló bemutatásának értékelését és a belső szabályozási környezet áttekintését.

A 2015. év gazdálkodását áttekintve az Állami Számvevőszék a jogszabályok és a belső szabályzatok betartása mellett az alaptevékenységet biztosító, ésszerű, takarékos gazdálkodást folytatott. A könyvvizsgálói vélemény alapján az éves költségvetési beszámoló az Állami Számvevőszék 2015. évi költségvetése teljesítéséről, a 2015. december 31-én fennálló vagyoni, pénzügyi helyzetéről, valamint az ezen időponttal végződő év gazdálkodásának eredményéről megbízható és valós képet ad.

1.1. A költségvetési előirányzatok és teljesülésük alakulása

Magyarország 2015. évi központi költségvetéséről szóló 2014. évi C. törvényben foglaltak szerint az Országgyűlés 8 324 500 ezer forint előirányzatot hagyott jóvá az Állami Számvevőszék szakmai feladatainak ellátására, amelyet 8 304 500 ezer forint költségvetési támogatás és 20 000 ezer forint saját bevétel biztosított.

Az államháztartásról szóló törvény végrehajtásáról szóló 368/2011. (XII.31.) Kormányrendelet előírásait betartva – a tárgyév folyamán különböző jogcímenek végrehajtott 1 039 545 ezer forint értékű előirányzat módosítás következtében –, az eredeti kiadási és bevételi előirányzatok összege 9 364 045 ezer forintra emelkedett a 31. ábra szerint:

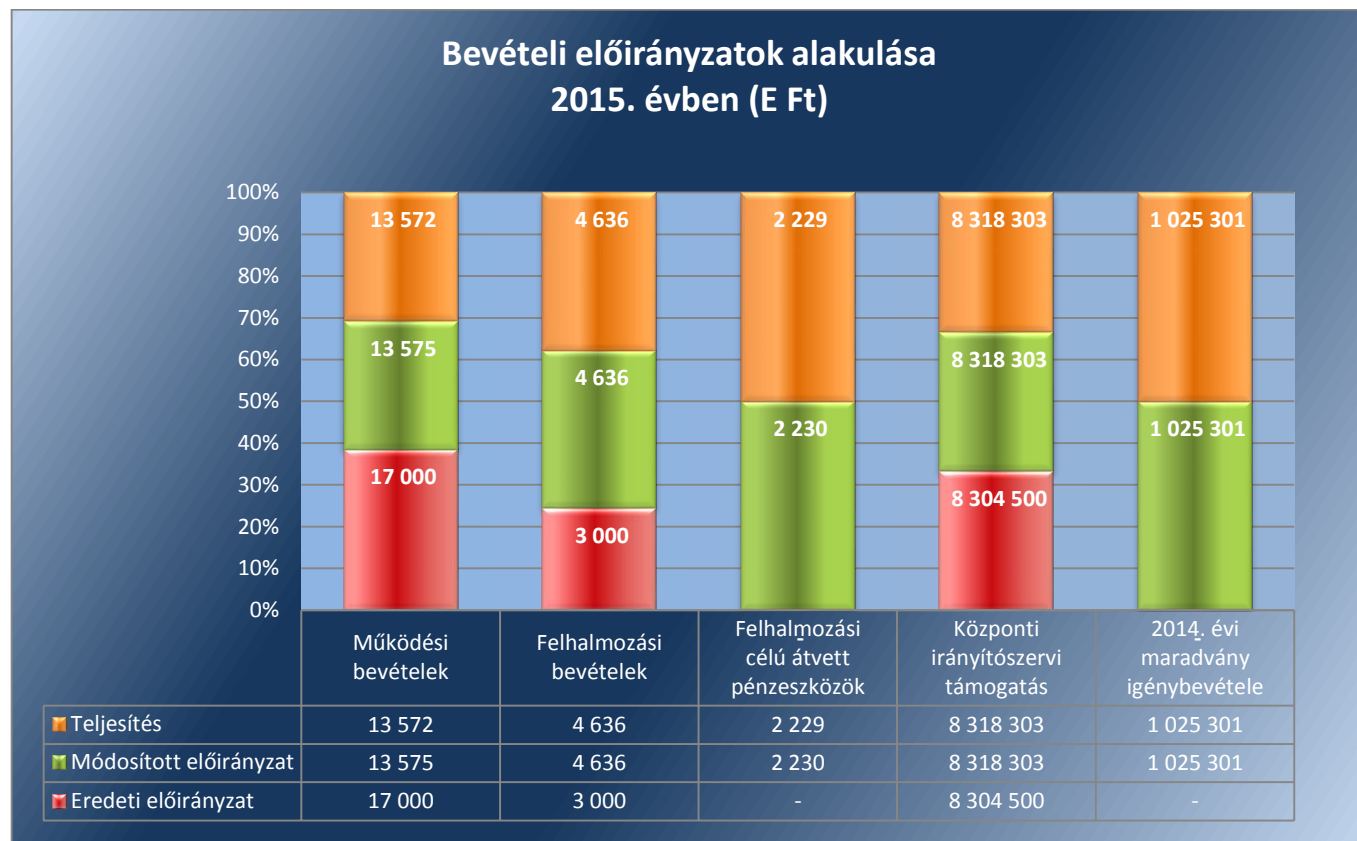
31. ábra

Bevételek

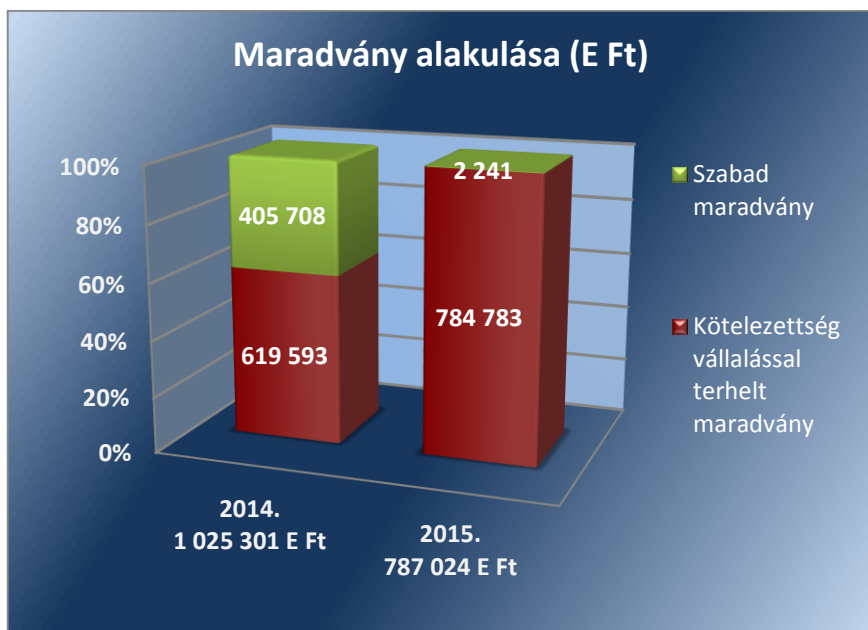
A bevételi előirányzatokon belül a központi irányítószervi támogatás összege 8 304 500 E Ft, a működési és felhalmozási bevételek előirányzatainak összege 20 000 E Ft-ban került megtervezésre. A támogatás összege év közben 13 503 E Ft-tal növekedett, amely nagyobb részt a bérkompenzációra és a prémium évekre igényelt támogatással függött össze.

32. ábra

A 2015. évi beszámolási időszakban keletkezett maradvány összege 787 024 E Ft, melyből a kötelezettség-vállalással terhelt maradvány összege 784 783 E Ft (99,7 %), valamint a szabad maradvány összege 2 241 E Ft. Az előző évi maradvány 1 025 301 E Ft-tal növelte az eredeti előirányzat összegét, amelyből 276 816 E Ft a központi költségvetésbe került befizetésre, az 1779/2015. (X.27.) Kormányhatározat 1.5 pontja alapján a Külgazdasági és Külügyminisztérium fejezet részére a donorprogramban való részvétel érdekében 128 892 E Ft előirányzat került átcsoportosításra. Az Állami Számvevőszék részt vállalt a 41/2013. (V. 27.) OGY határozat felhatalmazása alapján az INTOSAI Development Initiative (a továbbiakban az „IDI”) IDI donorprogramjaiban. Az IDI feladata többek között támogatni a számvevőszékeket a nemzetközi standardok nemzeti bevezetésében, intézményi, szervezeti és a szakmai személyi állomány kapacitásának fejlesztésében, valamint a jó gyakorlatokra vonatkozó tudásmegosztásban. Az Állami Számvevőszék a közpénzügyek felelős gazdálkodása érdekében kifejtett képzési tevékenysége, az integritás alapú közigazgatási kultúra elterjesztése, a fejlődő nemzeti számvevőszékek támogatása és oktatása miatt kiemelten fontosnak tartja az IDI tevékenységét.

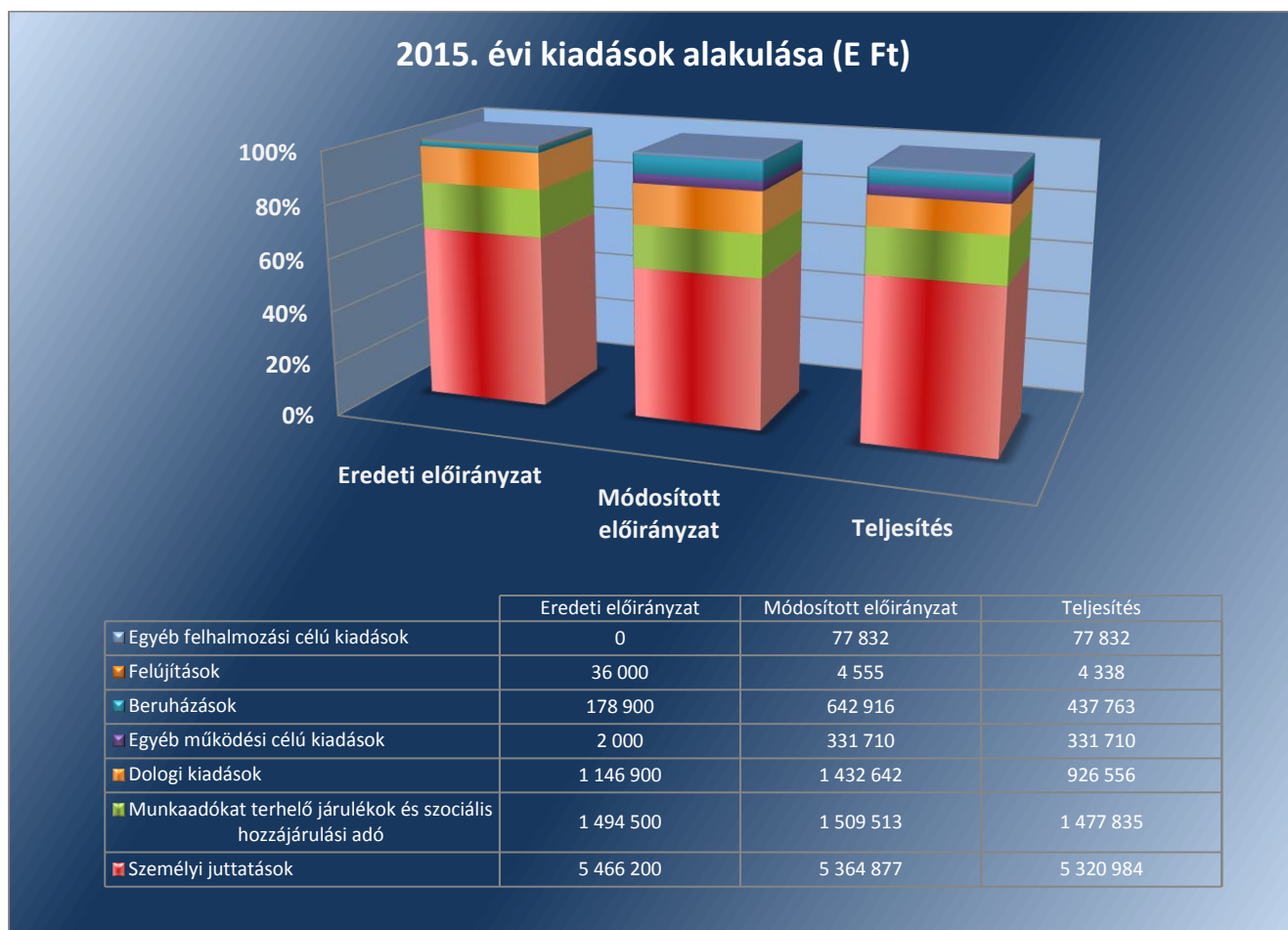
33. ábra

Kiadások

A 2015. évben a kiemelt kiadási előirányzatok módosítására jelentős mértékben a felhalmozási kiadások, valamint az egyéb működési és felhalmozási jogcímenek került sor.

34. ábra

Az Állami Számvevőszék 2015. évi módosított kiadási előirányzata (9 364 045 E Ft) 91,6 %-ban teljesült. A teljesített kiadásokból a személyi juttatások és munkaadókat terhelő járulékok aránya 79 %, a dologi kiadásoké 11 %, az egyéb működési célú kiadásoké 4 %, a beruházások, felújítások és egyéb felhalmozási célú kiadások aránya összesen 6 %.

A 2015. évben az átlagos statisztikai állományi létszám megoszlását tekintve a számvevői és köztisztviselői állomány 514 fő, munka törvénykönyvének hatálya alá tartozó munkavállaló 50 fő, választott tisztségviselő 2 fő volt.

MELLÉKLETEK

■ I. SZ. MELLÉKLET: TÉMACSOPORTOS ELLENŐRZÉSEK, ILLETVE PÁRTOK ÉS PÁRTALAPÍTVÁNYOK TÖRVÉNYESSÉGI ELLENŐRZÉSE

1. Felsőoktatási intézmények gazdálkodásának ellenőrzése (21 db)

- 15025 [Eötvös József Főiskola](#)
- 15026 [Kecskeméti Főiskola](#)
- 15028 [Nyíregyházi Főiskola](#)
- 15029 [Budapesti Gazdasági Főiskola](#)
- 15030 [Kaposvári Egyetem](#)
- 15032 [Budapesti Corvinus Egyetem](#)
- 15033 [Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem](#)
- 15034 [Óbudai Egyetem](#)
- 15035 [Szegedi Tudományegyetem](#)
- 15036 [Nyugat-magyarországi Egyetem](#)
- 15039 [Szent István Egyetem](#)
- 15040 [Dunaújvárosi Főiskola](#)
- 15041 [Nemzeti Közszerológati Egyetem](#)
- 15042 [Károli Gáspár Református Egyetem](#)
- 15043 [Színház- és Filmművészeti Egyetem](#)
- 15045 [Moholy-Nagy Művészeti Egyetem](#)
- 15047 [Pázmány Péter Katolikus Egyetem](#)
- 15053 [Simmelweis Egyetem](#)
- 15063 [Pécsi Tudományegyetem](#)
- 15071 [Debreceni Egyetem](#)
- 15072 [Eötvös Loránd Tudományegyetem](#)

2. A központi alrendszer egyes intézményei pénzügyi és vagyongazdálkodásának ellenőrzéséről (3 db)

- 15147 [Országos Mentőszolgálat](#)
- 15161 [Közlekedésfejlesztési Koordinációs Központ](#)
- 15162 [Földmérési és Távérzékelési Intézet](#)

3. Az önkormányzatok belső kontrollrendszere kialakításának, egyes kontrolltevékenységek és a belső ellenőrzés működésének ellenőrzése (18 db)

- 15049 [Dorog](#)
- 15050 [Szigetszentmiklós](#)
- 15051 [Hajdúszoboszló](#)
- 15052 [Aba](#)
- 15060 [Dunaföldvár](#)
- 15061 [Elek](#)
- 15062 [Simontornya](#)
- 15074 [Révfölöp](#)
- 15075 [Maklár](#)
- 15077 [Álmosd](#)
- 15078 [Nyírmada](#)
- 15090 [Mályi](#)
- 15098 [Beloianisz](#)

15099 [Somogyhatvan](#)
15101 [Bagamér](#)
15103 [Gádoros](#)
15104 [Berezence](#)
15105 [Pári](#)

4. Az önkormányzatok pénzügyi és vagyongazdálkodása szabályszerűségének ellenőrzéséről (7 db)

15150 [Baktalórántháza](#)
15151 [Orosháza](#)
15186 [Ajka](#)
15187 [Vác](#)
15201 [Hajdúböszörmény](#)
15202 [Marcali](#)
15213 [Pécel](#)

5. Az önkormányzatok vagyongazdálkodása szabályszerűségének ellenőrzése (3 db)

15010 [Belváros-Lipótváros Budapest Főváros V. kerület](#)
15011 [Budapest Főváros VIII. kerület Józsefváros](#)
15012 [Budapest Főváros XIV. kerület Zugló](#)

6. A helyi nemzetiségi/kisebbségi önkormányzatok gazdálkodásának ellenőrzése (26 db)

14225 [Lepsényi Roma Nemzetiségi Önkormányzat](#)
14227 [Dunaharaszti Lengyel Nemzetiségi Önkormányzat](#)
14228 [Békési Roma Nemzetiségi Önkormányzat](#)
14229 [Abaújszántói Roma Nemzetiségi Önkormányzat](#)
14230 [Óbuda-Békásmegyer Cigány Nemzetiségi Önkormányzat](#)
15003 [Nagydobos Község Cigány Nemzetiségi Önkormányzat](#)
15096 [Bagamér Nagyközség Roma Nemzetiségi Önkormányzat](#)
15097 [Beloianisz Község Görög Nemzetiségi Önkormányzat](#)
15102 [Mezőcsát Város Cigány Nemzetiségi Önkormányzat](#)
15107 [Gádoros Nagyközség Roma Nemzetiségi Önkormányzat](#)
15108 [Berezencei Roma Nemzetiségi Önkormányzat](#)
15125 [Német Nemzetiségi Önkormányzat Kompolt](#)
15126 [Baktalórántházi Roma Nemzetiségi Önkormányzat](#)
15130 [Pári Község Német Nemzetiségi Önkormányzat](#)
15131 [Pári Község Roma Nemzetiségi Önkormányzat](#)
15146 [Kompolt Község Roma Nemzetiségi Önkormányzat](#)
15163 [Somogyhatvani Roma Nemzetiségi Önkormányzat](#)
15164 [Orosháza Város Német Nemzetiségi Önkormányzat](#)
15165 [Orosháza Város Roma Nemzetiségi Önkormányzat](#)
15168 [Sajókaza Község Roma Nemzetiségi Önkormányzat](#)
15169 [Piliscsaba Szlovák Nemzetiségi Önkormányzat](#)
15170 [Piliscsaba Német Nemzetiségi Önkormányzat](#)
15171 [Piliscsaba Roma Nemzetiségi Önkormányzat](#)
15177 [Kistolmács Roma Nemzetiségi Önkormányzat](#)
15178 [Cigány Nemzetiségi Önkormányzat Lovászpátona](#)
15179 [Pusztamagyaród Roma Nemzetiségi Önkormányzat](#)

7. Az Országos Nemzetiségi Önkormányzatok gazdálkodásának ellenőrzése (13 db)

- 15123 [Országos Ruszin Önkormányzat](#)
- 15132 [Országos Örmény Önkormányzat](#)
- 15133 [Ukrán Országos Önkormányzat](#)
- 15148 [Magyarországi Románok Országos Önkormányzata](#)
- 15152 [Országos Roma Önkormányzat](#)
- 15153 [Bolgár Országos Önkormányzat](#)
- 15154 [Országos Lengyel Önkormányzat](#)
- 15155 [Magyarországi Görögök Országos Önkormányzata](#)
- 15156 [Országos Szlovén Önkormányzat](#)
- 15157 [Szerb Országos Önkormányzat](#)
- 15158 [Magyarországi Németek Országos Önkormányzata](#)
- 15159 [Országos Szlovák Önkormányzat](#)
- 15160 [Országos Horvát Önkormányzat](#)

8. Az állami tulajdonban álló erdőgazdasági társaságok vagyongazdálkodási tevékenységének ellenőrzése (22 db)

- 15188 [Ipolyerdő Zrt.](#)
- 15189 [Egererdő Zrt.](#)
- 15190 [Mecsekerdő Zrt.](#)
- 15191 [SEFAG Zrt.](#)
- 15192 [Gemenci Erdő Zrt.](#)
- 15193 [Északerdő Zrt.](#)
- 15194 [Pilisi Parkerdő Zrt.](#)
- 15195 [Szombathelyi Erdő Zrt.](#)
- 15196 [Kisalföld Zrt.](#)
- 15197 [Zalaerdő Zrt.](#)
- 15198 [KEFAG Zrt.](#)
- 15199 [VADEX Zrt.](#)
- 15203 [Bakonyerdő Erdészeti és Faipari Zrt.](#)
- 15204 [Vértesi Erdészeti és Faipari Zrt.](#)
- 15205 [DALERD Délalföldi Erdészeti Zrt.](#)
- 15206 [NEFAG Nagykunsági Erdészeti és Faipari Zrt.](#)
- 15207 [NYÍRERDŐ Nyírségi Erdészeti Zrt.](#)
- 15208 [Gyulaj Erdészeti és Vadászati Zrt.](#)
- 15209 [TAEG Tanulmányi Erdőgazdaság Zrt.](#)
- 15210 [VERGA Veszprémi Erdőgazdaság Zrt.](#)
- 15211 [Budapesti Erdőgazdaság Zrt.](#)
- 15212 [KASZO Erdőgazdaság Zrt.](#)

9. Az állami tulajdonban (résztulajdonban) lévő gazdálkodó szervezetek vagyonmegőrzési és gazdálkodási tevékenységének ellenőrzése (6 db)

- 15093 [Radioaktív Hulladékokat Kezelő Közhasznú Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság](#)
- 15095 [Magyar Közút Nonprofit Zártkörűen Működő Részvénytársaság](#)
- 15100 [Nemzeti Kataszteri Program Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság](#)
- 15134 [Nemzeti Útdíjfizetési Szolgáltató Zártkörűen Működő Részvénytársaság](#)
- 15135 [NISZ Nemzeti Infokommunikációs Szolgáltató Zártkörűen Működő Részvénytársaság](#)
- 15176 [Nemzeti Infrastruktúra Fejlesztő Zártkörűen Működő Részvénytársaság](#)

10. Az önkormányzatok többségi tulajdonában lévő gazdasági társaságok közfeladat-ellátásának ellenőrzése (44 db)

- 14233 [Városgondozási Zrt. \(Gyöngyös\)](#)
- 14234 [TiszaSzolg 2004 Közszolgáltató, Vagyongazdálkodási és Gazdaságfejlesztő Kft.](#)
- 14235 [Záhonyi Hőtermelő és Távhőszolgáltató Korlátolt Felelősségű Társaság](#)
- 15001 [Kerepesi Községközség Szolgáltató Közhataln Nonprofit Kft.](#)
- 15002 [Oroszlányi Szolgáltató Zrt.](#)
- 15004 [Gödöllői Távhőszolgáltató Kft.](#)
- 15005 [Cellenergo Energiatermelő és Távhőszolgáltató Korlátolt Felelősségű Társaság](#)
- 15006 [BTG Budaörsi Településgazdálkodási Nonprofit Kft.](#)
- 15007 [Bátonyterenyi BAVÜ Városüzemeltetési Nonprofit Kft.](#)
- 15008 [Demecseri Városgazda Szolgáltató Közhataln Nonprofit Kft.](#)
- 15009 [Csongrádi Víz- és Kommunális Szolgáltató Kft.](#)
- 15014 [Szegedi Környezetgazdálkodási Nonprofit Kft.](#)
- 15015 [Szegedi Hőszolgáltató Korlátolt Felelősségű Társaság](#)
- 15016 [ÖKO-DOMBÓ Dombóvári Környezet- és Hulladékgyártó Kft.](#)
- 15017 [BÁT-KOM 2004. Városüzemeltető és Szolgáltató Kft.](#)
- 15018 [NYÍRTÁVHŐ Nyíregyházi Távhőszolgáltató Kft.](#)
- 15019 [CSORNAHŐ Csornai Hőszolgáltató Kft.](#)
- 15020 [BIOKOM Pécsi Városüzemeltetési és Környezetgazdálkodási Kft.](#)
- 15021 [PRIMER Ajkai Távhőszolgáltatási Korlátolt Felelősségű Társaság](#)
- 15022 [Szigetvári Távhő Szolgáltató Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság](#)
- 15027 [Gyömrő Városi Település Üzemeltető és Fejlesztő Nonprofit Kft.](#)
- 15058 [PÉTÁV Pécsi Távfűtő Korlátolt Felelősségű Társaság](#)
- 15064 [Komlói Fűtőerőmű Zártkörűen Működő Részvénytársaság](#)
- 15065 [DISTHERM Távhőszolgáltató Korlátolt Felelősségű Társaság](#)
- 15066 [Kaposvári Önkormányzati Vagyongazdálkodási és Szolgáltató Zrt.](#)
- 15067 [VÜZ Keszthelyi Városüzemeltető Egyszemélyes Nonprofit Kft.](#)
- 15068 [Pórnapati Vagyongazdálkodási Korlátolt Felelősségű Társaság](#)
- 15081 [GYŐR-SZOL Győri Községközség Szolgáltató és Vagyongazdálkodó Zrt.](#)
- 15082 [Barcika Szolg Vagyongazdálkodási és Szolgáltató Kft.](#)
- 15083 [Szombathelyi Távhőszolgáltató Korlátolt Felelősségű Társaság](#)
- 15084 [Budapesti Távhőszolgáltató Zártkörűen Működő Részvénytársaság](#)
- 15085 [Mohács-Hő Hőszolgáltató Korlátolt Felelősségű Társaság](#)
- 15086 [T-Szol Tatabányai Szolgáltató Zártkörűen Működő Részvénytársaság](#)
- 15087 [VKSZ Veszprémi Községi Szolgáltató Zrt.](#)
- 15088 [Halasi Városgazda Beruházó, Szolgáltató és Vagyongazdálkodó Zrt.](#)
- 15089 [Váci Távhőszolgáltatási Kft.](#)
- 15138 [FÜTŐMŰ Szolgáltató és Kereskedelmi Korlátolt Felelősségű Társaság \(Bonyhád\)](#)
- 15139 [Patakő Energiaszolgáltató Nonprofit Kft. \(Sárospatak\)](#)
- 15140 [SOPRON HOLDING Vagyongazdálkodási Zártkörűen Működő Részvénytársaság](#)
- 15141 [Városi Szolgáltató Nonprofit Zártkörűen Működő Részvénytársaság \(Szentendre\)](#)
- 15142 [Hajdúnánási Építő és Szolgáltató Kft.](#)
- 15143 [PÉTKOMM Pétfürdői Kommunális és Szolgáltató Kft.](#)
- 15144 [Siklósi Távhő Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság](#)
- 15145 [Tapolcai Városgazdálkodási Kft.](#)

11. Pártok gyártóközsége törvényességének ellenőrzése (3 db)

- 15054 [FIDESZ - Magyar Polgári Szövetség](#)
- 15055 [Kereszténydemokrata Néppárt](#)
- 15136 [Jólét és Szabadság Demokrata Község](#)

12. Pártalapítványok gyártóközsége törvényességének ellenőrzése (3 db)

- 15070 [Szövetség a Polgári Magyarországért Alapítvány](#)
- 15079 [Barankovics István Alapítvány](#)
- 15166 [Antall József Alapítvány](#)

13. Kampánypénzek ellenőrzése – a 2014. évi országgyűlési képviselő-választási kampányokra fordított pénzeszközök elszámolásának ellenőrzése (3 db)

- 15048 [Kérelemre ellenőrzött jelölő szervezeteknél](#)
- 15056 [A képviselőhöz jutott jelölteknek](#)
- 15057 [A képviselőhöz jutott jelölő szervezeteknél](#)

14. 2014. évi választásokra fordított pénzeszközök felhasználásának ellenőrzése (3 db)

- 15127 [Az országgyűlési képviselők](#)
- 15128 [Az Európai Parlament tagjai](#)
- 15129 [A helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek, valamint a nemzetiségi önkormányzati képviselők](#)

15. Önkormányzatok pénzügyi gazdálkodási helyzetének, szabályszerűségének utóellenőrzése (23 db)

- 15109 [Ács](#)
- 15110 [Balatonkenese](#)
- 15111 [Battonya](#)
- 15112 [Bábolna](#)
- 15113 [Berhida](#)
- 15114 [Bodajk](#)
- 15115 [Csorvás](#)
- 15116 [Dombóvár](#)
- 15117 [Enying](#)
- 15118 [Felsőzsolca](#)
- 15119 [Fót](#)
- 15120 [Nagyhalász](#)
- 15121 [Újszász](#)
- 15172 [Kadarkút](#)
- 15173 [Komádi](#)
- 15174 [Pacsa](#)
- 15175 [Törökbálint](#)
- 15180 [Tiszaöldvár](#)
- 15181 [Nagymányok](#)
- 15182 [Nagyatád](#)
- 15183 [Lőrinci](#)
- 15184 [Tiszacsege](#)
- 15185 [Gávavencsellő](#)

■ II. SZ. MELLÉKLET: ELEMZÉSEK, TANULMÁNYOK

	Publikáció címe	Publikáció száma
1.	Tanulmány a többségi állami, önkormányzati tulajdonú gazdasági társaságokat leginkább veszélyeztető korrupciós kockázatok és az azokat kezelő integritáskontrollok meghatározásához	T/393
2.	Összefoglaló tanulmány a 2015. évi Integritás felmérés eredményeiről	T/392
3.	A hulladékgazdálkodó és távhőszolgáltató önkormányzati többségi tulajdonú társaságok ellenőrzési tapasztalatai; Önkormányzatok többségi tulajdonú távhőszolgáltató gazdasági társaságai gazdálkodásának	T/391
4.	Tanulmány a 2007-2013. évi EU költségvetési időszakban Magyarország részére juttatott közösségi támogatások összefoglaló bemutatásáról, értékeléséről	T/389
5.	Mellékletek és függelékek a 2007-2013. évi EU költségvetési időszakban Magyarország részére juttatott közösségi támogatások összefoglaló bemutatásáról, értékeléséről című tanulmányhoz	T/389-1
6.	Elemzés a Költségvetési Tanács részére a 2015. I. félévi költségvetési folyamatokról	T/388
7.	Elemzés a 2014. évi költségvetési folyamatok makrogazdasági összefüggéseiről	T/387
8.	Tanulmány a beruházásösztönző intézkedések számvetészéki ellenőrzése szempontjainak és fókuszterületeinek meghatározásához	T/386
9.	Elemzés a 2014. évi integritás felmérés kormányzati szervek intézménycsoportban mért eredményeiről	T/385
10.	Elemzés a 2014. évi integritás felmérés független államhatalmi szervek intézménycsoportban mért eredményeiről	T/384
11.	Elemzés a 2014. évi integritás felmérés területi igazgatás intézménycsoportban mért eredményeiről	T/383
12.	Elemzés a 2014. évi integritás felmérés igazságszolgáltatás intézménycsoportban mért eredményeiről	T/382
13.	Az állami felsőoktatási intézmények gazdálkodása és működése. Ellenőrzési tapasztalatok	T/381
14.	Elemzés a 2014. évi integritás felmérés középiskolák intézménycsoportban mért eredményeiről	T/380
15.	Szempontok a Költségvetési Tanács részére véleménye kialakításához Magyarország 2016. évi a központi költségvetéséről szóló törvényjavaslat-tervezetről	T/379
16.	Elemzés a 2014. évi integritás felmérés szociális ellátó intézmények intézménycsoportban mért eredményeiről	T/376
17.	Elemzés a 2014. évi integritás felmérés óvodák, bölcsődék intézménycsoportban mért eredményeiről	T/377
18.	Elemzés a 2014. évi integritás felmérés általános iskolák intézménycsoportban mért eredményeiről	T/378
19.	Tanulmány a versenyképes tudás megszerzését és hasznosítását szolgáló állami intézkedések számvetészéki ellenőrzése szempontjainak és fókuszterületeinek meghatározásához	T/375

20.	Elemzés a 2014 évi integritás felmérés felsőoktatás intézménycsoportban mért eredményeiről	T/374
21.	Elemzés a 2014. évi integritás felmérés rend- és honvédelem intézménycsoportban mért eredményeiről	T/373
22.	Elemzés a 2014. évi integritás felmérés egészségügyi intézménycsoportban mért eredményeiről	T/372
23.	Elemzés a 2014. évi integritás felmérés Kulturális intézmények intézménycsoportban mért eredményeiről	T/371

■ III. SZ. MELLÉKLET: KÖNYVVIZSGÁLÓI JELENTÉS

FÜGGETLEN KÖNYVVIZSGÁLÓI JELENTÉS

Msz.: 4-05401
Készült 5 példányban
V.1.1.

FÜGGETLEN KÖNYVVIZSGÁLÓI JELENTÉS
és
TÁJÉKOZTATÓ AZ ORSZÁGGYŰLÉS
ELNÖKE RÉSZÉRE
az
Állami Számvevőszék költségvetési fejezet
2015. évi éves költségvetési beszámolójának felülvizsgálatáról

KÉSZÍTETTE:

Dialog Plusz Audit Könyvvizsgáló Kft.
1137 Budapest, Katona József u. 14.
Telefon: 236-30-90, 320-55-69
Fax: 329-36-53,
E_mail: audit@dialog.hu
Honlap: www.dialog.hu

Budapest, 2016. március 23.

FÜGGETLEN KÖNYVVIZSGÁLÓI JELENTÉS**Az Állami Számvevőszék vezetése részére
A 2015. évi éves költségvetési beszámolóról készült jelentés**

Elvégeztük az Állami Számvevőszék költségvetési fejezet mellékelt 2015. évi éves költségvetési beszámolójának a könyvvizsgálatát, amely éves költségvetési beszámoló az alábbi kimutatásokból áll:

- **2015. évi költségvetési jelentésből, amely szerint a teljesített költségvetési kiadás fejezet szinten 8.577.018 eFt, a teljesített költségvetési bevétel 9.364.041 eFt,**
- **maradvány-kimutatásból, amely szerint az összes maradvány 787.024 eFt,**
- **adatszolgáltatásokból, valamint a 2015. december 31-i fordulónapra elkészített mérlegből melyben az eszközök és források egyező összege 4.223.711 eFt, az ezen időponttal végződő évre vonatkozó eredmény-kimutatásból, amelyben a mérleg szerinti eredmény -229.934 eFt, továbbá szakfeladatonként a költségekről és megtérült költségekről szóló kimutatásból, és kiegészítő mellékletből áll.**

A vezetés felelőssége az éves költségvetési beszámolóért

A vezetés felelős az éves költségvetési beszámolóért a számvitelről szóló 2000. évi C. törvényben, illetve az államháztartás számviteléről szóló 4/2013. (I. 11.) Korm. rendeletben foglaltakkal összhangban történő elkészítéséért és valós bemutatásáért, valamint az olyan belső kontrollokért, amelyeket a vezetés szükségesnek tart ahhoz, hogy lehetővé váljon az akár csalásból, akár hibából eredő lényeges hibás állításoktól mentes éves költségvetési beszámoló elkészítése.

A könyvvizsgáló felelőssége

A mi felelősségünk az éves költségvetési beszámoló véleményezése könyvvizsgálatunk alapján. Könyvvizsgálatunkat a Magyar Nemzeti Könyvvizsgálói Standardokkal összhangban hajtottuk végre. Ezek a standardok megkövetelik, hogy megfeleljünk az etikai követelményeknek, valamint hogy a könyvvizsgálatot úgy tervezzük meg és hajtsuk végre, hogy kellő bizonyosságot szerezzünk arról, hogy az éves költségvetési beszámoló mentes-e a lényeges hibás állításoktól.

A könyvvizsgálat magában foglalja olyan eljárások végrehajtását, amelyek célja könyvvizsgálói bizonyítékot szerezni az éves költségvetési beszámolóban szereplő összegekről és közzétételekről. A kiválasztott eljárások, beleértve az éves költségvetési beszámoló akár csalásból, akár hibából eredő, lényeges hibás állításai kockázatainak felmérését is, a könyvvizsgáló megítélésétől függenek. A kockázatok ilyen felmérésekor a könyvvizsgáló az éves költségvetési beszámolóhoz az intézmény általi elkészítése és valós bemutatása szempontjából releváns belső kontrollt azért mérlegeli, hogy olyan könyvvizsgálói eljárásokat tervezzen meg, amelyek az adott körülmények között megfelelőek, de nem azért, hogy az intézmény belső kontrolljának hatékonyságára vonatkozóan véleményt mondjon. A könyvvizsgálat magában foglalja továbbá az alkalmazott számviteli politikák megfelelőségének és a vezetés (a gazdálkodásért felelősök) által készített számviteli becslések ésszerűségének, valamint az éves költségvetési beszámoló átfogó prezentálásának értékelését is.

Meggyőződésünk, hogy a megszerzett könyvvizsgálói bizonyíték elegendő és megfelelő alapot nyújt a könyvvizsgálói véleményünk megadásához.

Országgyűlés Hivatala
1358 Budapest, Széchenyi rkp. 19.

Független Könyvvizsgálói Jelentés

Msz.: 4-05401
2016.03.23.

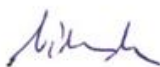
Vélemény:

A könyvvizsgálat során az Állami Számvevőszék 2015. évi éves költségvetési beszámolóját, annak részeit, és tételeit (költségvetési jelentést, maradvány kimutatást, mérleget, eredmény kimutatást, költségekről és megtérült költségekről szóló kimutatást, kiegészítő mellékletet) azok könyvelési és bizonylati alátámasztását áttekintettük.

Munkánkat az érvényes Magyar Nemzeti Könyvvizsgálati Standardokban foglaltak szerint - továbbá azon jogszabályok alapján, amelyek a könyvvizsgáló számára a beszámolóban szereplő adatok vonatkozásában feladatokat határoznak meg - végeztük, és ennek alapján elegendő és megfelelő bizonyosságot szereztünk arról, hogy az éves költségvetési beszámolót a számvitelről szóló 2000. évi C. Törvényben, illetve az államháztartás számviteléről szóló 4/2013. (I. 11.) Korm. rendeletben, valamint az egyéb jogszabályokban foglaltak és az általános számviteli elvek szerint készítették el.

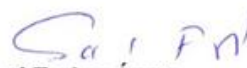
Véleményünk szerint az éves költségvetési beszámoló az Állami Számvevőszék. 2015. évi költségvetése teljesítéséről, a 2015. december 31-én fennálló vagyoni, pénzügyi helyzetéről, valamint az ezen időponttal végződő év gazdálkodásának eredményéről megbízható és valós képet ad.

Budapest, 2016. március 23.

Villányi András
ügyvezető igazgató

Dialog Plusz Audit Könyvvizsgáló Kft.
1137 Bp., Katona József u. 14.
MKVK nyilvántartásba vételi
szám: 000088

Gáspárné Farkas Ágota
vizsgálatvezető

bejegyzett könyvvizsgáló
MKVK tagsági szám: 002289

TÁJÉKOZTATÓ AZ ORSZÁGGYŰLÉS ELNÖKE RÉSZÉRE**1. Általános információk****1.1. A megbízás és teljesítése**

Az Országgyűlés Elnöke a Dialog Plusz Audit Könyvvizsgáló Kft.-t bízta meg az Állami Számvevőszék költségvetési fejezet (a továbbiakban: ÁSZ) 2015. december 31-i fordulónappal elkészített költségvetési beszámolójának vizsgálatával. A költségvetési beszámoló felülvizsgálata során figyelembe vettük az alábbi jogszabályok előírásait:

- az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény (Áht.)
- a számvitelről szóló 2000. évi C. törvény (Szt.)
- az államháztartásról szóló törvény végrehajtásáról szóló 368/2011. (XII. 31.) Korm. rendelet (Ávr.)
- az államháztartás számviteléről szóló 4/2013. (I. 11.) Korm. rendelet (Áhsz.)
- az Állami Számvevőszékről szóló 2011. évi LXVI. törvény (ÁSZ tv.)
- Magyarország 2015. évi központi költségvetéséről szóló 2014. évi C. törvény
- az államháztartásban felmerülő egyes gyakoribb gazdasági események kötelező elszámolási módjáról szóló 38/2013. (IX. 19.) NGM rendelet
- a Magyar Könyvvizsgálói Kamaráról, a könyvvizsgálói tevékenységről, valamint a könyvvizsgálói közfelügyeletről szóló 2007. évi LXXV. törvény
- és az elemi költségvetésről szóló 10/2013. (III. 13.) NGM rendelet

Vizsgálatunk eredményét jelen könyvvizsgálói tájékoztatóban foglaljuk össze. A munkánkhoz szükséges dokumentumokat az ÁSZ munkatársai hiánytalanul a rendelkezésünkre bocsátották, a kért információkat és bizonylatokat átadták, minden szükséges tájékoztatást megadtak.

A vizsgálatot az Állami Számvevőszék Financial Audit típusú módszertanának figyelembe vételével, a Magyar Könyvvizsgáló Kamara minőségellenőrzési szabályzata és elfogadott audit programja segítségével, a megbízhatósági ellenőrzések gyakorlati tapasztalatainak felhasználásával végeztük. Munkánk során a beszámolót alátámasztó főkönyvi leltárak és az analitikus nyilvántartások egyeztetésével győződünk meg az abban szereplő tételek valódiságáról, valamint számítógépes programmal támogatott véletlenszerű mintavétellel merítettünk az alapbizonylatok sokaságából, a kiválasztott tételek ellenőrzését teljes körűen elvégeztük, kiegészítve elemző eljárásaink értékelésével.

A könyvvizsgálatot Gáspárné Farkas Ágota kamarai tag könyvvizsgáló (kamarai bejegyzés száma 002289) végezte.

Meggyőződésünk, hogy munkánk megfelelő alapot nyújtott a könyvvizsgálói véleményünk kialakításához, illetve könyvvizsgálói záradék kiadásához.

1.2. Áttekintés a költségvetési fejezetről

1.2.1. Jogi viszonyok

- A fejezet megnevezése: Állami Számvevőszék
- Székhelye: 1052 Budapest, Apáczai Csere János u. 10.
- Alapítás: 1989. évi XXXVIII. törvény alapján
- törzskönyvi nyilvántartási száma: 324766
- statisztikai számjele: 15324762-8411-311-01,
- adóigazgatási azonosító száma: 15324762-2-41,
- társadalombiztosítási törzsszáma: 91111,
- államháztartási azonosító száma: 033572,

1.2.2. Gazdasági viszonyok

Az ÁSZ közfeladata teljesítése során tevékenysége keretében végzett ellenőrző, javaslattételi, véleményezési feladatait részletesen az ÁSZ Alapító Okirata tartalmazza.

Az ÁSZ vállalkozási tevékenységet nem folytat.

Az ÁSZ feladata a számvevőszéki ellenőrzés megvalósítása, amely elősegíti a közpénzek és a közvagyon felhasználásának átláthatóságát és elszámoltathatóságát. Az állami ellenőrzés legfőbb szerveként feladata ellátása során általános hatáskörrel rendelkezik. Az Állami Számvevőszék a szervezeti működése, az általa végzett ellenőrzések szakmai szabályainak és módszereinek kialakítása, valamint ellenőrzéseinek végrehajtása során irányadónak tekinti a hazai és nemzetközi szakmai ajánlásokat, útmutatókat és standardokat. Az ellenőrzés-szakmai szabályok és módszerek folyamatos frissítéséről és közzétételéről az elnök gondoskodik.

Az ellenőrzési tapasztalatok közreadásával, az ellenőrzési módszertan fejlesztésével és publikálásával az ÁSZ támogatta a költségvetés területén a belső kontrollrendszerek kiépítését, működtetését, fejlesztését. A szervezet egyéb tevékenységi körébe számos – a szorosan vett ellenőrzési kötelezettségen és jogosítványon túlmutató – felhatalmazás, illetve feladat tartozik, amelyeket az Alkotmány, a számvevőszéki törvény és egyéb törvények írnak elő.

Számviteli politikáját és a hozzá tartozó szabályzatokat 2014. évben teljes körűen aktualizálta, az államháztartás működési rendjét és az államháztartási számvitelt meghatározó jogszabályok előírásait átvezetette, a könyvvizelési és beszámolási kötelezettséggel kapcsolatos feladatokat és felelősöket kijelölte. 2015. év során a gazdasági tárgyú szabályzatok közül csak a Közbeszerzési szabályzat és az SZMSZ változott jelentősen.

Az Állami Számvevőszék a piaci értéken történő értékelés lehetőségével nem él. Az Állami Számvevőszék gazdálkodó szervezet valamint az Állami Számvevőszék Fejezeti kezelésű előirányzata önálló mérleget is készít, amelyek alapját képezték a fejezeti szintű beszámolónak.

A Fejezeti Kezelésű előirányzat 2015. év során nem volt forgalom.

Az ÁSZ a nemzetközi kapcsolattartás területén a programok megszervezésekor a 2015. évi gazdálkodásában arra törekedett, hogy a jóváhagyott költségvetési előirányzatokat takarékosan és hatékonyan használja fel, mérsékelve a költségeket.

Az ÁSZ 2015. évi informatikai fejlesztései, eszközbeszerzései és épület-korszerűsítései arra irányultak, hogy ennek eredményeként magasabb színvonalú ellenőrzési munkát és korszerű technikai bázist biztosítsanak tevékenységükhöz.

– *Mérlegkészítés utáni események*

A mérlegkészítés időpontjáig nem jutott tudomásunkra az ÁSZ tevékenységének folytatását korlátozó vagy veszélyeztető tényező, illetve információ. Ennek megfelelően tevékenységét a rendelkezésünkre álló adatok alapján fenn tudja tartani, a tevékenység folytatásának elve érvényesül.

– *Számviteli politika*

Az Állami Számvevőszék a jogszabályokban meghatározott számviteli szabályzatokkal rendelkezik, amelyeket a 2014. évi törvényi változásoknak, a saját tevékenységbeli és szervezeti sajátosságainak megfelelően aktualizálta, és az abban foglaltak szerint végzi számviteli adminisztrációs tevékenységét. Az Állami Számvevőszéknél kialakított számviteli információs rendszer megfelel a vezetés követelményeinek, illetve az állami adatszolgáltatási rendszer információ-igényének.

A költségvetési beszámoló összeállítása a számviteli törvény és az államháztartási szervezetek beszámolási és könyvvezetési kötelezettségének sajátosságairól szóló jogszabályok előírásai szerint történt, attól való eltérésre okot adó körülmény nem merült fel.

A 2014. év folyamán aktualizált, a gazdasági terület munkáját, a könyvvizsgálatot és a számviteli szabályozottságot érintő utasításokkal, szabályzatokkal rendelkezik az alábbiak szerint:

- Eszközgazdálkodási Szabályzat
- Pénzkezelési Szabályzat
- Eszközök és Források Értékelési Szabályzata
- Leltározási Szabályzat

A szabályzatok aktualizálásánál nagyobb jelentőséggel bírnak a Gazdasági Igazgatóság munkáját alátámasztó és segítő 2015. évi szoftver-fejlesztések, melyek mind a Pénzügyi-számviteli Osztály, mind a Munkaügyi- és Bérszámfejtési Osztály, valamint az analitikus nyilvántartásokkal a Vagyonkezelési- és Üzemeltetési Osztály munkáját is nagyban elősegíti és automatizálja az egyes korábban papír alapon végzett folyamatokat.

Főkönyvi könyvelési és analitikus nyilvántartási rendszerét 2015. év során új szoftver bevezetésével fejlesztette tovább. A Griffsoft Informatikai Zrt. „KGR IKM modul” support szolgáltatásának igénybe vételével bevezetésre került a „FORRÁS SQL rendszer”, mely nagy segítséget jelent a beszámolási kötelezettségek elkészítésében. Az évközi átállás jelentős többletmunkával járt, de zökkenőmentesen zajlott a tanácsadó cég közreműködésével.

A könyvvizsgálat által ellenőrzött kiemelt jelentőségű terület a költségvetési kiadások között legnagyobb összeget képviselő „személyi juttatások”, az eredmény-kimutatásban is a költségösszetétel 81 %-át jelentő költség-sor. Ennek részbeni elszámolását és könyvelését fogja elősegíteni egy 2015. év folyamán történt szoftver-fejlesztés. Beszerzésre került a korábban már bevált **NEXON Bér-és munkaügyi rendszer újabb modulja**, amely a papír alapon elszámolt munkába járás, gépkocsi használat és belföldi kiküldetés elszámolását teszi egyszerűbbé, pontosabbá, valamint könnyen ellenőrizhetővé.

2. Az ÁSZ vagyoni, pénzügyi helyzete a 2015. december 31-i fordulónapra vonatkozóan

2.1. Általános megállapítások

A főkönyvi kimutatás 2015. december 31-i fordulónapra rögzítve tükrözi az Állami Számvevőszék gazdálkodó szervezet adatait. A főkönyvi zárlat teljes körűen tartalmazza azokat a szükséges értékeléseket, minősítéseket és átsorolásokat, amelyeket év végén kötelező végrehajtani.

Az ÁSZ a beszámolóban szereplő adatokat egyező főkönyvi kivonattal, egyeztetett analitikus nyilvántartásokkal, leltárakkal és mintavétellel kiválasztott könyvelési bizonylatokkal támasztotta alá.

2.2. Vagyoni és pénzügyi helyzet (mérleg)

Az államháztartás számviteléről szóló 4/2013. (I. 11.) Kormányrendelet szabályozta mérleg soroknak és államháztartási beszámoló-sémának megfelelően az Állami Számvevőszék éves költségvetési beszámolója a fenti jogszabályoknak megfelelő szerkezetben és tartalommal határidőben elkészült. A mérleg-főösszeg az előző évihez képest 0,39 % -al csökkent, melynek részletezését a 2.2. fejezet alpontjaiban mutatjuk be.

2.2.1. Befektetett eszközök bemutatása

2.2.1.1. Az *immateriális javak* kimutatott 213.985 eFt-os nettó értéke az analitikus nyilvántartással egyező, a tárgyévi értékcsökkenés elszámolása szabályszerűen történt.

Az eszközcsoporthoz belül 98,6 %-ot a vagyoni értékű jogok értéke képviseli, a fennmaradó részt pedig a szellemi termékek teszik ki. Az informatikai fejlesztések részletes IT stratégiájában meghatározott projekt tervek szerint történtek.

2.2.1.2. A *tárgyi eszközök* mérlegben kimutatott 3.178.671 eFt-os értéke analitikus nyilvántartással alátámasztott összeg. A tárgyi eszközökkel kapcsolatos számvetési elszámolások a vizsgált esetekben megfelelnek a törvényi előírásoknak. A tárgyi eszközök 89,59 %-át az ingatlanok és a hozzájuk kapcsolódó vagyoni értékű jogok képezik.

Az ingatlan állomány nettó értéke az értékcsökkenés hatására a folyamatos felújítások mellett is 0,78 %-al csökkent az előző évihez képest.

A tárgyi eszközök és immateriális javak fordulónapi mennyiségi leltározása az Állami Számvevőszék leltározási szabályzatával összhangban a Vagyonkezelési és

üzemeltetési osztály munkatársai segítségével az újonnan bevezetett FORRÁSDOTNET.FND eszköz analitikus nyilvántartás modulban történt. A leltár végrehajtásához szükséges informatikai háttérrel és a külső tanácsadói segítséget a szerződésben foglaltaknak megfelelően a Griffsoft Informatikai Zrt biztosította. A leltárellenőrök a belső előírások betartását felügyelték. A leltár-kiértékelés, és a minimális eltérések egyeztetése, könyvelése és alátámasztása a jogszabályi előírásoknak és a saját belső szabályzatoknak megfelelő.

2.2.2. Forgóeszközök bemutatása

2.2.2.1. A *készletek* továbbra sem szerepelnek az ÁSZ a beszámolójában 2015. évben is az előző évben bevezetett gyakorlatnak megfelelően a szerződött beszállítók a felhasználás függvényében készletezés nélkül biztosították a folyamatos pótlást.

2.2.2.2. A *pénzeszközök 753.447 eFt-os* mérlegben kimutatott értéke minden nyilvántartott elszámolási számla esetében megegyezett a 2015. december 31-i értesítővel, illetve a záró készpénzkészlet 0,- Ft egyenlege időszaki pénztárjelentés záró egyenlegével.

2.2.2.3 A *követelések 12.314 eFt összege* az előző évi értékhez képest 1,38 %-al növekedett. A vevőköveteléseket alátámasztó 2015. decemberi számlák kiegyenlítése egy meghiúsulási kötbér számla 1.709 eFt összeg kivételével mérlegkészítésig megtörtént. A 2015. évben a nyitott követelés-állomány az év végén egyeztetett, a partner által elismert értékben került kimutatásra. A kimutatott mérlegérték analitikus nyilvántartással egyező összegű. A költségvetési évben esedékes követelések felhalmozási célú pénzeszközökre mérleg sor tételei az analitikus nyilvántartásokkal egyezők és a dolgozóknak nyújtott lakásépítési kölcsön éven belüli állományát tartalmazzák. Nincs olyan körülmény, mely indokolná értékvesztés elszámolását.

2.2.3. Az egyéb sajátos eszközoldali elszámolások és aktív időbeli elhatárolások bemutatása

Az *aktív időbeli elhatárolások 35.543 eFt* összegű képzése az alapbizonylatok szerint minden esetben indokolt, az elszámolt tételek a bizonylatokkal egyező összegűek, valamint az adatok a jogszabály szerint meghatározott bontásban szerepelnek.

Az *egyéb sajátos eszközoldali elszámolások 29.751 eFt* összegét a vásárolt kiosztandó utalványok, bérletek, készpénzt helyettesítő eszközök, valamint a munkavállalókkal kapcsolatos 2015. decemberi hó-közi kifizetések teszik ki.

2.2.4. Saját tőke bemutatása

Az ÁSZ a *saját tőke* 2015. december 31-i értékét a nemzeti vagyon induláskori értékéből, a nemzeti vagyon változásából, az egyéb eszközök induláskori értékéből, a felhalmozott eredményből és a mérleg szerinti eredményből az Áhsz. 14. §-a szerinti tartalommal **3.526.200 eFt** összegben szabályszerűen mutatta ki.

2.2.5. Kötelezettségek bemutatása

Az ÁSZ kötelezettségei között összesen **67.966 eFt összegű költségvetési évben esedékes kötelezettséget**, és **553 eFt költségvetési évet követő évben esedékes kötelezettséget tart nyilván**.

A költségvetési évben esedékes kötelezettségek személyi juttatásokra 1.762 eFt, munkáltatót terhelő járulékokra 92 eFt, a szállítókkal szembeni tartozás dologi kiadásokra 21.986 eFt nagyságrendben, beruházási kiadásokra 43.911 eFt összegben áll fenn.

A költségvetési évet követően esedékes kötelezettség személyi juttatásokra 29 eFt, dologi kiadásokra 206 eFt, beruházásokra 318 eFt.

A kötelezettségek fordulónapi összege az analitikus nyilvántartásokkal egyező, az Állami Számvevőszék a mérlegkészítés időpontjáig fizetési kötelezettségeinek határidőben eleget tett.

A kötelezettségek állománya az előző évihez képest 33,72 %-al csökkent.

2.2.6. Egyéb sajátos forrásoldali elszámolások nem kerültek kimutatásra 2015. december 31-én.

2.2.7. A passzív időbeli elhatárolásokon belül kerültek kimutatásra a költségek, ráfordítások passzív időbeli elhatárolása 622.382 eFt összegben és a halasztott eredményszemléletű bevételek 6.610 eFt összegben. A passzív időbeli elhatárolások számítása az analitikus nyilvántartások szerint megalapozott volt.

2.3. Költségvetési előirányzatok tárgyévi alakulása

A költségvetési beszámoló részét képező űrlapok a K1-K8 költségvetési kiadási előirányzatok – B1-B7 költségvetési bevételi előirányzatok - B8 finanszírozási bevételek előirányzatának teljesítéséről szóló jelentés az államháztartási szervezetek beszámoló készítési sajátosságait szabályozó kormányrendelet előírásai szerint került összeállításra.

A költségvetési kiadások eredeti előirányzata fejezeti szinten 8.324.500 eFt összegről az évközi módosítások hatására 9.364.045 eFt-ra emelkedett, a tényleges teljesítés 8.577.018 eFt volt.

A költségvetési bevételek eredeti előirányzata 20.000 eFt összegről az évközi módosítások hatására 20.441 eFt-ra emelkedett, a tényleges teljesítés 20.437 eFt volt.

A finanszírozási bevételek eredeti előirányzata fejezeti szinten 8.304.500 eFt összegről a maradvány igénybevétel hatására 9.343.604 eFt-ra emelkedett, a tényleges teljesítés 9.343.604 eFt volt. A teljesített bevételek és kiadások kormányzati funkcióként is bemutatásra kerültek.

2.4. Maradványkimutatás, eredmény-kimutatás

Az alaptevékenység maradványa a fentiekkel összhangban 787.024 eFt, melyből kötelezettséggel terhelt 784.783 eFt, szabad maradvány 2.241 eFt.

Az eredményszámla bevétel 8.337.361 eFt nagyságrendjét csökkentette a 715.558 eFt összegű anyagjellegű ráfordítás, a személyi jellegű ráfordítások 6.858.473 eFt összege, a 315.904 eFt értékcsökkenési leírás, 599.702 eFt egyéb ráfordítás. **Az ÁSZ 2015. évi eredményszámla tevékenysége 152.276 eFt szokásos veszteséggel és a 77.658 eFt nagyságrendű rendkívüli veszteség miatt 229.934 eFt mérleg szerinti veszteséggel zárult.**

A szokásos veszteséget a 2014. évi kötelezettségvállalással nem terhelt maradvány egyéb ráfordítások között elszámolt visszafizetése, a rendkívüli veszteséget az államháztartáson belül véglegesen nyújtott 77.832 eFt összegben felhalmozási célú támogatások között elszámolt 2014. évi fel nem használt felhalmozási maradvány visszafizetése okozta.

2.5. Kiegészítő melléklet

Az ÁSZ költségvetési beszámolójának részét képező **kiegészítő melléklet** tartalma és szerkezete alapvetően megfelel az államháztartási szervezetek beszámoló készítési sajátosságait szabályozó kormányrendelet és a számviteli törvény 2015. évben vonatkozó előírásainak.

A kiegészítő mellékletben bemutatásra került az immateriális javak, tárgyi eszközök állományának alakulása valamint a személyi juttatások alakulásához kapcsolódó kiegészítő információk.

Az éves átlagos statisztikai állományi létszám 566 fő, a ténylegesen foglalkoztatottak munkajogi záró-létszáma az év végén 590 fő.

3. Az Állami Számvevőszék számviteli, pénzügyi szabályozottsága, szervezettsége

Az ÁSZ pénzügyi, gazdasági tevékenysége a külső jogszabályi előírásokkal összhangban a belső szabályzatokkal is támogatott meghatározott keretek között történik. A könyvvizsgálat során áttekintett szabályzatok megfelelnek az érvényes jogszabályi előírásoknak. A naprakészség biztosítása érdekében az elnöki utasítások folyamatosan aktualizálásra kerülnek. A szabályzatokra vonatkozóan a hatályba léptetés formai kellékei is biztosítottak.

A 2015. év folyamán módosításra került szabályzatokat jelentésünk 1.2.2. fejezetében részletesen ismertettük.

4. Belső ellenőrzés

Az Állami Számvevőszék a szabályszerűség, a gazdaságosság és a hatékonyság követelményeit szem előtt tartva a kockázatok kezelésére, az erőforrásokkal való hatékony gazdálkodás növelése céljából erős belső kontrollrendszert működtet.

Ennek elemeit képezik a függetlenített belső ellenőrzés és a folyamatba épített vezetői ellenőrzés.

Országgyűlés Hivatala
1358 Budapest, Széchenyi rkp. 19.

Független Könyvvizsgálói Jelentés

Msz.: 4-05401
2016.03.23.

Az elnök közvetlen alárendeltségében az operatív működéstől függetlenül a belső ellenőrzési szervezet áll fenn. A szervezeti és feladatköri függetlenség biztosítása érdekében a belső ellenőrzési feladatokat ellátó számvevők az éves jelentés keretében közvetlenül az elnöknek számolnak be.

A belső ellenőrzés a 2015. évre vonatkozó ellenőrzési tevékenységét az ÁSZ Elnöke által jóváhagyott munkaterv alapján végezte.

Az éves belső ellenőrzési tervből megállapítható, hogy a beszámolási időszakban az ellenőrzési feladatok meghatározása a stratégiai ellenőrzési tervvel összhangban, a kockázati tényezők számbavételével felállított prioritások és a ténylegesen rendelkezésre álló belső ellenőri kapacitás együttes figyelembe vételével történt. A belső ellenőri jelentések alapján meggyőződünk, hogy a munkatervben meghatározott feladatok végrehajtásra kerültek. A feltárt hiányosságokkal kapcsolatos belső ellenőri javaslatok a könyvvizsgálat időpontjáig megvalósultak. Áttekintettük a döntés-előkészítő munkanyagokat és az intézkedési terveket.

Mindhárom számviteli területet érintő (házipénztár ellenőrzés, hivatali gépjárművek használata, közbeszerzések két évi átfogó ellenőrzése) - általunk is kiemelt jelentőséggel bíró - vizsgálati területről készült belső ellenőri megállapításokat hasznosítottuk a munkánk során.

5. A költségvetési gazdálkodás szabályszerűsége

Az Állami Számvevőszék tárgyévi gazdálkodásának szabályszerűségét ellenőrzésünk során a Financial Audit vizsgálati módszer szerint az IDEA program segítségével kiválasztott minták tételei alapján minősítettük.

A költségvetési beszámoló egyezőségét a könyvvizsgálói minőségellenőrzést segítő, a költségvetési gazdálkodásra speciálisan kifejlesztett új könyvvizsgálói szoftver segítségével ellenőriztük.

A lényegességi küszöbérték meghatározása során figyelembe vettük az eredendő, a belső- és az ellenőrzési kockázat által determinált feltárási kockázat értékét.

Ennek alapján a 95%-os bizonyosság eléréséhez szükséges mintavételi nagyságot határoztuk meg. Ezt a módszertant egészítettük ki a Magyar Könyvvizsgáló Kamara Könyvvizsgálói Standardjainak megfelelő elemző eljárásokkal, a jelentős könyvvizsgálói területek meghatározásával, az állítások szintjén történő kockázatbecsléssel, melyhez megfelelő alapot nyújtottak a könyvvizsgálói munkatáblák és a könyvvizsgálói szoftver használata.

Figyelembe véve, hogy az Állami Számvevőszék tevékenysége azon területek közé tartozik, amelyek különleges közérdeklődésre tarthatnak számot, ezért az átlagosnál alacsonyabb lényegességi küszöbértéket határoztunk meg.

Mindezek alapján a mintavétel nagysága meghaladta a szokásos mértéket. Tekintettel arra, hogy az ellenőrzött tételekben lényeges hibás állítást nem találtunk, megállapíthatjuk, hogy az Állami Számvevőszék 2015. évi gazdasági tevékenysége megfelelt a jogszabályi előírásoknak.

Országgyűlés Hivatala
1358 Budapest, Széchenyi rkp. 19.

Független Könyvvizsgálói Jelentés

Msz.: 4-05401
2016.03.23.

6. Összefoglalás:

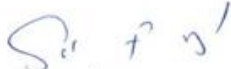
A 2015. év gazdálkodását áttekintve az Állami Számvevőszék gazdálkodó szervezetről összefoglalóan megállapítható, hogy az Állami Számvevőszék költségvetési fejezet a költségvetési törvényben meghatározott keretek között, a költségvetési előirányzatok nagyságrendjét figyelembe véve, a jogszabályok és a belső szabályzatok betartása mellett az alaptevékenységét biztosító, ésszerű, takarékos gazdálkodást folytatott.

A 2015. évi költségvetési beszámoló az Állami Számvevőszék vagyoni és pénzügyi helyzetéről megbízható és valós képet ad.

Budapest, 2016. március 23.

Villányi András
ügyvezető igazgató
Dialog Plusz Audit Könyvvizsgáló Kft.
1137 Bp., Katona József u. 14.
MKVK nyilvántartásba vételi
szám: 000088

Gáspárné Farkas Ágota
vizsgálatvezető
bejegyzett könyvvizsgáló
MKVK tagsági szám: 002289

ÁLLAMI SZÁMVEVŐSZÉK

1052 Budapest, Apáczai Csere János utca 10.

Levélcím: 1364 Budapest 4. Pf. 54

Telefon: +36 1 484 9100 Telefax: +36 1 484 9200

www.asz.hu